

METLIKA – Danes bosta obiskala Metliko Vlado Janžič in Peter Toš ter se sestala z občinskim političnim aktivom, popoldne pa še z osnovno organizacijo ZK v BETI.

BREŽICE – 46 brežiških pionirjev bo jutri odpotovalo na zbor slovenskih pionirjev na Osankarico.

MIRNA – V nedeljo ob 14. uri bo pod mirenskim gradom zborovanje borcev 3. bataljona VDV in zaključek celotrednih prireditev ob prazniku mirenske krajevne skupnosti. Govoril bo član sveta federacije Viktor Avbelj.

BRESTANICA – Moški pevski zbor pripravlja 17. junija samostojen koncert. V goste bodo prišli tudi pevci iz Radeč. Za to priložnost so Brestaničani naštu-dirali nekaj puntarskih pesmi.

HAFNER V RIBNICI

V torek, 5. junija, je obiskal Ribnico član predsedstva ZKJ in sekretar mestnega komiteja ZK Ljubljana Vinko Hafner. V največjem ribniškem podjetju INLES se je zanimal predvsem za odnos tega podjetja do velikih trgovskih podjetij v Ljubljani, za sodelovanje med slovensko lesno industrijo ter za vlogo raznih združenj in institutov pri razvoju lesne industrije. Med obiskom v zdravstvenem domu pa je dal več koristnih nasvetov v zvezi s prizadevanjem za gradnjo novega zdravstvenega doma in lekarne v Ribnici. Po teh dveh obiskih je imel tovariš Hafner še razgovor z občinskim aktivom.

VREME

V prvi polovici tedna so bili naši kraji pod vplivom jugozahodnih zračnih tokov, ki so povzročili občasne pooblačitve in v ponedeljek tudi nevihte. Do konca tedna se bo zadrževalo nestalno vreme, v popoldanskem času bodo plohe ali nevihte.

„Gaudeamus igitur“ (torej veselimo se) pojo te dni maturantje, ko pride radostni trenutek, konec štiriletnega šolanja. Vrata v življenje se odpirajo, in zadnjič so štiriletni tovariši skupaj, predno se razidejo. Tak trenutek je seveda treba primerno proslaviti. Na sliki maturantje gostinske šole. (Foto: Sandi Mikulan)

Kolinski pridelovalci niso deveta skrb

Nad 120 kmetov in predstavnikov zadrug iz Kranja, Stične in Trebnjega se je dogovarjalo na Mirni

Izjemno je, da nekdo priredi shod, na katerem se s kmeti iz oči v oči dogovarja o odkupu pridelkov. Mirenski obrat za predelavo krompirja, ki deluje v okviru tovarne hranil KOLINSKE iz Ljubljane, je minuli četrtek priredil že drugo tako srečanje.

Prihodnje leto bodo na Mirni postavili še eno strojno linijo za predelavo in bodo zato potrebovali še več krompirja. Na to se nameravajo vsestransko pripraviti. Trebanjska kmetijska zadruga načrtuje v sodelovanju s kmeti nakup še 60 strojnih linij za pridelovanje krompirja. V trebanjski občini je s krompirjem zasajena četrtnina vseh njiv. V prihodnje krompirja ne nameravajo saditi v večjem obsegu, večji pridelki si obetajo od boljšega dela, dobrih semen, obilnejšega gnojenja, škropljenja in večjega strokovnega znanja.

In kakšna bo cena, kar pridelovalce močno zanima? Na shodu je bilo rečeno, da bo kilogram krompirja po približno 90 par. Lani je tovarna plačevala nekaj manj, kot je znašala tržna cena, ven-

dar je treba dodati, da je odkupovala tudi drobnejše gomolje, ki sicer niso za prodajo. Bila je tudi solidarna s tistimi kupci, ki so najprej prodali (po nižji ceni), ter jim je izplačala razliko. Predvsem pa velja: predelovalnica krompirja nudi kmetom možnost za stalen zaslužek in zanesljiv odkup.

A. ŽELEZNIK

ZAMEJSKI SLOVENCIV BREŽICAH

Prosvetno društvo Prosek – Kontovel s Tržaškega je v soboto, 2. junija, gostovalo v Brežicah. Na odru prosvetnega doma je dramska skupina uprizorila Nušičevo komedijo „Emancipirane žene“. S tem je vrnila nedavni obisk Brežičanom, s katerimi goji že štiri leta pristrane prijateljske stike. To poletje nameravajo zamejski Slovenci s Tržaškega še enkrat obiskati Brežice. Gostitelji bodo nadvse radi ustregli njihovi želji po družabnem srečanju. Takrat se bodo udeležili izleta v te kraje vsi člani društva, njihovi svojci in prijatelji.

MIRENČANI GOSTILI ČEHE

V ponedeljek in torek so sprejeli Mirenčani v goste svetovno znani češki mladinski pevski zbor iz Liberec. Češki zbor, ki je pred tem nastopil na mednarodnem pevskem festivalu v Celju, se je na Mirni predstavil najprej šolskim zborom iz trebanjske občine. Na večernem koncertu v ponedeljek pa je tovarna rastlinskih specialitet in destilacija DANA prevzela patronat nad mirensko osnovno šolo. Češki gostje so si ogledali DANO in se zabavali v mirenskem rekreacijskem parku.

Kljub obilici dela v lepem vremenu se je v četrtek veliko kmetov udeležilo razgovora o tem, kako do večjega pridelka krompirja. (Foto: A. Ž.)

Novo mesto spet gostitelj

V sredo se bodo začele v Novem mestu sedme športne igre farmacevtov iz vse Jugoslavije

Prva farmacevtiada, kot popularno imenujejo športne igre delavcev farmacevtske industrije Jugoslavije, je bila leta 1967 v Novem mestu na pobudo mladinskega aktiva tovarne farmacevtskih in kemičnih izdelkov Krke. Na igrah že od samega začetka sodeluje večina farmacevtskih tovarn, od katerih prevzame organizacijo vsako leto druga v svojem kraju.

Letošnje farmacevtske igre, sedme po vrsti, ki so že drugič v Novem mestu, bodo posebno slovesne. Pod pokroviteljstvom predsednika občinske skupščine Novo mesto in v organizaciji domače tovarne zdravil so bodo pričele v sredo, 13. junija popoldan, s sprevedom po ulicah

Brežičani prvi v Beogradu

Zmaga na srečanju šol bratov Ribarjev

Nadvse zadovoljni so se Brežičani v ponedeljek vrtili s tridnevne srečanja šol bratov Ribarjev v Beogradu. Deset jugoslovanskih šol, ki nosijo ime obeh narodnih junakov, se tako srečuje in spoznava že 12. leto, vsakič v drugem kraju.

Brežiško šolo je tokrat zastopalo 25 učencev in 6 učiteljev. Gostitelji

so jih sprejeli nadvse pristrano. Srečanje se je začelo v petek zjutraj s položajno venca na grobnico narodnih herojev. Še isti dan je bilo tekmovalje košarkarskih ekip. V soboto so si mladi ogledali predstavo v gledališču Boško Buha, popoldne pa je bil zaključni del košarkarskega tekmovanja.

Prvo mesto je osvojila brežiška ekipa. Prisužila si ga je z zmagami nad Skopjem, Tuzlo, Begečem, Osijekom in Beogradom, ter odnesla pokal v Brežice.

Zvečer so se gostje in gostitelji srečali na kulturni prireditvi na Kolarčevi univerzi. Program so pripravile vse šole, posnela pa ga je tudi jugoslovanska televizija. V nedeljo so si pionirji ogledali zvezno skupščino, Titov muzej in pionirsko mesto, vmes pa še druge kulturne in zgodovinske zanimivosti našega glavnega mesta.

J. TEPPEY

Miloš Poljanšek v Novem mestu

V torek popoldne je Miloš Poljanšek, predsednik prosvetno kulturnega zbora skupščine SRS, s sodelavci obiskal osnovno šolo na Grmu. Seznanil se je z delom hospitalizacijskih oddelkov na šoli, spoznal njen program in nadaljnji razvoj, opoldne pa se je pogovoril z delovnim kolektivom šole o aktualnih vprašanjih vzgoje in izobraževanja.

PLESNI TURNIR NA OTOČCU

V okviru Dolenjskega poletja 73 bo v nedeljo, 10. junija, ob 20. uri plesna revija, na kateri se bodo v standardnih plesih pomerili jugoslovanski in zahodnonemški pari.

Nova razstava v Krškem

Jutri ob 18. uri bodo odprli v krški galeriji novo umetniško razstavo. S 25 slikarskimi deli se bo predstavil Marino Mahnič iz Portoroža, slikar s kratkim delovnim stažem, kakor je o njem zapisal Andrej Pavlovec. Na otvoritvi bo nastopil Silvester Mihelič z elektronsko harmoniko.

DBH

NOVO MESTO JE VAŠA BANKA

OLIMPIJA PROTI ELANU

Danes ob 17. uri bo na Stadionu bratstva in enotnosti gostovalo moštvo ljubljanske Olimpije. Ljubljanski nogometaši, ki se borijo za obstanek v prvi zvezni nogometni ligi, se bodo v prijateljski tekmi pomerili z domačim Elanom, ki ga bosta za to priložnost okrepila Ramljak in Divić, vojaka novomeške garnizije.

V soboto in nedeljo bo v Črnomlju jubilejno jurjevanje pod pokroviteljstvom ljubljanskega Viatorja. Prva prireditev je bila namreč pred 10 leti, zato se bodo letos organizatorji še posebno potrudili. V soboto ob 20.30 bo kresovanje in semiška ohcet, v nedeljo ob 9.30 pa nastop zelenega Jurija, zaplesali bodo belokranjska kola, pokazali svatbene običaje, prisle pa bodo tudi folklorne skupine iz drugih krajev. Na fotografiji: lanski nastop Gorenjcev. (Foto: Polde Grahek)

MEDREPUBLIŠKA IZMENJAVA MNENJ NA OTOČCU. V ponedeljek sta se na Otočcu sestali delegaciji ZK Slovenije in ZK Hrvatske ter izmenjali izkušnje in mnenja o družbenopolitičnih razmerah, posebej pa še o delovanju Zveze komunistov. Delegaciji so sestavljali najvišji predstavniki političnega življenja iz obeh republik. (Foto: S. Mikulan)

1. junija je bila v Novem mestu ob 20. obletnici krvodajalstva slovesnost in podelitev priznanj aktivistom Rdečega križa in organizatorjem krvodajalstva v novomeški občini. Prejeli so jih: IMV Novo mesto, gozdna obrata Podturen in Straža, Hmeljniki in KZ Novo mesto. (Foto: Mikulan)

Krajevna skupnost Brusnice je v nedeljo praznovala svoj praznik. Proslavo z gasilskimi vajami, na katerih so sodelovali gasilci iz društev Gabrje, Brusnice, Smolenja vas in Ratež, je pripravilo PGD Ratež in s tem po polletnem obstoju prvič opozorilo nase. (Foto: Z. Šeruga)

Ob koncu maja smo v Novem mestu videli sprevod prvih Novolesovih maturantov – lesnih tehnikov. Novoles bo v sodelovanju s tovarno IMV v letu 1973/74 odprl še en oddelek TSS lesne stroške v Novem mestu. Nova možnost za dolenske šolarje. (Foto: S. Mikulan)

SGP PIONIR pošilja na gradbišče v Zakopane pošiljke mehanizacije in raznega materiala. Predvideno je, da bodo poslali na Poljsko več kot 6.000 ton gradbenega materiala in gradbene mehanizacije. Organizacijo transporta opravlja FERSPED iz Ljubljane. (Foto: M. Vesel)

NAZORNO POVEDANO

Zaloge nam rastejo, toda ne zato, ker bi bili izdelki slabi, ampak zato, ker se človek kaj lahko odpre do peti srcaji v omari ali pa sedemnajstimi spodnjim hlačam. Z drugimi besedami povedano: tekstilna industrija bo toliko časa v težkem položaju, dokler bodo življenjski stroški tako divjali, da vsako morebitno povečanje osebnih dohodkov za te podražitve ne zadostuje. Ker pa je tekstil posebno potrošno blago, ki se mu je sorazmerno lahko odpovedati, bi bila rešitev v stabilizaciji celotnega gospodarstva. (Iz razgovora sodelavca „Gospodarskega vestnika“ z direktorjem tovarne „Beti“ Mirom Gošnikom.)

Sejmišča

NOVO MESTO

Cene pujskom so bile tokrat spet nekaj nižje kot na prejšnjem sejmu. Naprodaj je bilo tudi govedo, vendar v majhnem številu. Rejci so pripeljali na sejem 499 pujskov, starih do 3 mesece, in 53 starejših. Kupčija ni bila posebno velika, saj je lastnika menjalo le 319 živali; pujski so bili po 300 do 400 din, nad 3 mesece stari prašiči pa po 410 do 600 din. Od 90 glav goveje živine so kmetje prodali le 28 glav. Voli so stali 12,50 do 14 din, krave pa 7,50 do 11 din kilogram žive teže. Juncev in telic na sejmu ni bilo.

BREŽICE

Tudi v Brežicah sejem ni bil kaj posebnega. Naprodaj je bilo 530 do 3 mesece starih prašičev in 17 starejših. Prodali so 396 mlajših in 9 starejših. Do 3 mesece stari prašički so veljali do 22 din, starejši pa do 14 din za kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Mlezivo, prebavne motnje

Prebavne motnje telet so stalen nepoklican gost naših hlevov. Nastajajo povečini iz dveh vzrokov: iz nepoznavanja pomena mleziva, prvega mleka za mlado žival, in zaradi napak pri napajanju, ki so zelo pogoste. Včasih imajo prebavne motnje svoje vzroke tudi v nepravilnem krmiljenju bregjih živali, zlasti v pomanjkanju A vitamina, rudnin ter beljakovin; posledica tega so oslabela in za bolezen dovzetna teleta.

Naj zapišemo nekaj besed o vlogi mleziva. To prvo mleko vsebuje obilo beljakovin, rudnin in vitaminov, predvsem pa tako imenovane gamaglobuline, ki varujejo novorojeno žival pred okužbo. Mlezivo naj telesa, brž ko je za to sposobno, sicer bo začelo oblizovati predmete, do katerih bo prišlo, in se okužilo. Ko dobi teleta neokuženo mlezivo, se v črevesju zaredijo potrebne mlečnokislinske bakterije, te pa varujejo pred razmnoževanjem gnilobnih bakterij – povzročiteljc prebavnih motenj.

Se več nepravilnosti nastaja zaradi napak pri napajanju ter zaradi pomanjkljive higijene v hlevih. Mrzlo, kislo, postano mleko kaj rado izzove bolezen. Najbolj primeren način prehrane telet je in ostane sesanje. Če že moramo napajati iz vedra, je primerneje, če v ta namen uporabimo poseben cucelj, da teleta ne pije prehladno in da se mleko lahko dobro premeša s slino. Važno je, da vsaj prvih sedem dni teleta napajamo trikrat na dan. Če je namreč žival žejna, si pomaga celo s pitjem gnojnice in se z njo okuži.

Bolje kot zdraviti je bolezen preprečevati. Če pa je teleta že obolelo, ga „zdravimo“ z enodnevnim postom, temu pa naj sledi napajanje z mlekom, ki mu dodamo kamilični čaj. Obnese se tudi preizkušeno domače zdravilo – prekuhanano laneno seme in seveda kot najbolj učinkoviti – antibiotiki iz skupine oksitetraciklinov, ki jih dajemo 2-krat na dan. Najbolj zanesljiva je strokovna pomoč veterinarja.

Inž. M. L.

Sončne in senčne strani »Cvetja 73«

Priveditve „Cvetje, pešem in mladost 73“ najbolje dokazujejo, da zagnanost pobudnikov hortikulturnega društva v Brežicah ni popustila. Vrste ljubiteljev cvetja se množijo in v društvu je vključenih že nad 700 članov iz vse občine.

Goveste iz mokriškega gradu so prijezdili na konjih, ki so jih za to priložnost nališpali s cvetnimi vencni.

Razstavo cvetja smo si letos ogledali v mali dvorani prosvetnega doma. Prostor je bil pretesen za vse, kar so prikazali, in tako so umaknili sadike okrasnega grmičja in drevesc onstran vrat v kottič pod stopniščem. Predhodni posvet s strokovnjakom – z estetom, ki se razume na te stvari, ne bi bil odveč.

Priveditev je dosegla svoj vrh v cvetličnem sprevodu, ki je bil

tokrat zares množičen. Z veseljem so se mu pridružili številni okoliščani, predvsem šolska mladina. Zbralo se je tudi precej gledalcev, zato je priveditev zelo motil promet mimo prosvetnega doma, kjer so se nazadnje zbrali vsi udeleženci.

Smetem pa bi se ob takih priložnostih vendarle morali izogniti. Mesto je bilo ob tej turistični priveditvi posejano s papirčki vseh velikosti in drugimi odpadki. To zares bode v oči, tuje še bolj kot domačine. Zaradi tega bi kazalo obnoviti staro navado, ko so mestne ulice vsaj enkrat na leto pomili. Pa tudi prah bi se manj dvigal, če bi vsaj včasih sprali asfalt.

J. T.

Koliko dela, skrbi, stroškov, upanja, potem pa iznenada toča

Pred točo zvoniti

Dobrih sedem desetletij je minilo od takrat, ko je avstrijsko vojno ministrstvo dajalo smodnik po nižji ceni, da so lahko tudi s Trške gore pri Novem mestu z možnarji streljali proti toči – strahu in trepetu vinogradnikov. Kot se to morda čudno sliši: dandanes na Dolenskem niti tega preprostega načina več ne poznamo.

Sodobna tehnika in nova spoznanja pa vendarle dajejo možnost za učinkovit boj s točo. To dokazuje organizirana obramba na Stajerskem, kjer so dosegli v zadnjih letih vidne uspehe. Tako bi bilo treba narediti tudi v drugih predelih Slovenije, med drugim na vinogradniških območjih Dolenske, Bele krajine in Posavja. To so poudarjali na nedav-

ni posvetovanju o organizaciji obrambe proti toči, ki je bilo v Ljubljani. Tam so tudi ugotovili, da bi se bilo treba spoprijeti s točo organizirano, skupno, bolj smotno in enotno, ker bo tako učinkovito in – ceneje.

Izmed več načinov preprečevanja toče začnkrat daje še največ uspeha streljanje z raketami, ki nosijo v oblake s točo srebrnov jodid, ki se ob eksploziji spreminja v paro ter nato v drobne kristale, ki pritegnejo vodne hlapce in izzovejo dež namesto toče. Za dobro streljanje pa je potreben meteorološki radar, ki odkriva nevarne oblake. Na ta način so na Stajerskem že preprečili veliko škodo, pisali smo tudi o postavitvi radarske postaje na Lisci, vendar zaenkrat ni poročil, ali bodo načrti v zvezi s tem pri nas kaj kmalu uresničeni.

M. L.

največji vzpon.

In kje bo vsa ta množica ljudi delala? Načrt predvideva, da bo širše novomeško vplivno območje takrat preseglo 8.100 delovnih mest v kmetijstvu in gozdarstvu, 32.600 v rudarstvu, predelovalni industriji, proizvodni obrti in gradbeništvu ter 29.200 delovnih mest v šolstvu, kulturi, zdravstvu in drugod.

DELAVSKA STANOVANJA

Kažipot

Iz referatov, četudi pametnih in koristnih, se ni mogoče graditi delavskih stanovanj (glej zgornjo karkaturo), zato velja pozdraviti vsako spodbudo, katere namen je, izboljšati stanovanjske razmere delavcev, delovnih ljudi.

Na dobri poti so v novomeški tovarni zdravil „Krki“, kjer skoraj 200 prostilcev čaka na dodelitev stanovanjskega posejila, ob tem ko ima stanovanjski sklad trenutno kar za 280.000 dinarjev več z sprejetih obveznosti kot pa predvidenih dohodkov.

Da akcija „delavska stanovanja“ ne bi šla mimo, so se v tovarni odločili za tri ukrepe, ki bodo pomagali do dodatnega denarja in novih možnosti. Med njimi velja naglasiti zlasti tretjega, ki pravi, naj bi vsi zaposleni delali po tri proste sobote oz. 24 ur, s čimer bi dodatno ustvarili približno milijon novih dinarjev. V to akcijo so pozvali vse zaposlene, posebno pa še tiste, ki so si s posojilom tovarne že pomagali do boljših stanovanj in bi bilo zato prav, da zdaj pokažejo svojo solidarnost.

Pot do novih stanovanj, kakršno načrtujejo v „Krki“, je zglodna zato, ker ne išče denarja samo v drugačni delitvi, temveč tudi v dodatnem ustvarjanju novih možnosti.

M. L.

Vredno je zapisati...

Statistika neprizadeto ugotavlja: stroški življenjskih potrebščin štiričlanske (statistične) jugoslovanske družine so se do konca aprila povečali za 8 odstotkov v primerjavi z lanskim decembrom, za 20,9 odst. v primerjavi z lanskim aprilom, za 18 odstotkov v primerjavi z lanskim povprečjem cen ter za 2,5 odst. v primerjavi z letošnjim marcem.

Te številke se v vsakdanjem življenju kažejo neprijetno bolj „prizadeto“ – v poslabšanju življenjskih razmer, kar je v minulih mesecih občutila povprečna jugoslovanska družina.

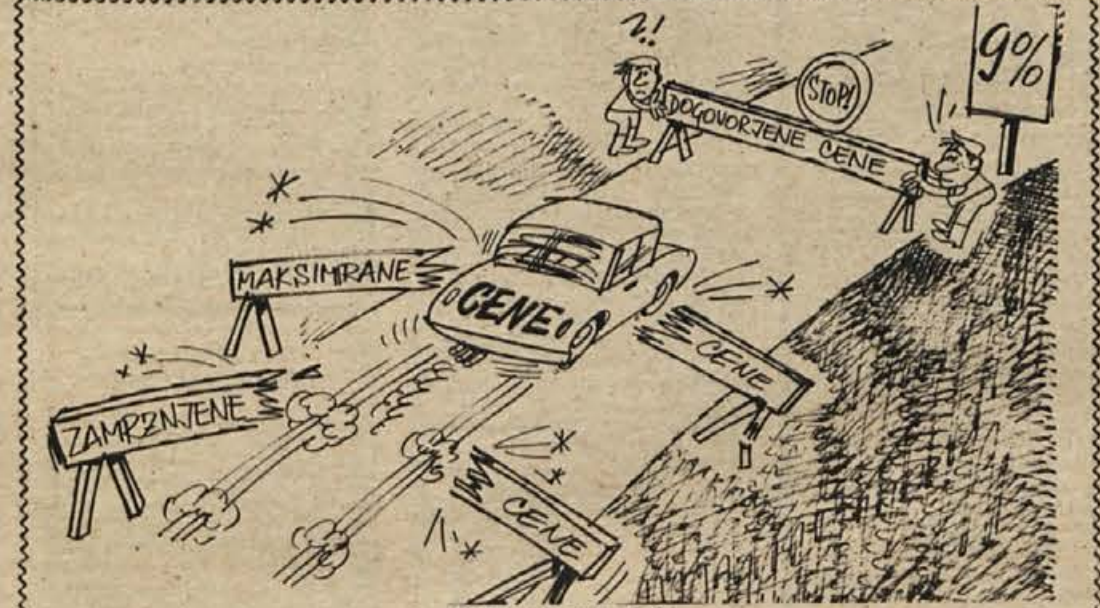
Za padec življenjskega standarda so najbolj „zaslužne“ cene hrane, ker se z delovanjem mestnih tržnic oblikujejo sproščeno, po zakonu ponudbe in povpraševanja, oziroma ker so bile odobrene precejšnje podražitve. Ob tej ugotovitvi bi kazalo pogledati globlje vzroke, ki so pripeljali do tega, da je podražitev živeža daleč na prvem mestu, ob tem pa so pridelovalci še vedno nezadovoljni in težko shajajo ob skromni akumulaciji v kmetijstvu.

Posledica

Da se hrana tako draži, to je logična posledica v javnosti premalo poudarjene ugotovitve, da rast kmetijske proizvodnje v naši državi ni v skladu z družbenimi potrebami. Po srednjeročnem načrtu (1971 – 1975) naj bi se leta večala za 2,8 odst. na leto (približno tak prirast smo svoj čas že dosegali), v resnici pa je ostala na istem, v nekaterih kmetijskih panogah pa je celo na slabšem. Ob povečanju števila prebivalcev in želji po boljši prehrani so podražitve samo posledica tega.

Kmetijstvo je kljub svojemu izrednemu pomenu še vedno zapostavljeno. Očitno pokažejo to podatki o narodnem dohodku in investiranju. Delež kmetijstva v skupnih investicijah je zadnja leta približno trikrat manjši od deleža kmetijstva v ustvarjanju narodnega dohodka. Ta podatek pove vse.

M. LEGAN

(Karikatura: Marjan Bregar)

NOVA KNJIŽNA ZBIRKA Z LESKOM NAJBOLJŠEGA

SKRBEN IZBOR VRHUNSKIH
DEL SVETOVNE
KNJIŽEVNOSTI
20. STOLETJA

C
ZALOŽBA

NOBELOVCI

8 KNJIG

OKROG 2500 STRANI — ELEGANTNA VEZAVA Z ZLATIM TISKOM —
FORMAT 14 X 21 cm — VSEH OSEM KNJIG IZIDE DECEMBRA 1973

V LETU 1973 IZIDEJO NASLEDNJE KNJIGE:

Sartre: V ZRELIH LETIH
Quasimodo: PESMI
Tagore: VAROVANJKE — GORA
Boel: IN NI REKLA NITI BESEDE — HIŠA BREZ VARUHOV
Reymont: KMETJE I/IV

Urednik zbirke je Janko Moder

CENA ZBIRKE JE 440.— DIN
PORAVNATE JO LAHKO
V 10 OBROKIH PO 44.— DIN

PRESENEČENJE ZA NAROČNIKE:

Naročnike nove zbirke čakajo posebna presenečenja: ugodnosti pri potovanjih z največjo jugoslovansko potovalno agencijo „Kompas“ in kar 575 bogatih nagrad!

Vsi naročniki, ki se bodo na zbirko „Nobelovci“ naročili do 30. junija in vplačali prvi obrok v roku 14 dni po prejemu položnic, bodo lahko potovali s „Kompasom“ 10 odst. ceneje. Takšen popust jim bo namreč agencija „Kompas“, na podlagi našega potrdila o vplačanem prvem obroku, odobrila na izlete, ki so navedeni na posebnem „Kompasovem“ prospektu, ki je priložen temu pismu. Naročniki — redni plačniki obrokov — pa bodo imeli poleg tega še pravico sodelovanja v VELIKEM NAGRADNEM ŽREBANJU, kjer bomo razdelili 575 lepih in privlačnih nagrad. Pri žrebanju bodo imeli pravico sodelovati tisti naročniki, ki bodo 15. decembra 1973 imeli vplačanih vsaj sedem obrokov (tj. 308 din). Še več! Tisti naročniki, ki bodo 15. decembra imeli vplačan celoten znesek naročnine za prvi letnik zbirke, tj. 440 din, bodo dobili dve žrebni številki.

Žrebanje bo v začetku januarja 1974, izžrebali pa bomo naslednje nagrade:
Potovanje za eno osebo za 6 dni z letalom v LENINGRAD in MOSKVO
Potovanje za eno osebo za 5 dni z letalom v LONDON
Potovanje za eno osebo za 6 dni z letalom v CARIGRAD
Potovanje za eno osebo za 7 dni z vlakom v PARIZ
Potovanje za eno osebo za 5 dni z avtobusom v RIM
50 tranzistorjev
20 baterijskih brivnikov za avto z lučko
10 luksuznih pisalnih garnitur v etuiju znamke SENATOR
100 kompletov SENATOR kemičnih svinčnikov in manjšetnih gumbov
300 lepih knjižnih daril, vsako vredno najmanj 100 din.

Na zbirko se naročite v vseh knjigarnah, pri zastopnikih založbe ali pa s spodnjo naročilnico

NAROČILNICA — DL

Cankarjeva založba, Ljubljana, Kopitarjeva 2/II

Podpisani(a): .....

Rojen(a): ..... v .....

Stanovanje ..... (poštna št.) .....

(kraj) ..... (ulica št.) .....

zaposlen(a) ..... Poklic .....

Reg. št. osebne izkaznice ..... izdane od .....

Nepreklicno naročam knjižno zbirko NOBELOVCI, v subskripciji za ceno 440 din. Dolžni znesek bom poravnal(a) v desetih (10) zaporednih mesečnih obrokih po 44 din. Strinjam se s pogojem, da velja naročilo tudi za prihodnje letnike zbirke, kolikor ga vsako leto v roku 14 dni po prejemu prospekta za prihodnji letnik ne odpovem. Knjige mi pošljite: — na dom — v službo — prevzajem osebno (ustrezno označite).

Datum ..... Podpis .....

PIONIRJEVI delavci hite z zaključnimi deli na Volčičevi, da bodo vzorčne hiše „361“ do ponedeljka nared za radovedne goste

TOMAŽ SE JE PREPRIČAL

5. oktobra lani smo poročali, da Hlavatyjeva zamisel o takoimenovani »intervencijski hiši« ne bo ostala samo privid na papirju. V ponedeljek bodo na Volčičevi ulici (blizu kandijske železniške postaje) v Novem mestu PIONIRJEVCI odprli vrata za ogled prvih osmih hišic, kakršne so v njihovem proizvodnem načrtu dobile oznako »361«

Tristo enainšestdeset centimetrov je namreč v tej hiši prostora od zidu do zidu, na eni strani je potem že levi sosed in na drugi desni. To je bila tista „nemogoča mera“, ki je nejeverni Tomaži niso mogli priznati. In danes so navzlic vsemu zidovi hiš na Volčičevi še vedno samo toliko narazen!

Drugi podatek je govoril o ceni take hiše, ki je pri znosnem komunalnem prispevku, na katerega izvajalec del seveda nima vpliva, znašala okrog 2.500 dinarjev za kvadratni meter. Navzlic raznovrstnim podražitvam gradbenega materiala je ostala cena pri PIONIRJU od lanskega oktobra za vse leto 1973 nespremenjena: 150 do 160.000 dinarjev (odvisno od števila elementov) za postavitev hiše, komunalni prispevek pa naj bi znašal na en element okrog 20.000 dinarjev. In ker pokriva notranjost hiše v dveh etažah dobrih 72 metrov površine, smo z računom hitro na čistem.

Na Volčičevi v Novem mestu že pripravljajo zemljišče za naslednjih 8 elementov, urbanistična dokumentacija pa je tu pripravljena še za 140 elementov. Tistim, ki resno razmišljajo o postavitvi take hišice, je zagrnjena veselje še nepotrjena vest, da bo za komunalni prispevek treba odšteti kar 40, če ne celo 50.000 dinarjev!! Tak zahtevek za dobrih 100 kvadratnih metrov zemlje je seveda medvedja usluga sicer dostopni ceni intervencijske hiše, ki naj bi pomenila korak bliže v prizadevanjih za socialno stanovanje. Za denar, potreben za ureditev novomeške kanalizacije, bi bilo treba potrkati tudi tam, kjer so si premožnejši za komaj omembe vreden komunalni prispevek lahko postavili luksuzne hiše!

In kako je intervencijska hiša videti zdaj, ko stoji? Prostorna, svetla in vsekakor hiša s svojim dvoriščem in vrtom, kar je nedvomno več, kot na primer trisobno stanovanje v blo-

ku skoraj za dvakratno ceno! Stene in stropi so iz armiranega betona s predpisano zvočno, toplotno in hidroizolacijo, čelne in predelne stene so iz siporeksa, ostreje je leseno in pokrito z valovitim salonitom. Fасаda, stene in stropi so obdelani s plastičnim ometom, podi obloženi s sintelonom, vna-zom in keramitom. Stene v sanitarijah in kuhinji so obložene s keramičnimi ploščicami. Okna so dvojno zasteklena. Urejena sta kanalizacija in vodovod, položeni so vsi vodi za elektriko, telefon, zvonec in RTV, vgrajena je kopalnica z 80-litrskim električnim bojlerjem, dva umivalnika, dve stranišči, dvodelno pomivalno korito, kuhinjska omarica in plinsko-električni štedilnik. Tu sta tudi shramba za živila in ropotarnica.

V začetku letošnjega marca je na tem prostoru ob Volčičevi ulici še rasla trava, danes je tu 8 stanovanj. Vseh osem je namenjenih propagandi in na ogled posameznikom in podjetjem, ki se zanimajo za gradnjo. V eno izmed osmih hiš je BREST iz Cerknice razstavil kompletno pohištvo za kuhinjo, dnevno sobo, delovno sobo in spalnico. Tako se lahko vsak prepriča, da je tudi za pohištvo dovolj prostora.

PIONIR je za gradnjo svoje intervencijske hiše „361“ izdal posebno javno ponudbo. V njej je poleg opisa gradbenih del, cene in plačilnih pogojev povedano tudi, da so nizko ceno dosegli z zmanjšano porabo delovnega časa, s tipizacijo materialov in izdelkov, z organizirano gradnjo na skupinskih gradbiščih in uporabo najnovejše gradbene tehnologije (tunelski opaži). Razen tega je kakovost stanovanja v okviru predpisov in standardov, dosežena pa je tudi visoka gostota zazidave.

Tomaž se je prepričal! Sicer pa je vrsta intervencijskih hiš „361“ na ogled od ponedeljka naprej. Lahko potipate!

Avtor hiše Zdenko Hlavaty pomaga odpravljati še zadnje pomanjkljivosti pri montaži pohištva v kuhinji

vpis v šole in internat

VPIS V EKONOMSKO SREDNJO ŠOLO

EKONOMSKO-ADMINISTRATIVNI ŠOLSKI CENTER
NOVO MESTO

objavlja razpis za šol. leto 1973/74
ZA VPIS V 1. RAZRED EKONOMSKE SREDNJE ŠOLE
IN
IN ZA VPIS V 1. RAZRED UPRAVNO ADMINISTRATIVNE ŠOLE

NA EKONOMSKO SREDNJO ŠOLO BOMO SPREJELI 32
UČENCEV,
NA UPRAVNO ADMINISTRATIVNO ŠOLO TUDI 32
UČENCEV.

Šolanje na obeh šolah traja 4 leta.

Pogoji za sprejem so:

1. uspešno končan 8. razred osnovne šole,
2. pozitivna ocena iz tujega jezika,
3. starost do 18 let
4. kandidati za upravno administrativno šolo morajo imeti zdrave oči in roke.

Prošnjo na obr. 1,20 in kolkovano z 2,00 din je treba oddati v času od 16. do 23. junija 1973.

Priložiti je treba:

1. originalno zadnje šolsko spričevalo,
2. izpisek iz rojstne matične knjige,
3. dopisnico z naslovom učenca,
4. kandidati za upravno administrativno šolo morajo prošnji priložiti zdravniško potrdilo, da imajo zdrave oči in roke.

RAVNATELJSTVO

ŠOLSKI CENTER ZA KOVINARSKO STROKO
NOVO MESTO, ULICA TALCEV 3

RAZPISUJE
vpis v prvi razred

POKLICNE KOVINARSKÉ ŠOLE POKLICNE AVTOMEHANIŠKE ŠOLE

Kandidati morajo predložiti prijavo na obrazcu DZS 1,20.

Prijavi morajo priložiti:

- originalno spričevalo o uspešno opravljenem 8. razredu osnovne šole,
- učno pogodbo,
- zdravniško spričevalo (sposobnost za kovinarski oz. avtomehanični poklic).

VPIS V ZDRAVSTVENO ŠOLO

ZDRAVSTVENA ŠOLA NOVO MESTO

Razpis za sprejem učen(cev) v prvi razred v šolskem letu
1973/74

Število učencev:

- 30 ZA AMBULANTNO-KLINIČNO SMER
- 30 ZA PEDIATRIČNO SMER

Kriteriji za sprejem:

- učni uspeh (najmanj dober)
- zdravstveno stanje (brez telesne in bolezenske okvare)
- starost do 18 let.

Dokumenti za vpis:

- prijava za vpis (obrazec DZS 1,20) kolkovan z 2,00 ND državne takse
- original spričevala o končani osnovni šoli
- izpisek iz matične knjige rojstev (rojstni list)
- zdravstveno spričevalo
- dopisnica s točnim naslovom

Razpisni rok:

od 15. do 25. 6. 1973

Kandidat(in)je(-ti) naj pošlje dokumente za vpis na naslov:
Zdravstvena šola — 68.000 Novo mesto — Ulica talcev 3. a.

VPIS V KMETIJSKO ŠOLO KMETIJSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER GRM, NOVO MESTO

razpisuje vpis za šolsko leto 1973/74:

1. V PRVI RAZRED TEHNIŠKE KMETIJSKE ŠOLE — 30 UČENCEV

Šolanje traja štiri leta.
Prijave sprejemamo do 26. junija.

2. V PRVI RAZRED POKLICNE ŠOLE ZA KMETOVALCE — 30 UČENCEV

Šolanje traja dve leti. Pouk je v zimskih mesecih, praksa pa tudi v poletnem času. Šolanje je namenjeno tisti mladini, ki namerava po končanem šolanju gospodariti na svojih kmetijah.
Prijave sprejemamo do konca meseca septembra.

Pogoj za sprejem v obe šoli je uspešno končana osnovna šola. Prošnji na obr. 1,20, kolkovani s kolkom za 2,00 din, je treba priložiti:

1. originalno šolsko spričevalo
2. izpisek iz rojstne matične knjige
3. zdravniško spričevalo.

Interesenti za bivanje v internatu naj se prijavijo v Dijaški dom Majde Šilc, Šmihel v Novem mestu.

GOSTINSKA ŠOLA NOVO MESTO,
ki posluje kot srednja poklicna šola v okviru
ŠOLSKEGA CENTRA ZA GOSTINSTVO
Društveni trg 1

razpisuje

za šolsko leto 1973/74 sprejem večjega števila učencev

ZA POKLIC KUHAR IN NATAKAR.

Šolanje traja tri šolska leta in obsega: pouk družbeno-jezikovnih in strokovnih predmetov, pouk praktičnega dela in strokovno prakso.

Pogoji za vpis v prvi razred gostinske šole so:

- končanih 8 razredov osnovne šole,
- starost do 18 let,
- telesna in duševna sposobnost za poklic kuharja oziroma natakarja.

Za vpis naj se kandidati prijavijo pisмено najkasneje do 25. 6. 1973 na obrazcu 1,20, ki ga je izdala Državna založba Slovenije in ga lahko kandidati kupijo v knjigarnah in papirnicah. Prijavo za sprejem je treba kolkovati z 2,00 N din.

Prijavi za sprejem naj kandidati priložijo:

- originalno spričevalo o končanem 8. razredu osnovne šole,
- zdravniško spričevalo,
- dopisnico z naslovom za odgovor.

V zvezi z izdajo zdravniškega spričevala je potrebno, da zdravstveni organi opravijo pregled, ki ustreza zahtevam gostinske panoge.

Vsi učenci prejemaajo v času pouka praktičnega dela in strokovne prakse nagrade v skladu z načeli nagrajevanja učencev gostinske panoge na našem področju.

Učenci, ki so doma zunaj Novega mesta in želijo stanovati v internatu, naj se obrnejo s posebno prošnjo na Dijaški dom Majde Šilc, Novo mesto, Kristanova 60, najkasneje do 30. junija.

Podrobnejše informacije daje šolski center za gostinstvo, Novo mesto, Društveni trg 1, telefon 21-527.

GIMNAZIJA V ČRNOMLJU

objavlja

REDNI RAZPIS ZA VPIS V I. RAZRED GIMNAZIJE V
ŠOLSKEM LETU 1973/74

1.

V prvi razred se lahko vpišejo učenci, ki so končali osmi razred osnovne šole z odličnim, prav dobrim ali dobrim uspehom in imajo pozitivno oceno iz angleškega oziroma nemškega jezika.

2.

Sprejemamo kandidate, ki niso starejši od 18 let.

3.

PRIJAVE ZA VPIS V I. RAZRED GIMNAZIJE (obr. 1,20 — kolek za 1 din) je treba vložiti med 20. junijem in 5. julijem 1973.

4.

Prijavi je treba priložiti:

1. original spričevala osmega razr. osnovne šole
2. izpisek iz rojstne matične knjige.

Dijaški dom Majde Šilc,
68000 NOVO MESTO, Kristanova 60

objavlja razpis za sprejem učencev za šolsko leto
1973-74

Na razpis se lahko prijavijo redni učenci in učenke novomeških srednjih šol v šolskem letu 1973-74 (ekonomsko-administrativni šolski center, gimnazija, pedagoška gimnazija, kmetijska srednja šola, šola za zdravstvene delavce, šolski center za gostinstvo, šolski center za kovinarsko stroko, oddelki tehniške srednje šole).

Izobraževalna skupnost SR Slovenije bo regresirala oskrbnino učencem, ki izhajajo iz družin z mesečnim dohodkom na člana do 760.— dinarjev, če ne prejemaajo štipendije ali kakšne druge pomoči v znesku nad 350.— dinarjev mesečno. Pogoj pa je, da učenci ne ponavljajo razreda in da imajo starši stalno bivališče na območju SR Slovenije. Učenci bodo tako deležni brezplačne oskrbe ali pa bodo plačevali le del mesečne oskrbnine v sorazmerju z dohodkom na družinskega člana.

Za sprejem v dom naj učenci predložijo:

1. prošnjo, kolkovano z 2,00.— din (prošnja naj vsebuje podatke o učencu in njegovi družini, o učnem uspehu v preteklem šolskem letu, o sodelovanju v mladinski organizaciji in krožkih, o vpisu v srednjo šolo za šolsko leto 1973-74 in točen naslov učenca),
2. prepis zadnjega šolskega spričevala,
3. mnenje osnovne šole (samo učenci prvih letnikov),
4. potrdilo o višini štipendije oziroma izjavo, če je zaprosil za štipendijo, z navedbo štipenditorja in višino predvidene štipendije.

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje za regresiranje (znižanje) oskrbnine, pa predložijo še:

5. potrdilo o rednih osebnih dohodkih staršev (plača, pokojnina, invalidnina ipd.) in zaposlenih članov skupnega gospodinjstva,
6. potrdilo o premoženjskem stanju staršev in številu družinskih članov v skupnem gospodinjstvu (imenski seznam z navedbo poklica in višino osebnih dohodkov),
7. potrdilo o višini otroškega dodatka za učenca, ki prosi za sprejem v dijaški dom.

Pri sprejemu v dijaški dom imajo prednost učenci, ki so upravičeni do znižane oskrbnine in so predložili vse navedene dokumente, in štipendisti izobraževalnih skupnosti. Učenci naj vložijo prošnje najpozneje do 30. junija 1973. Obvestila o odločitvi za sprejem v dijaški dom bodo odposlana najpozneje do 10. julija 1973.

GIMNAZIJA NOVO MESTO

VABI K VPISU V 1. LETNIK SPLOŠNE IN PEDAGOŠKE SMERI

POGOJI:

- a) dovršena osemletna šola z najmanj dobrim učnim uspehom.
- b) starost do 18 let.

Kandidati naj do 22. junija 1973 oddajo ravnateljstvu šole prošnjo, napisano na obrazcu za vpis v šolo in opremljeno s kolkom državne takse za 2,00 din.

Prošnji je treba priložiti:

- a) zadnje šolsko spričevalo — original,
- b) rojstni list.

Prednost pri sprejemu imajo kandidati z boljšim učnim uspehom.

VPIS V LESNO TEHNIŠKO ŠOLO

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE KADROV
IN PRODUKTIVNOST DELA NOVO MESTO

in podjetje „NOVOLES“ Novo mesto — Straža in Industrija motornih vozil Novo mesto v soglasju s Tehniško šolo za kemijsko, metalurško, rudarsko, lesno in papirno stroko v Ljubljani, Aškerčeva 7/1,

RAZPISUJEJO

VPIS V PRVI RAZRED REDNE TEHNIŠKE ŠOLE
LESNOINDUSTRIJSKE STROKE V NOVEM MESTU.

Pouk bo na Zavodu za izobraževanje kadrov in produktivnost dela Novo mesto.
V šolskem letu 1973/74 bomo sprejeli 35 učencev.

Pogoji za sprejem:

1. uspešno dokončana osemletna osnovna šola;
  2. kandidat ne sme biti starejši od 18 let in mora biti telesno in duševno sposoben za študij izbrane stroke.
- Prednost pri sprejemu imajo kandidati z boljšim učnim uspehom.

Kandidati naj do 23. junija 1973 oddajo v tajništvo Zavoda za izobraževanje kadrov in produktivnost dela, Novo mesto, Ulica talcev 3/11., naslednje dokumente:

1. izpolnjeno prijavo (predpisani obrazec 1,20, ki ga je izdala Državna založba Slovenije, kolkovana z 2,00 din državne takse),
2. spričevalo o dokončani osemletni šoli (original),
3. rojstni list.

Kandidati bodo pravočasno obveščeni o rezultatu razpisa. Podrobnejša pojasnila o vpisu in šolanju dobe interesenti v tajništvo zavoda.

Vsem kandidatom, ki bodo uspešno dokončali šolanje, zagotavlja podjetje „Novoles“ in Industrija motornih vozil Novo mesto ustrezno zaposlitev, najbolj nadarjenim pa bosta omogočili nadaljnji študij.

Bilo je okrog pol-desetih zvečer in skozi okna so migljale tisočere luči novih naselij vzhodnega Beograda, kamor je tu z Banjice prav lep pogled. Srkala sva vsak iz svojega kozarca in modrovala o umetnosti, pravzaprav o Mirkovih zadnjih platnih, ki jih pripravljajo za jesensko samostojno razstavo v Krškem, in so jih vse stene polne. Po hodniku je prihajalo iz kluba oglušujoče muziciranje nekih sodobnih beatlesov in kadar so se spodaj odprla vrata, tudi ženski smeh in kakšen vrisk.

„Kam pa lahko otresem pepel?“
„Oh, kar na tla,“ je skoraj ukazal.

„Veste, se sploh ne znajdem, ko so mi zdaj za ta obisk spet vse popravili, zdrgnili mizo in parket in sploh...“

Atelje kot vsak drug, le da se je tu res videla barva parketa in da so bila platna tako obešena, kot v kakšni trgovini...

Je Mirko Cigler sploh vojak? Z dopoldanskega razgovora s študenti ljubljanske univerze sem ga imel v spominu v uniformi z zlatimi in rdečimi našitki. Tam je odgovarjal na vprašanja neke brucke zbrano in prepričevalno:

„Prvi dve leti se med splošnimi akademskimi predmeti niti nisem znašel, pravzaprav nisem začutil, da se pripravljam za vojaka-oficirja, šele v tretjem letniku me je strokovni program toliko prevzel, da sem se zavedel svojega poklica in poslanstva, če tako hočete...“

Otresel sem torej pepel s cigare na tla in opazoval tega fanta s črno obrobljenimi očali, v temnozelenem puloverju, pisani srjaci in tvidastnih hlačah, kako sedi na zdrgnjeni mizi, binglja z nogami po zraku in mi skuša razložiti umetniški credo svojih platen:

... na brežiški gimnaziji me je slikanja učil profesor Kugler. To v tem kotu so zadnje študije vzivljanja človeka v velemestni utrip. Skice z ulice, iz mestnega avtobusa, cestnih podhodov. Portreti tam spodaj so res skrajno poenostavljeni, brez vseh podrobnosti, toda to so portreti notranjosti, značaja, duha...

Mirkov slikarski izraz je seveda daleč od njegove vsakodnevne resničnosti, takorekoč simbolično upodobljen beg iz trdnih okvirov akademskega programa.

„Ne pričakujemo, da bo kadet samo brezhibno obvladal to, kar ga učimo, ampak zlasti, da se bo znašel v novih, nepoznatih okoljih. Zato iščemo v njem vsa njegova izjemna nagnjenja. Biti mora iznajdljiv, odločen in v takem duševnem in telesnem stanju, da bo zdržal vse napore in presenečenja, da bo znal voditi enoto, ki mu bo zaupala in sledila,“ mi je odmevalo po ušesih z dopoldanskega razgovora med profesorji ljubljanske filozofske fakultete, njihovimi študenti, kadeti in profesorji akademije.

Vmila sva se v klet v klub kadetov, kjer točijo pivo in peps kolo, kjer so se med hipijevski ritem s plošč nekega gojenca iz prvega letnika mešali oranžno-modri prameni light-showa in prizadevno telovadnje razgretih plesalcev. Slovenska dekleta, ki se sicer tako boje vojaške suknje, so zdaj komaj dohajala svoje kavalirje. Tako sproščenih fantov in tako pristranskega vzdušja na beograjski akademiji kopenske vojske seveda niso pričakovale.

„Tega, kar smo danes videli in doživeli na tej šoli, mi doma ne bo nihče verjel,“ mi je drugo jutro zatrjevala ena izmed študentov, „vzdušju v armadi, o šolanju v naših sodobnih vojaških šolah Slovenci res nimamo prave predstave. Če samo pomislim, kakšno čvekanje in podcenjevanje tega poklica sem poslušala med svojimi prijatelji še zadnjič v naselju... Samo poglejte te njihove študentske sobe z vsemi pisal-

nimi mizami, prostornimi omarami, tapisonom, zavesami in tapetami po stenah! Samopostrežna restavracija z dobro kuhinjo, športne dvorane, plavalni bazen, igrišča, telovadišča, kino in kaj vem kaj še vse. Ljubljanski študentje smo proti njim pravi reveži!“

Dopoldne je študent Tone Ciglar iz Ljubljane skoraj zagrenjeno vprašal vpričo vseh:

„Zanima me, kako se počuti kadet, ki ima takorekoč vse na razpolago, v primerjavi s študentom ljubljanske univerze?“

„Počuti se dobro. Pogoji so dobri, ker se zavedamo, da tudi pogoji vzgajajo. Vsak gojenec stane državo več kot 5 starih milijonov na leto, toda tudi naše zahteve so velike. Šolanje traja štiri leta, v tem času ga je treba tudi uspešno končati. 4.500 ur programa v teh štirih letih ustreza petim letom študija na drugih fakultetah. Samo izjemoma lahko kadet enkrat ponavlja letnik,“ je pojasnil profesor Bora Samolovčev, znani pedagog z beograjske univerze. Akademija ima več kot 60 predavateljev z beograjskih fakultet in vojnotehničnega inštituta. Tudi s tem je zagotovljena univerzitetna raven vojaške akademije, diplomantom pa je priznana druga stopnja visoko šolskega študija.

Študent ljubljanske pedagoške akademije Aljoša Redžepović je bil presenečen: „Vse, kar sem tu videl, je name naredilo močan vtis. Zlasti učni program, ki vendarle ni „strojeva obuka“, kot si v civilu predstavljamo...“

Še so se vrstila vprašanja, vedno bolj poglobljena, specializirana. Posodobljenje pouka, razvoj kadetove osebnosti, njegov vpliv na vojake v enoti, uvajanje novih psiholoških in pedagoških prijemov na šoli in v naši vojski nasploh... Za vse to seveda na tej strani nimamo prostora, niti ni to namen tega zapisa. Časnikarji smo bili namreč povabljeni na obisk študentov ljubljanske filozofske fakultete in pedagoške akademije akademiji kopenske vojske na Banjici v Beogradu. Vse tri šole imajo veliko skupnega, vse tri se ukvarjajo z vzgojo mladih ljudi in odraslih, pa so se dogovorili za ta obisk, ki naj bi bil hkrati medsebojno spoznavanje, izmenjava izkušenj in posredna propaganda za vojaški poklic med mladino v Sloveniji.

Tako smo imeli novinarji pravzaprav lahko delo — prisluhnili smo neposredni „okrogli mizi“ z bolj duhovitimi vprašanji, kot bi jih lahko sami zastavili, z bolj iskričnim bojem mnenj, kot bi ga sploh lahko organizirali.

Odpričnost vodstva akademije, prisrčen in tovariški odnos med kadeti in njihovimi profesorji ter predavatelji, neomejena svoboda osebnosti gojenec akademije, njihovo zanimanje za umetnost, šport in druga „nevojaška“ ustvarjalna izživljanja so nas navdušili.

In potem boste vprašali, kot sem nedavno tega vprašal jaz.

„Kako sploh še more biti tako razgledan človek, kot je absoluten vojaške akademije, pri vsej tej svobodi osebnosti prepričan, da je vojska potrebna, da mora biti vojak?“

Mar bo še s srcem zavojeval, požigal, uničeval in ubijal?

„Mi smo armada, ki se pripravljamo samo zato, da se ne bi ubijali!“ je odgovoril na tako filozofsko vprašanje enega izmed študentov dekan akademije, general Bogdan Mamula, naš bivši diplomat v Moskvi. „Ne bomo se borili niti v Vietnamu niti kje bližje; nikogar ne bomo „osvobajali!“ Tako vzgajamo naše kadete — z zgledom, ne z ukazom.“

In to je vse.

M.MOŠKON

Kadet Mirko kaže dekletom, kako se meri z osciloskopom v laboratoriju za elektriške meritve

MED KADETI IN DEKLETI

Študentje iz Ljubljane na sprehodu po parku okrog akademije

Branko Petan s Senovega: „O vojaški akademiji sem na brežiški gimnaziji slišal toliko, kot o drugih fakultetah. Toda tega, kar sem našel tu, nisem nikoli pričakoval. Po drugem letniku sem se odločil za inženjerijo... V prostem času kiparim, osnovno upodabljanje sem se tudi jaz naučil pri prof. Kuglerju.“

Načelnik akademije kopenske vojske general Mamula izročja pokal zmagoviti športni ekipi

Kadeti pri elektronskem mikroskopu, kjer se lahko poglabljajo v molekularno zgradbo snovi

V sodobnem kabinetu za učenje tujih jezikov: vsak gojenec ima v svojem oddelku magnetofon s slušalkami in možnost nadzora lastne izgovorjave

Vojaška akademija kopenske vojske JLA je bila osnovana 21. oktobra 1944 v Beogradu. V prvi razred so prišli mladi borci partizanskih brigad in odredov z različnih bojišč ter najboljši mladinci, skojevci in mladi komunisti z osvobojenih in neosvobojenih področij iz vseh krajev naše domovine. Danes so to oficirji z visokimi čini in položaji v naši armadi.

Akademijo je končalo 25 razredov, štirje pa se še šolajo. Do zdaj je dala akademija armadi več kot osem tisoč oficirjev.

Vojaška akademija šola poveljniški kader za potrebe borbenih rodov JLA: pehote, topništva, oklepnih enot, inženjerije in protiletalske obrambe. Akademija je visoka vojaška šola, vanjo pa sprejemajo učence, ki so končali gimnazije, tehniške šole ali učiteljska. Letos je akademija začela sprejemati tudi podoficirje, ki so končali štiri letno srednjo vojaško (podoficirsko) šolo, čez dve leti pa bo prišel v akademijo prvi rod maturantov iz vojaških gimnazij v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani.

Šolanje traja štiri leta; prvi dve leti za vse gojence po enotnem načrtu, drugi dve leti specializirano po rodovih. Za rodove se gojenci opredelijo ob koncu drugega šolskega leta po osebnih željah in po potrebah posameznih rodov. Prva tri leta šolanja potekajo v Beogradu, četrto leto pa preživijo kadeti v šolskih centrih, kjer se usposabljaajo za začetne dolžnosti v enotah (komandirji vodov, čet in baterij).

Učni načrt in program predstavljajo štiri učna področja: področje vojaških ved in veščin, področje družbenih ved, področje naravoslovno matematičnih in tehničnih ved ter področje vojaško tehničnih ved. Namen takega vzgojno izobraževalnega sistema je zagotoviti armadi kadre s široko splošno vojaško, družbeno in tehnično izobrazbo, z visoko stopnjo poklicne usposobljenosti in s široko splošno kulturo.

Šola razpolaga z najbolj sodobnimi učnimi pripomočki v predavalnicah, kabinetih, laboratorijih, na vežbališčih in poligonih.

Poleg starešin — predavateljev za vojaške predmete predavajo naravoslovno matematične, tehnične in nekatere družbene predmete profesorji beograjske univerze in strokovnjaki vojaških inštitutov. V obvladovanju naravoslovno matematičnih in tehničnih predmetov pomagajo kadetom tudi vojniki z diplomami odgovarjajočih fakultet. Predavanja potekajo tako kot na drugih visokošolskih ustanovah, kar velja tudi za polaganje izpitov in izpitne roke.

Po končanem šolanju dobe kadeti čin podporočnika, kar bodo po uveljavitvi novega Zakona o narodni obrambi ostali samo eno leto, potem bodo povišani v čin poročnika.

Vojaška akademija razpolaga s svojimi športnimi tereni, vežbališčami, bazenom in sodobno opremo ter nudi izredne možnosti vsem kadetom za rekreacijo in za doseganje vrhunskih športnih rezultatov. Šolsko športno društvo „Akademac“ tekmuje v študentski ligi beograjske univerze, akademija pa ima tudi svojo strelsko družino „Akademac“ ter moderno strelišče z opremo in orožjem. Tako lahko postanejo kadeti, kot bodoči starešine, tudi odlični strelci.

Kulturno in zabavno življenje je prav tako sestavni del vzgojnoizobraževalnega sistema in je namenjeno dvigu splošne in poklicne kulture, duševnemu in telesnemu razvedrilu ter zadovoljitvi različnih hobijev kadetov v prostem času. V akademiji imajo razne sekcije, več orkestrrov, organizirajo različne tečaje. Zelo je razvito sodelovanje z mladino drugih šol in fakultet.

V štiri letnem šolanju postanejo skoraj vsi kadeti člani Zveze komunistov; to so mladinci, ki so se z izbiro življenjskega poklica tudi idejno politično opredelili za politiko ZKJ.

Tu se šolajo sinovi vseh naših narodov in narodnosti kot velika, složna in pobratena skupnost mladih ljudi, ki so izbrali ta poklic, da bi se posvetili obrambi samoupravne, neodvisne in socialistične skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti SFRJ.

In zdaj: odločilna žoga!

V zadnjem kolu najvažnejša tekma za Brežice v Radečah - Trda bitka Sevnčanov za obstanek, Ribnica druga, Brežičanke pa sedme!

Brežičani so premagali tudi Piran in se z odličnim finišem začasno rešili z dna, vendar pa še vedno niso na varnem. Odločilo bo zadnje kolo, ko bodo igrali v Radečah. Potrebujemo vsaj točko, če hočejo ostati v ligi. Razen Radeč so v nevarnosti tudi rokometiški Radgone, medtem ko je usoda Izole že zapečatena. Dve koli pred koncem je negotova tudi usoda Sevnčanov, ki se bodo s Splitom brčkone do zadnjega sodnikovega žvižga ogorčeno borili za obstanek, medtem ko sta Rovinj in Radnički že odpisana. Konec prvenstva bodo najbolj mirno pričakali Ribničani in Brežičanke. Prvi so si že zagotovili drugo mesto v slovenski ligi, medtem ko so dekleta iz Brežic z novo zmago potrdila svoje sedmo mesto.

razigranim domačinom, ki so si po tem kolu zagotovili drugo mesto v ligi. V nadaljevanju je igra postala še živahnejša, Ribničani pa so prednost štirih golov iz prvega dela dobro branili in ob koncu celo povečali. Ponikvar in Radič sta se tokrat še posebno izkazala.

Ribnica: Lovšin, Abram, Žuk, S. Kersnič 4, Matelič 1, Mikulin 2, Andoljšek 1, Radič 6, Ponikvar 7, J. Kersnič 5, I. Kersnič.

F. L.

Zenica - Sevnica 23:21

Po silovitem začetku domačinov se je hudo poškodoval še Trbovc. Sevnčanici so sicer v nadaljevanju zmanjšali vodstvo domačih in sredi drugega polčasa celo izenačili na 18:18. Šilc je igral odlično, kar vliva

upanje, da bodo v nadaljevanju prvenstva Sevnčanici le ubežali izpadu. Kljub blesteči igri trenerja pa so gostje naredili nekaj napak, kar so Zeničani izkoristili in zmagali.

Sevnica: Sirk, Papež 2, Simončič 2, Jurišič 1, Štojs, Švačić 4, Koprivnik 1, Krnc, Šilc 9, Trbovc 2, Možic, E. R.

Brežice - Piran 16:14

Po vodstvu domačinov v prvem polčasu so se razigrali Pirančani in dvakrat povedli - z 9:8 in 12:11. Ko je že vse kazalo, da se ladja domačih potaplja, pa so Brežičani le premagali žilave Primorce. V odločilnih trenutkih sta se izkazala Gorišek in Vervega.

Brežice: Mars, Setinc 2, Stangelj, Bužančič 2, Bosina, Božič 3, Zore 1, Zagode, Gorišek 4, Vervega 4, Ban, Rožman.

V. P.

Olimpija - Brežice 7:12

Sedme - Englova

Brežičanke so brez težav premagale tudi Olimpijo in se usidrale na sedmem mestu. Takoj v začetku so povedle s 4:0, potem pa so prednost branile in ob koncu celo povečale. Brežičanke so se izkazale v obrambi, v napadu pa so igrale do zanesljivega položaja za strel.

Brežice: Hribernik, Molan 3, Štauber 2, A. Mišič, V. Mišič, Engel, Toplak 6, Lipej, Grahek, Smerkolj 1.

Ribnica - Tržič 26:20

Borbeni Tržičani so se sicer poskušali upirati, vendar niso bili kos

Zanesljivo drugi - Ponikvar

Dvakrat odlični Grm

V atletskem finalu osnovnih šol fantje z Grma prvaki, dekleta druge v Sloveniji

V finalu mladih atletov osnovnošolcev, ki je bilo prejšnji teden v Kranju, so pionirji z novomeške osnovne šole Grm, ki jih vodita Marjan Špilar in Janez Penca, dosegli izreden uspeh: pionirji so v izredno močni konkurenci zmagali, pionirke pa so bile tudi odlične, druge.

Vrstni red - pionirji: 1. Grm 781,5 točk, pionirke: 2. Grm 921 točk.

Rezultati pionirjev - 60 m: Kraševac 8,0, Gabrijel 8,1; 400 m: Čampa 62,7, Bele 60,2; 4x60 m: Grm (Kraševac, Miklavčič, Suštar, Gabrijel) 30,9; višina: Suštar 1,70, Rangus 1,65; kroglja: Bajc 13,13, Mijalovič 10,52; daljina: Ritonja 509, Miklavčič 508; troboj: Bukvič 161, Potočar 130 točk.

Pionirke - 60 m: Rihar 8,1, Vavžik 8,4; 300 m: Zaletelj 46,2, Pakar 48,5; 4x60 m: Grm (Tovšak, Vavžik, Šmid, Rihar) 33,0; višina: Petrov 1,40, Zevnik 1,30; daljina: Tovšak 4,70, Šmid 4,66; kroglja: Velentič 9,07, Progar 8,18; troboj: Brulc 115, Zrimšek 95 točk.

S. DOKL

KOČEVJE - V občinski ligi v malem nogometu imajo po 19 kolih igralci Mahovnika že 8 točk prednosti. Tri kola pred koncem so si tako zagotovili naslov prvaka. Kolodvor A, Rog in Koprivnik se borijo za drugo mesto. (Z. F.)

Uspeh Dolenjcev

Dobri nastopi v vseh športnih panogah

Na letošnjih finalnih tekmovanjih slovenskih osnovnih in srednjih šol so se dolenjske ekipe odlično odrezale. V atletiki so bili osnovnošolci z novomeške Grma zmagovalci pri fantih in drugi pri dekletih.

V košarki so bili osnovnošolci iz Brežic tretji, enako uvrstitev pa so dosegli tudi dijaki ŠC Krško. To dokazuje, da je za košarko vse večje zanimanje tudi v Posavju.

V odbojki so že po tradiciji gimnazijke in Novega mesta prišle v finale, tam pa so jih premagale mlade gimnazijke z Raven - kar je prav tako že postalo običaj.

Med mladimi rokometiški so se izkazale pionirke iz Stopič, ki so bile tretje. Med srednješolci so bili Krčani četrti, Brežičanke pa druge.

Uspešno so nastopili tudi nogometiški. Med ekipami osnovnih šol je bilo Bizeljsko četrto, šolski center za gostinstvo iz Novega mesta pa je bil med srednješolci tretji.

Ce k tem uspehom dodamo še uspešne uvrstitve telovadcev pred nekaj tedni, potem zares ni težko ugotoviti, da je na Dolenjskem vse več talentiranih mladih športnikov.

PODBOČJE - V počastitev dneva mladosti je mladinski aktiv iz Podbočja pripravil tekmovanja v malem nogometu, košarki in šahu, ki so se jih udeležile ekipe iz Krškega, Gorice, brežiške gimnazije, Cerkev, Kostanjevce in Podbočja. V nogometu in šahu so zmagali domačini, v košarki pa Krško. (J. Z.)

KOČEVJE - Na delavskih športnih igrah so končali predtekmovanja v namiznem tenisu. V nadaljnjih tekmovanjih so se uvrstili: dve ekipi ITASA, ZKGP, Elektro, LIK in INKOP. Pri nogometiških vodijo v A skupini igralci ZKGP II, v drugi pa ZKGP III. Tekmovanja so se začela že tudi v odbojki, balinanju, kegljanju in košarki. (Z. F.)

NOVO MESTO - V finale delavskih športnih iger v malem nogometu so se uvrstile ekipe šentjernejske in novomeške ISKRE, NOVO-TEKSA, IMV, NOVOLESA in PIONIRJA (J. M.)

KRMELJ - Vratar domačih rokometišev Kralj je sicer dobil nageljn pred odhodom k vojakom, vendar pa so domačini izgubili prvenstveno tekmo s Krškimi 20:25. Le zadnjih 15 minut so dobro igrali. (B. D.)

BREŽICE - Brežičani, ki so že prvaki celjske podzveze, so v Ljubnem vodili 2:0, vendar so na koncu izgubili 3:2. (V. P.)

CRNOMELJ - Komisija za šport in rekreacijo pri mladinskem komiteju je v počastitev meseca mladosti pripravila več športnih tekmovanj: v košarki je zmagala gimnazija, v nogometu in odbojki garnizon, v šahu Stari trg ob Kolpi, v namiznem tenisu in rokometu pa Dragatuš (V. K.)

KRSKO - Na mladinskem prvenstvu Dolenjske v kegljanju je zmagal Znidaršič iz Krškega, ki je podrl 872 kegljev. Krčan Zelič je bil drugi z 818, Iskra iz Brežic pa tretji z 814 podrtimi keglji.

NOVO MESTO - Na odprtem kegljaškem prvenstvu Novega mesta je zmagal Mrzлак z 896 podrtimi keglji, sledita Jarc 876 in Krusič (vsi Novo mesto) z 870 podrtimi keglji. (J. M.)

LESKOVEC - V zadnji prvenstveni tekmi so mladinci Leskovca premagali Sevnico 17:14. Pozna se, da nekateri redno trenirajo. Pohvalo zaslužita Pirc in Sribar, pri Sevnčanin pa Jazbinšek. (L. S.)

KOČEVJE - Pod pokroviteljstvom mladinskega komiteja tekmovanja mladinski aktiv za prehodni pokal v malem nogometu. V finale so se iz prve skupine uvrstili nogometiški Itasa in gimnazije, iz druge pa Mahovnik in Dom Dušana Remiha. Lani je zmagal Mahovnik, ki ima lepe možnosti za ponoven uspeh. (Z. F.)

KRMELJ - Na junijskem hitropoteznem šahovskem turnirju je zmagal Hribar s 5,5 točke, slede: Prosenik 4,5, Žitnik 4, Pogačnik 3,5 in Debelak 2,5 (B. D.)

NOVO MESTO - V občinski kegljaški ligi nastopa 12 ekip. Po petih kolih vodi Iskra z 10 točkami, slede: Novoteks I, Krka ter Stari devet, ki jih imajo po 8; Vseh devet, Pionir in Železničar s po 6 točkami, Luknja s 4, Mira peč in Dana s po dvema ter Novoteks II in Ela, ki sta še brez točk. (J. M.)

LESKOVEC - Domači rokometiški so v zasavski rokometni ligi premagali Šentjernej 33:20. Po zaslugi Jute Mlakarja in Radija so v drugem polčasu domači odlično zaigrali, medtem ko je bil pri gostih najboljši Selak (L. S.)

Za pokal!

V sredo so na sporedu tekme prvega kola za jugoslovanski pokal v košarki. V slovenskem delu tekmovanja igrajo Novomeščani doma s celjsko Kovinotehno, članom druge zvezne lige, Beti pa igra doma z Litijo, ki igra v I. A SKL.

Za ljubitelje košarke v Novem mestu pa bo še posebno zanimiva tekma, ki jo Novoteks v okviru letošnjih proslav ob 25. obletnici košarke pripravlja za prihodnji četrtek, 14. junija. Na Loki bo gostovala mladinska reprezentanca Slovenije.

VELIK USPEH GRMSKIH ATLETOV - Pionirke - atletinje z Grma, ki so se v Kranju uvrstile na odlično drugo mesto. (Foto: S. DOKL)

Osnovnošolci in srednješolci z Dolenjske so se letos dobro uvrstili na slovenskih finalnih tekmovanjih. Na fotografiji S. Mikulana: zanimanje za finale v šahu, ki je bilo na grmski osnovni šoli.

košarka

Novoteks je v vrhu štirih

Nova zmaga metliških košarkarjev - V soboto dva derbija: na Loki gostuje vodeči Maribor, na Pungartu drugoplasirane Prule iz Ljubljane

Novomeški košarkarji so zmagali tudi v Ilirski Bistrici proti nekdanjemu zveznemu ligašu, ki pa je bil v soboto kar zadovoljen, da je izgubil s sorazmerno majhno razliko! Novoteks je prevladoval na igrišču ves prvi polčas in večino drugega in tudi nekdanji državni reprezentant Potočnik ni mogel povežati Lesonitovih vrst tako, da bi domačini ogrozili zmago Novomeščanov. Metliški košarkarji so zmagali tudi v Škofji Loki, čeprav se jim je med igro zatikalo, razlika pa je bila ob koncu manjša kot kdaj v prvih petih kolih.

Lesonit - Novoteks 77:89

Peščica Novomeščanov, ki je bila v Ilirski Bistrici na orožnih vajah, je

II. ZRL - moški

Vitex	20 15 1	4 311:243 31
Slovan	21 11 2	8 353:323 24
Varteks	20 12 0	8 329:304 24
Metalac	20 10 3	7 244:272 23
Zenica	20 9 3	7 325:299 22
Mehanika	21 10 1	10 379:341 21
Mladost	20 10 1	9 295:307 21
Celje	20 8 4	8 259:238 20
Split	20 8 1	11 287:296 17
Sevnica	20 8 1	11 251:388 17
Radnički	20 8 0	12 322:343 16
Rovinj	20 3 0	12 234:329 4

II. ZRL - ženske

Split	20 18 0	2 272:155 36
Ekonom.	20 13 3	4 252:174 29
Jedinstvo	20 12 0	8 259:236 24
Ivančič	20 12 0	8 206:186 24
Podravka	20 10 2	8 215:202 22
Koka	20 11 0	9 221:240 22
Brežice	20 8 3	9 206:212 19
Branik	20 8 0	12 220:232 16
Metalac	20 6 1	13 173:204 13
Lokomo.	20 6 1	13 201:270 13
Bosna	20 6 0	14 219:288 12
Olimpija	20 5 0	15 208:261 10

SRL - moški

Šoštanj	21 17 2	2 386:333 36
Ribnica	21 15 1	5 392:343 31
Sl. grad.	21 13 2	6 374:322 28
Rudar	21 12 2	7 215:291 26
Tržič	21 11 2	8 342:319 24
Piran	21 9 3	9 261:262 21
Polet	21 8 0	13 356:387 16
Ajdov.	21 7 2	12 322:367 16
Radgona	21 7 1	13 389:416 15
Brežice	21 7 1	13 340:384 15
Radeče	21 5 3	13 331:342 13
Izola	21 5 1	15 290:345 11

I. A SKL

Maribor	7 7 0	604:494 14
Novoteks	7 6 1	610:526 12
Triglav	7 6 1	571:499 12
Vrhnika	7 6 1	534:470 12
Trnovca	7 4 3	493:539 8
Marles	7 3 4	500:504 6
Branik	7 3 4	500:525 6
Fruental	7 2 5	530:551 4
Radenska	7 2 5	525:557 4
Lesonit	7 2 5	466:532 4
Litija	7 1 6	520:565 2
Jesenice	7 0 7	466:557 0

I. B SKL

Beti	6 6 0	603:409 12
Prule	6 5 1	457:364 10
Ljubljana	6 5 1	398:400 10
Postojna	6 4 2	426:426 8
Zarja	6 2 4	493:511 4
Kroj	6 2 4	448:479 4
Ježica	6 2 4	444:476 4
Elektra	6 2 4	406:451 4
Kras	6 1 5	421:487 2
Sav. nas.	6 1 5	386:479 2

Učinkovit - Ivančič

Kroj - Beti 81:93

Metliški košarkarji so se z novo zmago utrdili na prvem mestu v I. B ligi. Škofjeločani so bili močan nasprotnik in so v 11. minuti drugega polčasa celo izenačili, vendar so Metličani spretno obdržali prednost, potem ko so spet povedli. Tri kola pred koncem je tako že čisto očitno, da bodo po prvem delu košarkarji Beti brez težav prvi.

Beti: Dautović 23, Vergot 5, Lalič 13, Rožič 6, Medek 32, Arbutina 9, Popović 9.

SEMIC - V prijateljski rokometni tekmi je ekipa osnovne šole Stari trg ob Kolpi premagala vrstnice iz Semiča s 4:1. (V. K.)

ŠPORTNI KOMENTAR

Negotovati talente!

Čimveč sposobnih strokovnjakov bi moralo delati z nadarjenimi mladimi športniki!

Ni naključje, da je beseda talent v stari Grčiji veljala kot utežna mera za današnjih 26,2 kg: prirojena nadarjenost - tej pravimo danes talent - namreč zares dosti velja!

Na drugem mestu poročamo na športni strani o uspehih dolenjskih osnovnošolskih in srednješolskih ekip, ki so se uvrstile v finalna tekmovanja za Slovenijo. Področni prvaki so Dolenjce naravnost izborno zastopali, saj skoraj ni bilo discipline, da bi se ne bili uvrstili med najboljši štiri.

Za nov razmah športa na Dolenjskem so taki uspehi še kako pomembni, saj bodo dali novega zagona tako mladim tekmovalcem, ki so okusili prve slasti uspehov, kot tudi njihovim mentorjem - učiteljem telesne vzgoje in amaterskim vaditeljem.

Prav iz teh letošnjih uspehov bi veljalo potegniti nauk: v naslednjih letih

bomo morali še več vlagati v vzgojo in športni napredek mladih, saj se nam denar potem bogato obrestuje. Najcenejše, a hkrati najbolj pomembno vlaganje pa je v strokovnjake. Zato bi bilo prav in potrebno, da bi občinske zveze za telesno kulturo imele na razpolago dovolj denarja, da bi lahko na seminarje in tečaje pošiljale čimveč ljudi. Izkušnje kažejo, da so najboljši aktivisti športniki, potem ko se sami nehaajo aktivno ukvarjati s športom. Če so še strokovno podkovani, lahko z lastnimi izkušnjami poglobljeno prenašajo znanje in sposobnosti na mlade.

Dolenjske ekipe, ki zdaj zvečine tekmujejo po slovenskih ali nižjih ligah, bi na ta način prišle do mladine, ki bi že poznala športno abecedo. Vzgoja v dobre tekmovalce bi bila potem krajša, osp mladine manjši, uspehi dolenjskega športa pa kajpak še večji!

J. SPLICHAL

Kralj Ajax

Po 5.000 dolarjev vsakemu od prvakov

V peti minuti velikega nogometnega finala na beograjskem stadionu Crvena zvezda se je amsterdamski Ajax povzpел nazaj na kraljevski prestol stare celine. Lev branilec Blankenburg je zadel glavo desnega krila Repa. Žoga se je znašla v mreži „novega Jašina“ — torinskega vratarja Zoffa. Juventusov zastave so omahnile naslednjih 85 minut s nogometiški trpinčili sebe nogomet in gledalce, ki jih je bilo na stadionu 100.000, pred televizorji pa, kot pravijo, 400 milijonov!

S sirenam, zastavami in kolonah je nekaj deset tisoč navijačev Juventusa potovalo po dolenski avtocesti na tekmo, mrtvo in turobno so se v četrtek dopoldne vračali v Italijo. To pa je bilo — ob slabem nogometu — tudi edino, kar je bilo turobno. Jugoslovani, bolje rečeno Beograjčani, so pobesneli zaradi nogometa. Meso se je podražilo za 10 odstotkov, prepredajalci vstopnic so kovali dobičke, ulice so postale enosmerne, povedali so vožnjo avtomobilom z L tablicami: Beograd in njim 780 novinarjev ter vojski navijačev iz Torina in Amsterdam. dama je podjarmil kralj nogomet.

Najboljši in najbogatejši Jochen Cruyff

Dolga noč je minila, čeprav je bil uvod tudi krvav: na avtomobilski cesti se je prevrnil avtobus torinskih navijačev, zato niso videli poraza svojih ljubljencev.

Seveda pa je vse skupaj za zdavnaj preraslo v cirkus — le da so cirkusantje vsi, ki se vrte okrog tega, medtem ko so nogometiški gospodje. Italijanski enajst parov nog je imelo obljubljenih po 5 milijonov lijev za zmago, ajaxovci pa so za tretje zaporedno prvenstvo dobili z beograjsko zmago po 5.000 dolarjev. Gospod Cruyff največji davkoplačevalec Nizozemske, je pobral novo smetano... J. SPLICHAL

IŠČEMO STARINE:

Pojoča slika

„Tale slika se pa navije. Notri ima godbo. Igra kot radio, in sicer Sveto noč, blaženo noč,“ je Marija Krkovič iz Morave pokazala na sliko svete družine, ki jo je pred mnogimi mnogimi leti kupil od nekega grofa oče nekje pri Crikvenici.

Nihče ni vedel, če je slika svete družine izrezljana iz lesa ali je morda oblikovana iz gipsa. Slika je namreč pod steklom, ki ga že desetletja ni nihče snel. Včasih pa je babica, dokler je še živela, pridno barvala obledele like Jezusa, Marije in Jožefa.

Slika bi verjetno še danes igrala, pa so izgubili ključek za navijanje. Koliko je stara, nihče ne ve.

Zelo star, saj je pri hiši že dalj časa, je kip matere božje in

še ena slika matere božje, izdelana na podoben način, kot je opisana sv. družina.

„Imeli smo še sv. Matijo, ki je držal v roki sekirico, pa smo ga pred leti prodali Matiju Maležiču.“ Takih starin so imeli še več, pa se je vse porazgubilo, največ med vojno. Vse to so podedovali po župniku, ki je bil materin stric. Nekaj takih podob so menda prodali mati že pred vojno kočevskemu advokatu Sajevcu.

Krkovičevi so mi pokazali še zelo staro skrinjo iz oljkovega lesa, ki je tako trda, da je noben črv ni našel. Danes shranjujejo v njej čez poletje suho meso.

Iz oljkovega lesa je tudi stara omara za sobni kot, ki je zbita skupaj z lesenimi klini. Zdaj sameva nekje na podu.

J. PRIMC

Majhni so večji

Po metodi »Andersen«: večji za 15 cm

Dunajski profesor Pfluger, direktor ene izmed klinik v tem mestu ob Donavi, je v zadnjih dveh letih z metodo „Andersen“ podaljšal kar 80 ljudi! Delal je mirno in tiho, ne da bi za to zvedela javnost, dosegel pa je fantastične uspehe. Otroci in ljudje, ki še nimajo 24 let, pa so premajhni, imajo zdaj vse možnosti, da postanejo večji. Metoda je namreč zanesljiva, le zdravljenje je dokaj dolgo, saj traja ves postopek okroglo štiri mesece.

Za kaj gre? Dr. Pfluger lahko podaljša nogo za 15 cm. Kirurg zlomi kosti mečnico in golenico. Zlomljeno nogo potem kirurg vstavi v poseben aparat z dvema železnima šinama. Prva operacija traja uro, potem pa aparat s pomočjo šin podaljšuje mišice noge, živce, kožo, oziroma celo tkivo. Običajno se noga podaljša vsak dan za milimeter in pol. Po končanem postopku aparat odstranijo, nogo pa dajo v mavc, dokler se kost ne okrepi. Potem odstranijo še šini in ponovno dajo nogo v mavc, dokler popolnoma ne ozdravi.

Dosedanje metode niso dale zadovoljivih rezultatov, uspehi so bili namreč malenkostni. Metoda „Andersen“ je, kot trdi prof. Pfluger, zanesljiva in učinkovita. To konec koncev dokazuje tudi z 80 uspešimi posegi v zadnjih dveh letih!

Operacija je najkrajši del posla!

Zgodilo se je...

NAMESTO TOBAKA — V Veliki Britaniji so po daljših poskusih, ki so veljali 3,5 milijona funtov, strokovnjaki pridobili tobačni nadomestek. Ta po okusu ne zaostaja za tobakom, vsebuje pa znatno manj katrana. Poskusi na miših in hrčkih so pokazali, da je nova snov za kajenje manj nevarna od tobaka. Tudi kadilcem se torej obeta daljše življenje...

ZARADI PIVA — Vivian Fuchs, angleški raziskovalec, je bil bridko razočaran: ko se je ladja Bransfield vrnila s plovbe po Antarktiki in vrгла sidra v Southamptonu, so zaman iskali dragocene biološke vzorce, ki jih je prej nabiralo 20 znanstvenikov. Dva mornarja sta priznala, da sta jih vrгла v morje, ker sta v hladilnici potrebovala prostor za pivo. Stara morská volkova nista mogla brez pijače!

V KONDICIJI — 82-letni Roby Manuel, avstralski pilot, ki se je boril še v prvi svetovni vojni, je moral zaradi okvare na svojem letalu pristati 320 km od Melbournea na pusti ravnini. Brez posledic je preživel mrzlo noč na prostem, zjutraj pa so ga pobrali iskalci. Pilot je še vedno v kondiciji...

LED IN KOŽA — Na sestanku ameriške družbe za proučevanje raka so poročali o novem odkritju: široki trakovi človeške kože ostanejo na ledu uporabni še po osmih mesecih, da z njimi rešujejo ponesrečence s hudimi opeklinami. Koža se na sveži rani obnovi v treh do štirih dneh. Nova pridobitev medicine!

DOSLEDNOST — Upokojeni učitelj iz Mansfielda zahteva od vlade, naj mu izplača plačo, ki je ni dobil njegov davni prednik. Učitelj je našel družinski zapisek prednika Johna Stubbsa, ki 1815. leta ni dobil plače, ko je vojvodi Wellingtonu pomagal pri Waterlooju v bitki z Napoleonom. Bo dobil denar njegov naslednik?

HITREJŠA SMRT — V Hamburgu je na zatožni klopi sodišča umrl Nemeč, obtožen posilstev, tatvin in ropov. Ko je sodnik stopil v dvorano, je 40-letnega obtoženca zadela kap. Smrt je bila hitrejša od pravice...

NOSEČNIŠKI TURIZEM — Kar 2200 deklet, mlajših od 16 let, je predlanskim naredilo splav. Nasploh se v Veliki Britaniji število splavov naglo večja: 1971. leta je bilo kar 126.777 zakonitih prekinitve nosečnosti. Vse več je med temi tujk: največkrat pridejo splavit Nemke, Francozinje, Belgijke, Nizozemke, Irke in Svicarke. Prenaseljena Evropa!

KAKŠNA ODLOČITEV — Indijanci plemena Navajo, ki živijo v Arizoni, so dobili novo bolnišnico z vsemi oddelki. V neposredni bližini pa ima svojo kočjo plemenski vrč. Tako se lahko bolniki svobodno odločajo, komu bodo zaupali svoje bolno telo. Številki o zmagovalcu niso sporočili...

ZENSKA GROŽNJA — Afriški diplomat je v newyorški hotel pripeljal spremljevalko, vendar je bil hudo razočaran. Nežna dama je zagrozila z nožem, dobila 200 dolarjev in izginila kot kača. Zgodil se tudi diplomatom, kaj hočemo!

PASJA STRANIŠČA — V španski Valenciji bodo uredili posebno stranišča za pse: zaradi njih je poginilo že precej dreves. Ko bodo imeli pasja stranišča, bodo morali samo še naučiti pse, da bodo mimo dreves tekali na posvečene prostore. So mar španski psi drugačni?

— Seveda je ura varna tudi pred posledicami sunkov in udarcev — takoj vam bom pokazal!

„Če iščeš srečko, Felicijan, iščeš zaman — našla sem jo danes zjutraj...“

Dolenjski list pred 20 leti

Dirke v Mokronogu

V NEDELJO, 7. junija, bodo gorske avto-moto dirke v Mokronogu. Vsi ljubitelji motorizma vabljeni. Vozila bosta avtobus in kamion. Odhod avtobusa in kamiona ob 12. uri izpred MLO na Glavnem trgu. Vožnja z avtomobilom tja in nazaj 200 dinarjev. Prijave sprejema Albin Pipan, bencinska črpalka „Petrol“, Novo mesto. — AMD Mokronog.

OBŠIRNA IN ŽIVAHNA 3. redna seja OLO Novo mesto je prinesla borbo mnenj zborom proizvajalcev in okrajnim zborom. Zbor proizvajalcev je dal vso podporo šolam; polpismeni in nepismeni državljani so coklja v proizvodjalnih podjetjih.

PREHOD ČEZ železniški most v Novem mestu povzroča mnogim stanovalcem Kandiže, Irče vasi itd. že dalj časa hudo kri. V uredništvo lista smo dobili zadnji čas več pritožb, v katerih nam sporočajo naročniki, da ljudje navzlic prepovedi precej hodijo preko mostu. Včasih je v stražarnici nad levim bregom Krke stražar, ki pušča čez most tudi takšne ljudi, ki nimajo izkaznice za prehod.

V SREDO, 27. maja, je zdijvalo nad Kočevjem besno neurje s silovito ploho, točo in grmenjem. Rinža je v kratkem času prestopila bregove, kar se zgodi le redkokdaj. Toča je prizadejala občutno škodo povrtnini na mestnih njivah.

KMETIJSKA ZADRUGA je pred dnevi podarila za potrebe javne knjižnice na Mirni lep znesek 20.000 din. Upravni odbor zadruga je s plemenitim darilom pokazal, da razume pomen dobre knjige za napredek in izobrazbo ljudstva — Za izlet prvih abiturientov mirenske nižje gimnazije so prispevale razne množične organizacije in ustanove 17.000 din, med njimi Kmetijska zadruga 5.000 din. Iskrena hvala za naklonjenost in pomoč!

(Iz DOLENJSKEGA LISTA, 5. junija 1953)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Usmiljeni bratje v gradu

(Večkrat) vže smo pisali, kako blagodejno delujejo usmiljeni bratje na Koroškem in drugod, in izrazili željo, naj se kmalu naselijo tudi na Kranjskem. Ta želja se bo — tako upamo — v kratkem spoznala, ker red usmiljenih bratov je vže v Kandiji pri Novem Mestu pogojno kupil grad Neuhof in je tudi vže davno vložil prošnjo, da se sme naseliti. Zoper naselitev na tem kraju smo imeli nekateri meščani pomisleke, češ da bi se po odpadkih bolnikov onesnažila Krka, katera daje Novomeščanom pitno vodo. Ker so se pomisleki zoper ustanovitev bolnišnice odstranili in vse druge zapreke odpravile, bo c. kr. deželna vlada gotovo dala dovoljenje za naselitev, in grad, ki je že skoraj popolnoma izpraznjen, se bo vže tudi po deželnih načrtih popravil in razširil.

(Občni zbor) kmetijske podružnice v Novem Mestu ima svoj občni zbor v ponedeljek dne 5. junija 1893 ob 3. uri popoldne v mestni hiši s sledečim vspešdom: 1. poročilo o delo-

vanju podružnice, 2. poročilo blaginjkovo in predložitev računov, 3. predlog za družbeni občni zbor v Ljubljani, 4. razgovor o zavarovanju poboljška gospodarjem, ki oddajajo svoja posestva, 5. volitev zastopnika za občni zbor v Ljubljani in 6. nasveti posameznih udov. Z ozirom na važnost predstojenih vprašanj vabimo vse p. n. ude k obilni udeležbi.

(Veliki pozar) — Iz Velike Vasi se nam poroča, da so imeli 13. maja ob polu 4. uri popoldne v Spodnjem Prekoru ogenj. Zgorelo je petim gospodarjem vse poslopje z vsem pohištvom vred, ker so bili vsi ljudje na polju. Zažgala je, kakor vse kaže, hudobna roka, ki je že 30. aprila tudi skušala požgati, pa so ljudje prišli ter hitro pogasili. Tokrat so bili zavarovani za nekaj malega, škoda je ocenjena nad 9 tisoč gold. Revščina je velika, ker so pogorelci bili vže prej ubogi.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC, 1. junija 1893)

Po ribniško

Oni dan sem z Notranjske in preko Blok jezidil proti Dolenjski ter se znašel v Velikih Laščah. Na trgu je stalo vse polno otročaje. Mahali so z rokami in vpili: „Šafeta, šafeta!“

To me je jako začudilo, pa sem vprašal: „I, kaj vam je? Jaz sem vendar Martin Krpan, ne pa ono, čemur pravite šafeta.“

Se preden so mi odgovorili, je za mano začelo piskati, da so me ušesa bolela. Kaj sem hotel? Kobilico sem umaknil na varno za bližnji vogal in jo privezal. Kaj se ve? Res je krotka in vsega hudega vajena, vendar si lahko domisli pa uide, jaz pa naj potlej peš krevsam za njo tja do Vrha pri Sveti Trojici.

To me je toliko mudilo kot bi kvišču pogledal, zato sem bil precej na cesti. Na trg je pripiskalo pol ducata voz brez konj in se ustavilo. Gledali smo se. Ko smo se naveličali, so se s piščalmi vred odpeljali dalje. Ozrl

sem se za njimi, potlej pa pristuhnul.

„V prvem je bila,“ je trdil najbližji solar.

„Ne, v drugem!“ je izpodbijal drugi.

„Sploh je ni bilo,“ je pribil tretji, „kajti Ribničani so nas potegnili za nos.“

Brž stopim zraven pa vprašam: „Čemu se prerekate?“

„Martin, veš, tovarišica učiteljica je rekla, da je to taka palica, s katero tečejo po cesti. Celu uro smo čakali, pa je nismo videli. Vidiš, zdaj pa ne vemo, kaj naj zapišemo za domačo nalogo.“

On in drugi otročaji so bili jako žalostni, pa sem jih tolažil: „Vesta, kaj? Ribničane poprosim, da vam jo prineso pokazat, ali pa sam stopim ponjo, pa si jo boste ogledali.“

Otročaji so bili zadovoljni. Kako malo je treba, pa so srečni.

MARTIN KRPAN

5. Stala sta torej Paradižnik in gore zasukana v prazgodovino. Košato lipo, ki je ni še nikjer prhutali zmaji...

„In kaj zdaj?“ je jokavo vprašal Paradižnik, ki se je spomnil s in je bistro osumil marsovska d gavsčine, je odvrnil: „Kaj neki! Nazaj do Marsa, nat“

Smejemo se

Zivino - zdravnik

„Miau“

POMOČNIKI - Devet vratarjev v varšavskem hotelu Evropejski je bilo obsojenih na zaporne kazni in na plačilo do po 60.000 zlotov, ker so se kot zvodniki udeleževali v nečednih poslih s prostitutkami. Vratarji se menjajo - prostitucija ostane...

FOSFOR	TISK. SITO	G. R. BOGATAŠ	LUČAJ	ECKERT MAX	1000	AFR. JEZERO	PRITOK RENA	NOVIGOROD	SV. GORA
SLABO-KRVNOST									
IZD. ČEBEL				SRBJED ZVEZA KNJIŽEVN					
TONI SVETINA GERMAN			LAST PASTLZA PLETENJE					TOM DOKER OBED NA PROSTEM	
BERITE OL	NAPRAVA ZA PHANJE	DEL ŽEL. POSTAJE	OZVEZDJE DEL TELESA			di	TRAK KLADA		
NESPO-RAZUM			STAEEL GERMAN SLOVANI		ČUT	TITAN AZ-DEŽELA		ZITARICA	GR. BOGINJA PRIRODE
TOPEL VRELEC			KOOR ODVINKARI SMITH						
UREJANJE									
DOVTIP				FRANC. PEVKA					
TUJE ŽIME		PLUS		di	JUŽAM GRM				BERITE OL

MEDICINSKI PODVIG

Carski rez v 6. mesecu!

31-letna švedska mati in sin Henrik, ki je prišel na svet po šestih mesecih nosečnosti, sta preživela! Otrok tehta zdaj 7 kg...

Švedinja Ing-Marie Astner je bila noseča v šestem mesecu, ko so ji zdravniki nujno svetovali, naj zavoljo nevarnosti pred zastrupitvijo s plodom nosečnost prekine. To, česar zdravniki sami niso verjeli, pa so vendarle poskusili. Pionirsko delo se je posrečilo: otrok je poseg preživel. Tri mesece po operaciji so v bolnišnici izročili srečni materi zdravega in krepkega fantička.

„Čudežni otrociček“ živi v švedskem mestu Lingbo. Mali Henrik je tehtal ob rojstvu samo 900 gramov. „Zdravniki so ga hoteli žrtvovati, da bi jaz ostala živa,“ pravi otrokova mati Ing-Marie Astner (31). „Niso verjeli, da bi bil lahko ostal živ.“

Nosečnost je potekala najprej docela v redu, v šestem mesecu pa so nenadoma nastali zapleti: krvni pritisk se je noseči mami nevarno zvišal, dobila je grozne bolečine v glavi in padla v nezavest. Zdravniki so se morali odločiti za carski rez. Materi so obljubili, da bodo naredili vse, kar bo v njihovih močeh, toda obupana 31-letnica je povsem izgubila upanje.

Ko pa se je Ing-Marie Astnerjeva zbudila iz narkoze, je stal ob njeni postelji srečni soprog, ves žareč in navdušen. „Sijal je od sreče

imata z možem že petletnega sinčka. Njun 6-mesečni sinko pa je ostal med nedonošenčki na kliniki.

Starša sta smela svojega otroka v naslednjih treh mesecih pokukati samo skozi stekleno steno. Potem pa je prišel dan, ko je srečna mamica lahko rekla: „Ko so mi Henrika končno nekega dne le položili v naročje, mi je bilo, kot da doživljam nekaj nemogočega.“ Zdaj tehta mali Henrik, ki je prišel na svet kar tri mesece prezgodaj, že skoraj sedem kilogramov.

Družina Astner z dojenčkom, ki je prikukal na svet tri mesece prezgodaj

JOŽE SPlichAL :

... Novomeški odvetnik Slavko Sitar se je spotaknil ob paragraf in si zlomil no-go...

... „Politike ni mogoče voditi iz pisarni!“ je vzkliknil partijski sekretar Franci Sali in odšel v Ljubljano v centralni komite...

... Direktor novomeškega hotela Kandija Jože Tomlje bo od velikega piva kmalu prodajal samo še velik kozarec do cementa!

Rešitev prejšnje križanke:

K	O	P	A	L	J	S	C	E	*		
P	A	L	E	S	T	I	N	A			
T	R	E	C	K	V	I					
A	L	K	A	S	T	A					
T	L	A	V	A	L	C	I				
R	M	A	D	O	L	I	T				
S	O	V	O	D	E	T	O	N	A		
A	B	A	D	O	N	E	T	O	N		
K	A	Z	A	U	T	E	N	A	P	I	K
H	A	Z	O	E	R	A	S	E			
A	N	H		L	O	P	A	T	A	R	

DIMNIK SCHIEDEL JE OKROGEL, KAR DAJE TELE PREDNOSTI:
- odličen vlek zaradi najmanjše prostornin
- varnost obratovanja zaradi najmanjše kurne površine
- enostavnost pri čiščenju

SCHIEDEL YUKAMIN

DIMNIK SCHIEDEL IMA ŠAMOTNI VLOŽEK, ODPOREN PROTI KISLINI, ZATO JE:

- odporen proti ognju, ker je izdelan iz visoko kvalitetnih glin in šamotov,
- odporen proti kislini, ker šamotni vložek propušča kisline pod 2,5 %
- varen pred zasajevanjem in zakislevanjem, ker je šamotna cev odporna proti kislini in vlagi,
- temperaturno obstojen, odporen proti pritiskom in plinotesen, ker je sistem izredna konstrukcijska rešitev.

DIMNIK ŠT.1

DIMNIK SCHIEDEL S ŠAMOTNIM VLOŽKOM JE MONTAŽNI DIMNIK IN JE:

- varčen zaradi hitre in enostavne montaže,
- varen pred ognjem, ker je večplastne konstrukcije s tesnimi fugami,
- varčen pri prostoru, ker je natančno izmerljiv in funkcionalen
- varčen pri ceni, ker je trajen in ga je mogoče hitro montirati in ima do 40 % boljše izgorevanje.

V EVROPI

SCHIEDEL-YU-KAMIN PROIZVAJA, PRODAJA, MONTIRA, UVAŽA in IZVAŽA GRADBENO PODJETJE „GRADNJA“, ŽALEC, v kooperaciji s CINKARNO Celje, telefon 71-783, 72-227. PRODAJNA MESTA: AGRARIA Brežice, PRESKRBA Krško, NOVOTEHNA Novo mesto in trgovsko podjetje SEVNICA

Predstavnstvo v Ljubljani: Inž. Janez SRAKA, Herbersteinova 15, telefon (o61) 316-234.

Avto-moto društvo Brežice vabi na velike mednarodne moto cross dirke za NAGRADO BREŽIC in prvenstvo Jugoslavije v internacionalnem razredu 250 ccm. Tekmovali bodo najboljši vozači Jugoslavije. Od inozemskih tekmovalcev pričakujemo dirkače iz Švedske, Avstrije, Poljske, Madžarske, Zvezne republike Nemčije, Švice in Italije.

Dirke bodo v nedeljo, 17. junija 1973 ob 15. uri na Prilipah pri Brežicah. — Obiščite l. mednarodno dirko v moto crossu na Dolenskem! — Po dirkah bo zabava s pesm.

PRISTANEK V PRASKUPNOSTI

in Paradižnica na vrhu Strmela sta navzdol v r bilo; nad njima pa so šasala Klara. sukanja vesoljske ladje doktorja zlobne poteto pa sukati, sukati in

se sukati ladjo, vse do zemlje - v nasprotno smer, seveda!“ „Aha!“ je doumela zadevo Klara, ki ji fizika ni nikoli delala priljavic. „Samo ne še zdaj!“ se je ustrašila. Našo KLARO je namreč pestil vesoljski glad; ogrožal je že njeno lepo zaokroženo tezo. Možiček jo je potolažil, sedel za volan in odrdrala sta po pobočju navzdol. Prava igrača je bilo krmariti zdaj, ko sta poznala pot. Pred slabim letom sta tod

brala lisičke in parkeljce. Zavrla sta doli ob reki. Prav tam, kjer sta se v mnogih poletjih hladila in pekla čevapčiče. Malce drugače je bilo tokrat tu. Reka je imela lepšo barvo in številni slapovi so žvrkljali po njeni površini. Ni čuda torej, da ju je vrglo s sedežev; da sta stresla v hipu s sebe tekstilno navlako civilizacije in se - prandnista iz Košate lipe - na glavo zabrisala v rajsko mokroto!

POTA IN STRAŠNOSTI

Dežurni poročajo

MOPED BREZ KOLESA – Z mopeda, ki ga je Kocjan Grandlič iz Hrastja 30. maja parkirnil na železniški postaji v Mirni peči, je neznanec ukradel kolo. Grandlič je oškodovan za 400 din.

STRELA NA TREBELNEM – V kozolec Antonije Tomšič na Trebelnem je 30. maja ponoči udarila strela in poslopje zažgala. Gasilci in vaščani so ogenj omejili. Škodo so ocenili na 20.000 din.

TAT V BLOKU – 30. maja ponoči je tat vdrl v stanovanje Jurija Pestnerja Nad mlino v Novem mestu in odnesel 200 din.

GLAVA OSTALA – Jožetu Cimermančiču iz Koroške vasi je nekdo z motorja, ki ga je te dni parkirnil v Lobetovi ulici v Novem mestu, ukradel čelado.

GOSTIJA V KLETI – Pred kratkim so neznanči vdrl v klet Silva Arka, ki stanuje ob Zagrebški cesti v Novem mestu, in odnesli 10 litrov olja ter več kosov prekajene svinine.

KOZARCI SO SE RAZLETAVALI – 2. junija so črnomaljski miličniki pridržali do iztreznitve Vladimirja Žepuharja iz Kranja in Janka Frankoviča iz Hrastja, ker sta razgrajala, razbijala kozarce in vznemirjala goste v gostišču v črnomaljskem gradu. Na zagovor bosta morala tudi pred sodnika za prekrške.

ZMIKAVI KOKOŠI – 3. junija je Marija Kovačič z Gorenjega Podboršta pri Mirni peči ugotovila, da so ji neznanzi iz kurnika odnesli štiri kokoši.

ČIGAV JE FIČKO? – Ob cesti Žužemberk – Dvor že nekaj dni stoji osebni avto Zastava 750 bele barve z registrskimi tablicami LJ-08-296. Lastnika še niso našli.

ZRUŠENA PEŠČA

Na Kolodvorski cesti v Črnomlju je Stane Jeršin v ponedeljek zvečer zadel z avtomobilom 4-letnega Zdravka Cindriča, ko je stekel čez cesto. Poškodovanega fantka so odpeljali v novomeško bolnišnico. Blizu tovarne zdravil v Novem mestu je v ponedeljek na cesti za krajši čas obležal tudi 70-letni Janez Vidmar iz Malega Lipja. Podrl ga je mopedist Franc Grubar iz Stranske vasi.

MOŽ IN ŽENA STA PADLA Z MOTORJA

V tovornjak, ki ga je Marjan Vrančar 28. maja ustavljal v koloni pred kandijskim križiščem v Novem mestu, sta se z motorjem zaletela Pavla in Jože Urh z Otoka pri Metliki. Motorist in žena sta padla in se hujše poškodovala, tako da so ju morali odpeljati v novomeško bolnišnico.

Pravica služnosti

Bil je lep in sončen dan, da se je človeku, ki je hodil skozi zeleno hosto in poleg zavlil med vinorodne griče, kar srce smejalo. In tako je, dobro razpoložen, tudi stari Jernač pogljal svojo kobilo in zavozil proti svojim parcelam.

„Ohoj, sosed!“ ga je ustavljal Možetov Anže, „le zakaj voziš čez moje travnike, ko imaš svojo pot, pa še javno pot zraven, a?“

„To so moje stvari in moje pravice, Anže,“ je odgovoril Jernač in hotel pogljal naprej.

„Ne boš!“ se ni dal ugnati Anže in Jernač je moral odnehati, saj se je Anže postavil kar na sredo poti.

Obrnil je Jernač, zaklel in se pridušal, da bo stvar prišla na sodnijo. In tako se je tudi zgodilo. Več obravnav je bilo in veliko prič in končno se je sodišče odločilo, da si ogleda zadevo na kraju samem.

Sli so sodniki pa odvetniki zraven in še strojepiska in prišli med vinograde in na tiste travnike. In bil je prav tako lep dan. Ogledovali so in ugotavljali. Vsak je povedal svoje in

Ekipna osnovne šole Katja Rupena je zmagala v višji, ekipa šentjernejske šole pa v nižji skupini občinskega prometnega tekmovanja, ki je bilo prejšnji teden na dvorišču grmske šole in po novomeških ulicah. V višji skupini je bil najboljši posameznik Iztok Golobič iz Mirne peči, v nižji skupini pa Franc Frančič iz Šentjerneja. Na sliki: budno oko pazi na napake med spretnostno vožnjo (Foto: I. Zoran)

STRUPEN JEZIK ZA ZAPAHI

Žalil Tita in SFRJ

Drago Močnik iz Sevnice obsojen na dve leti zapora zaradi klevetanja v gostilni

„Takrat sem bil pijan, mislim pa, da kaj takega je nisem govoril.“ To je bilo v glavnem vse, kar je imel povedati 24-letni Drago Močnik, nezaposleni delavec iz Sevnice, na okrožnem sodišču v Novem mestu, kjer so mu pred kratkim sodili zaradi žalitev SFRJ, predsednika Tita, ZKJ, SZDL in najvišjih oblastnih in političnih vodstev. Kazenski senat ga je spoznal za krivega in ga obsodil na dve leti zapora.

Kaznivo dejanje je Močnik storil lani 5. septembra v Tuškovi gostilni na Logu pri Sevnici. Nepovabljen se je vmešal v razgovor pri sosednjem omizju, kjer so obsojali vdor ustaških teroristov na naše ozemlje. Trdil je, da je teroriste naše ljudstvo podpiralo (med tem se je lahko počul, kako so bili ustaši sprejeti!), nizkotno žalil predsednika republike in člane ZK ter s podobnimi izjavami blatil vse po vrsti. Borca in komunista, ki je bil takrat v gostišču in je vse to slišal, je Močnikov nastop zrevoltiral ter ga je takoj prijavil na postaji milice.

Obtoženi se je zagovarjal, da je bil vinjen in da misli, da ni govoril kaj takega. Sodišče pa je imelo dejanje za dokazano, zlasti še, ker so priče potrdile, da je bil Močnik videti le nekoliko vinjen. Kazenski zakonik pozna za taka dejanja kazen od treh mesecev do treh let zapora. Pri odmeri kazni so upoštevali za obtežilno tudi to, da je Močnik vdan kritičnosti, kar je sodišče ugotovilo po pristojnih organih, da ima odklonilen odnos do našega družbenega reda, da je že nekajkrat podobno govoril itd. Obtoženi je že bil kaznovan leta 1964 zaradi ilegalnega prehoda državne meje. Olajševalnih okoliščin kazenski senat novomeškega okrožnega sodišča pri njem ni odkril.

POŽAR V VELIKEM OBREŽU

4. junija zjutraj je začela goriti stanovanjska hiša lastnika Jožeta Deržiča iz Velikega Obrežja. Do tal je pogorela stanovanjska hiša, ki je bila lesena in kombinirana s hlevom in kolarnico. Zgorelo je pohištvo, oblačila in 30 kokoši. Domačim in sosedom je uspelo rešiti le nekaj oblačil. Škodo so ocenili na 100.000 dinarjev. Vzrok požara še raziskujejo.

SKOPICE: OBRNILO AVTO

3. junija ob 17.40. uri je peljal proti Zagrebu voznik osebnega avtomobila Venčeslav Vulelija iz Zagreba. V Skopiceh je dohitel kolono vozil in začel prehitovati. Ko je naglo zavil v levo, ga je obrnilo in zaneslo s ceste. Voznik se je hudo poškodoval in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico. Škode je za 15.000 dinarjev.

tudi radovednežev se je nabral cel kup. Eni so pritrjevali Jernaču, drugi Anžetu in konec je bil tak, da so se naposled med seboj sprli in jezni odšli vsak na svoj konec. Sodniki pa so nadaljevali delo, vse zapisali in končno tudi oni odšli...

Po izvedbi vseh možnih dokazov je sodišče ugotovilo, da Jernaču pač ne pritiče služnostna pravica vožnje po zemljišču Možetovega Anžeta, saj ima na voljo tako lastno pot kot tudi javno pot, zato za obstoj služnosti res ni nikakršne utemeljitve.

In takšna je bila tudi sodba! Jernač jo je dobil v roke, bral in bral, prvič in drugič, in popadla ga je silna jeza.

„Jaz da nimam služnostne pravice?“ se je spraševal in koj napisal pritožbo, v kateri je zatrjeval sledeče:

„Sodišče se odločno moti, ko mi odreka služnostno pravico. Očitno je namreč prezrlo, da sem jaz, Polde Jernač, pač zaslužen človek. Bil sem borec, aktivist in tudi po vojni sem bil zelo zaslužen, saj sem se udeležil vsake akcije... In zdaj pravijo, da te pravice nimam...“

JAKA PRAVIČNIK

Prizor, kakršne zaradi vedno gostejšega cestnega prometa doživljamo iz dneva v dan. Moti se, kdor misli, da na prvo pomoč lahko pozabi, ko ima za seboj vozniki izpit. Nesreča nikoli ne počiva, zato je bil za sodišče zadosten razlog, da obtoženi ni sodilo. Zanimivo je tudi to, da je izvedenec ovrigel kakršno koli možnost, da bi bil Dragman piroman. (Foto: Jožica Teppy)

KRONIKA NESREČ

NOVO MESTO: BREZ NAKAZANE SMERI – Zdravko Damjanovič je 1. junija zavijal z novomeškega Glavnega trga, ne da bi nakazal smer. Franc Novak, ki ga je hotel prehiteti, je zadel Damjanovičevo vozilo.

BIRČNA VAS: NEPREGLEDENI OVINEK – 1. junija se je Alojz Klobčar z z Uršnih sel peljal z osebnim avtom od Birčne vasi proti Ruperču vrhu. Izza nepreglednega ovinka se je pripeljal Peter Zagar iz Birčne vasi, vendar preveč po levi strani, zato sta se s Klobčarjem zaletela. Škodo so ocenili na 2.000 din. Zagar nima vozniškega izpita.

NOVO MESTO: NI MOGEL USTAVITI – 31. maja je Jože Windischar ustavljal osebni avtomobil za kolono vozil na Cesti herojev v Novem mestu. Ivan Miklič iz Trebnje, ki je vozil v isti smeri, se ni mogel pravočasno ustaviti, marveč je zadel Windischarjev avto. Škodo so ocenili na 5.000.

POLJANE: PRI ZAVIRANJU V TOVORNJAK – Bruno Suligoti iz Italije je 31. maja zadel v kolo tovarnjaka, s katerim je Bolgar Boris Mitkov med vožnjo proti Ljubljani prehitel enako vozilo. Suligoti je vozil Bolgaru nasproti. Škodo so ocenili na 2.500 din.

TREBNJE: KOLESAR ZADEL AVTOBUS – Franc Novak iz Trnja pri Trebnjem je vozil 30. maja avtoBUS skozi Trebnje. Pri krojaškem podjetju se je s stranske ceste pripeljal na kolesu s pomožnim motorjem Alojz Cerovšek iz Okroga pri Litiji. Kolesar se je zaletel v avtoBUS in se hujše poškodoval.

PRIKOLICA V VETROBRANSKO STEKLO

1. junija ob 9. uri je peljal iz Bistrice proti Bizeljskemu voznik tovarnega avtomobila s prikolico Bruno Arnshek iz Dobrne. V Bizeljski vasi se je srečeval z voznikom osebnega avtomobila Antonom Kovačičem iz Bizeljske vasi. Obe vozili sta peljali po desni strani. Ko sta se že srečali, je voznik tovarnjaka močno zavrl. Prikolico je zaneslo v levo, da je z zadnjim delom udarila v vetrobransko steklo osebnega avtomobila. Laže se je poškodoval soznik osebnega avtomobila, škoda pa je za približno 13.000 dinarjev.

BEGUNKI IZ VPD RADEČE:

Pa po lestvici gor...

Mladost zapeljala dekleti, da sta izrabili gostoljubje in si vzeli »obljubljena« oblačila

Po pet mesecev zapora – s pogojno odložitvijo kazni za dve leti – sta dobili te dni 19-letna Maja Bohorč iz Sevnice in 20-letna Mira Djabirowski iz Maribora za krajo, ki sta jo zagrešili 28. septembra lani po pobezi iz VPD Radeče pri Stefaniji Podraž v Dolnjem Boštanju.

K Podražjevi sta se begunka zatekli 27. septembra. Dala jima je jesti in pokazala prenočišče na senu v šupi, poleg tega pa obljubila nekaj oblačil, ker sta bili dekleti za tisti čas premalo oblečeni. Ko sta naslednje jutro ugotovili, da ni nikogar doma, sta sklenili obljubljena oblačila sami vzeti. Bohorčeva je zlezla po lestvi in skozi straniščno okno na hodnik, kjer je vzela par ponošenih jopic in sandale, Djabirowskijeva pa je strajžila. Oblečeni sta se odpravili v Maribor in nato v Sevnico, tam pa so ju prijeli.

Dejanje sta dekleti pred kazenskim senatom priznali in ga obžalovali. Sodišče je poleg tega pri odmeri kazni upoštevalo, da sta mladi, pri Bohorčevi pa tudi, da je zdaj noseča.

NEPOJASNJENO:

Kdo je požigal?

Vinko Dragman oproščen hude obtožbe

Požigalec kozolcev, ki so goreli lansko jesen v okolici Novega mesta, še vedno ni znan. Upali so, da bo razburjenja in živčnosti konec po požaru župnijskega kozolca v Šmihelu, ko so prijeli osumljenega ključavničarja Vinka Dragmana, 36, iz Šmihela. Iz sklepa okrožnega sodišča, ki je zadevo obravnavalo pred kratkim, pa je razvidno, da ni zadostnih dokazov za Dragmanovo krivdo, zato ga je kazenski senat oprostil obtožbe.

Dragman je bil osumljen vrste požigov, obtožen pa samo, da je zanetil ogenj v župnijskem kozolcu v Šmihelu, ki je zgorel letos 15. januarja v večernih urah. Obremenjevale so ga priče, ki so ga videle v času požara v bližini župnišča, pa tudi sam je v gostilni povedal, da gori, še preden so sirene poklicale gasilce h gašenju. Izjave prič se časovno z nastankom požara niso ujemale, to pa je bil za sodišče zadosten razlog, da obtoženi ni sodilo. Zanimivo je tudi to, da je izvedenec ovrigel kakršno koli možnost, da bi bil Dragman piroman.

IRČA VAS: NEPREVIDNOST – 2. junija je v Irči vasi pred hišo št. 13 Aiti Osmani ustavljal kombi. Ivan Kaplan iz Kočevja je ustavljal z avtom za njim. Jože Simonič iz Drašičev zaradi nepazljivosti ni ustavljal svojega vozila o pravem času, zadel je Kaplana in ga porinil v kombi. Škodo so ocenili na 6.000 din.

VRANOVICI: NI POČAKAL – Vinko Vlahovič iz Črnomlja je 1. junija zvečer v Vranovičih nakazal smer, da bo z osebnim avtom zavil na levo. Tega ni upošteval Milan Bodinac iz Velikega Cerovca. Vozili sta trčili, škodo so ocenili na 3.000 din.

POLJANE: PRIKOLICA SE JE ODRGALA – Srečko Širok iz Ravnice je vozil 31. maja tovarnjak s prikolico italijanske registracije proti Ljubljani. Med vožnjo je zadremal, zapeljal pri Poljanah na bankino, nato pa sunkovito nazaj na cesto. Prikolica je zadela občestni kamen, se odrgala in zdrknila v jarek. Škodo so ocenili na 8.000 din.

BROD: PREKRATKA RAZDALJA – 12.000 din škode je povzročilo avtomobilsko trčenje na Brodu 1. junija: IVAN Matoh iz Irče vasi je na Brodu zavijal na levo, Jože Cvelbar iz Novega mesta, ki je vozil za njim v prekratki razdalji, pa se je vanj zaletel.

HRASTJE: POBEGNIL, PA NE ZA DOLGO – 3. junija popoldne je italijanski voznik Virgilio Zanussi iz Vicenze na preglednem ovinku pri Hrastju (na cesti Mokro polje – Orehovica) drvel po sredini ceste. Naproti se je z avtom pripeljal Novomeščan Tit Dobršek, se italijanskemu vozilu umaknil na rob, zadel kup gramoza in se prevrnil. Italjan je zbežal, vendar so ga kmalu izsledili. Škodo na Dobrškovem avtomobilu so ocenili na 4.000 din.

DOLNJE POLJE: AVTOMOBIL „ZBEŽAL“ – Alojz Matoh iz Hruševca pri Straži je 3. junija na stranski poti in se odpravil v vinograd. Vozilo je začelo drseti proti cesti, zdrknilo čeznjo, se zapeljalo na strmino in se prevrnilo. Škodo so ocenili na 2.500 din.

STRANSKA VAS: VERIŽNO TRČENJE – 3. junija popoldne je Jože Kočevar iz Semiča med vožnjo od Gradca proti Stranski vasi nenadoma ustavljal osebni avto. To je presenetilo voznika za njim: v Kočevarjevo vozilo se je zaletel Ciril Pustavrh iz Vavpčev vasi, v Pustavrhovo pa avto Ivana Severja iz Sel pri Semiču. Škodo so ocenili na 9.800 din.

BRUSNICE: „SPOLZKO“ NA GRAMOZU – Marjan Malus iz Novega mesta se je 3. junija peljal z osebnim avtom iz Suhadola proti Brusnicam. Na nepreglednem ovinku ga je na nasuti cesti zaneslo na levo prav tedaj, ko se je naproti pripeljal Janez Mihalič z Rateža. Vozili sta se zaleteli, škodo so ocenili na 4.000 din.

MAČKOVEC: TRK V PROMETNI ZNAK – Na avtomobilski cesti pri Mačkovcu je 3. junija zjutraj zaneslo avtomobil, ki ga je vozil Novomeščan Ilija Stankovič, prometni znak. Poškodoval se je sopotnik Nikica Kalem.

NOVO MESTO: HUDO TRČENJE PRI ČRPALKI – 2. junija zvečer sta se na cesti pri bencinski črpalki v Ločni silovito zaletela Jože Škobe iz Novega mesta in Tone Špehek iz Ločne. Škobe se je z avtom peljal iz Novega mesta, Špehek pa se je pripeljal izza ovinka in zavil na levo. Škodo so ocenili na 30.000 din, voznika pa sta jo odnesla le z lažjimi poškodbami.

MAČKOVEC: ZARADI UTRUJENOSTI V JAREK – Alija Dadžić iz Brčkega se je 2. junija pripeljal z osebnim avtom nemške registracije do Mačkovca, zaradi utrujenosti zapeljal s ceste in občlal v jarku. Škodo so ocenili na 4.000 din.

PODGRAČENO: TRČENJE AVTOMOBILOV

2. junija ob 9. uri je peljal iz Ljubljane proti Zagrebu voznik osebnega avtomobila Aliriza Erbas iz ZR Nemčije. Ko je v Podgračnem pri Brežicah prehitel voznika osebnega avtomobila Waaleriona Colnelisa iz Holandije, je nasproti pripeljala kolona vozil. Erbas je naglo zavil v desno in trčil v zadnji levi blatnik Colnelisovega avtomobila. Nato ga je odbilo v levo v nasproti vozeči osebni avtomobil, ki ga je vozil Milan Stajdohar iz Zagreba in ga zbil s ceste. Ergasovo vozilo pa je obstalo na cesti. V to vozilo se je zaletel voznik osebnega avtomobila Mario Battistin iz Italije, v tega pa še voznica osebnega avtomobila Antonija Jovanovič iz Zagreba. Pri nesreči sta bila laže poškodovana voznik Stajdohar in njegov sin Boris, ki so ga odpeljali v zagrebško bolnišnico. Na vozilih je škoda za 60.000 dinarjev.

ŽUŽEMBERK: HUD PADEČ

65-letna Pavla Podboj iz Žužemberka je 30. maja popoldne v Žužemberku stala na cesti, ko se je za njo pripeljal z mopedom Ivan Hrovat iz Šmihela. Ko je zatrobil, je stopila proti desnemu robu ceste, ne da bi pogledala, od kod prihaja vozilo. Mopedist jo je zadel s krmilom tako močno, da je padla in se hujše poškodovala.

Zakaj fluorografiranje?

Zmotno je mišljenje, da je tuberkuloza že premagana bolezen - To zavira preventivo

Od 6. do 29. junija bo v novomeški občini fluorografska akcija. Fluorografiranje je obvezno za občane od 24. leta starosti dalje. Dosedanja fluorografiranja so bila v naši občini uspešna, ker je bila udeležba prek 95. odstotka. Tisti, ki upravičeno niso bili fluorografirani, so prišli naknadno na pregled v protituberkulozni dispanzer, tako da so bili pregledani vsi prebivalci. Zadnja takšna akcija je bila leta 1969.

Fluorografiranje prebivalstva je poleg BCG - iranja (cepljenja proti tuberkulozi) najvažnejša preventivna akcija za odkrivanje tuberkuloze z namenom, da jo dokončno izkoreninimo. Poleg tega odkrijemo s takim množičnim slikanjem še druga obolenja pljuč (rak, bronhitis), obolenja srca, velikih žil idr.

Fluorografske slike organov prsnega koša obdelujejo strokovnjaki v inštitutu za tbc na Golniku in takoj sporoče v protituberkulozni dispanzer imena oseb, za katere sumijo, da so bolni. Dispanzer je sedaj dolžan vse te osebe čimprej klicati, jih obdelati do dokončne diagnoze in nato sporočiti epidemiološkemu oddelku inštituta Golnik značaj bolezni za vsakega odkritega bolnika posebej.

Množično fluorografiranje zahteva mnogo finančnih sredstev, veliko milijonov bo stalo novomeško skupnost zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov, da bo pregledano približno 30.000 prebivalcev. Upravičeno se bo občan vprašal, če se splošno s tolikimi stroški odkrivanja tuberkuloze. Ze splošno je mnenje, da je tuberkuloza premagana bolezen, ki jo lahko zanemarimo. Mnenje, da tuberkuloza ni več problem, je škodljivo, ker zavira delo uspešno vpeljane preventivne dejavnosti v boju proti tbc. Tuberkuloza je še vedno velik problem v Sloveniji in ni manjši v naši občini.

V novomeškem protituberkuloznem dispanzerju je bilo ob koncu leta 1972 registriranih 137 aktivnih tuberkuloznih bolnikov in 809 inaktivnih bolnikov. Samo v letošnjem letu je bilo odkritih že 20 oseb s svežo aktivno tuberkulozo. Fluorografija nam bo odkrila še več bolnikov. Važno je, da bo odkrila predvsem bolnike v zgodnjem obdobju obolenja, torej tedaj, ko bolnik bolezni še ne zaznava in še ni imel potrebe obiskati zdravnika. Z zgodnjim odkritjem bolezni se skrajša

zdravljenje, bolnik je relativno kmalu in navadno povsem sposoben za dolžnosti, ki mu jih nalaga življenje.

Zdravstveni delavci na pljučnem oddelku tukajšnje bolnišnice se moramo še vedno spoprijemati s težkimi tuberkuloznimi obolenji. Vzrok temu je, da vsi premalo mislimo na tuberkulozo. Pri teh bolnikih je potrebno dolgotrajno zdravljenje kljub uspešnim zdravilom. Če se zdravljenje srečno izteče, bodo vse življenje čutili posledice prepozno odkritega obolenja kot delni ali popolni invalidi. Tuberkuloza je še vedno vse pozornosti vredna bolezen, ki prizadeva veliko materialno škodo, ker ne oboli le človek, ampak tudi živali, predvsem govedo. Nedavno tega je moral priden in vzoren gospodar, ki ni vedel, da ima pljučno tuberkulozo, oddati iz hleva 7 glav živine in prašiče, ki so bili okuženi in bolni za tbc, sam pa je bil napoten v bolnišnico.

Preplah pred tuberkulozo danes sicer ni več potreben, ker imamo številna učinkovita zdravila, vendar moramo biti še vedno budni in z vsemi sredstvi odkrivati tuberkulozo, med drugim tudi s fluorografiranjem, saj nam bodo stroški kmalu povrnjeni s hitrejšim upadanjem tuberkuloznih obolenj. Upoštevati moramo še ostala obolenja prsnega koša, ki jih na ta način pravčasno odkrijemo, z zgodnejšim odkritjem pa so dostopnejša za uspešno zdravljenje. Raka na pljučih je možno v prvem obdobju uspešno operirati, važno je torej, da ga čimprej odkrijemo.

V boju proti tuberkulozi je nepogrešljiv dejavnik Rdeči križ. Zelo je prizadeven tako pri zdravstveni vzgoji kot pri vseh važnejših preventivnih akcijah in tudi pri organizaciji fluorografiranja. Skrbni za okrevanje otrok v ustreznih zdraviliščih in v višinskih kolonijah. Zbiranje prispevkov za materialno pomoč družinam, ki so tega potrebne, posebno če so prizadete zaradi tuberkuloze. Krije potne stroške za zdravstvene preglede vsem potrebnim bolnikom in njihovim svojcem. Zato se RK obrača na vse prebivalstvo, da da ob fluorografiranju prostovoljne denarne prispevke, s katerimi krijejo prej omenjene stroške.

Z zavestjo, da pomagamo v boju proti tuberkulozi, raku in drugim boleznim, se bomo vsi udeležili fluorografiranja.

Dr. SMILJAN TROBIŠ

Slavnostne podelitve zlatih plaket krvodajalcem v Dolenjski galeriji se je udeležil tudi predsednik republiškega odbora RK Ivo Majdič (drugi od desne v prvi vrsti). Na sliki: udeleženci poslušajo kulturni spored pred podelitvijo (Foto: S. Mikulan)

Javna priznanja krvodajalcem

Na proslavi 20-letnice krvodajalstva v Novem mestu so podelili zlate plakete, diplome in spominska priznanja aktivistom RK in krvodajalcem

20-letnico krvodajalstva so v Novem mestu proslavili 1. junija. V večernih urah so v Dolenjski galeriji podelili zlate plakete trinajstim krvodajalcem, ki so darovali kri 25-krat, ter dvema, ki sta dala kri 50-krat. Na slavnostni akademiji v Domu kulture pa so podelili spominska priznanja 89 aktivistom RK in organizatorjem krvodajalstva iz

krajevnih in delovnih organizacij, diplome pa petim delovnim organizacijam.

Na akademiji, kjer je pela sopranistka Vilma Bukovec ob klavirski spremljavi Milene

Trost, z nekaj pesmimi pa je nastopil tudi mešani pevski zbor Krke pod vodstvom Radovana Gobca, sta med drugimi govorila Ivo Majdič, predsednik republiškega odbora RKS, in inž. Niko Rihar, podpredsednik občinske skupščine. Občinskemu odboru RK so ob tej priložnosti podelili priznanje Osvobodilne fronte.

Organizirano krvodajalstvo se je v novomeški občini začelo leta 1957, ko so pri novomeški bolnišnici odprli transfuzijsko postajo. Do danes se je število krvodajalcev povečalo na 12.915, transfuzijska postaja pa zbere letno že po 1.000 litrov krvi za potrebe bolnišnice.

ZLATE PLAKETE KRVODAJALCEM

Na petkovi slovesnosti v Dolenjski galeriji so podelili zlate plakete občanom, ki so darovali kri 25-krat. Dobili so jih: Pavla Jordan iz Irče vasi, Ivan Kafolj iz Stopič, Alojz Zupančič s Trške gore, Jože Dragman iz Bršlina, Martin Plantan iz Hrušice, Ivan Vidic z Otočca, Ciril Kukman iz Dol. Kamenja, Anton Vidmar iz Črmošnjic, Marjan Pureber iz Žabje vasi, Janez Gornik, Dominik Kren, Jezdimir Gajič in Jože Brulc iz Novega mesta. Zlato plaketo sta dobila tudi Anton Helc iz Sentjerneja in Niko Padevski iz Novega mesta za 50-kratno darovanje krvi.

ŠTERBENC NAMESTO DUŠANA ZUPANCA

Janez Šterbenc, pomočnik ravnatelja osnovne šole v Bršlinu, je od prejšnjega tedna novi predsednik občinske verske komisije. Dušana Zupanca, ki je prevzel nove dolžnosti, je občinska skupščina te funkcije razrešila. Za novega predsednika sklada za štipendiranje je bil imenovan Vinko Bambič.

različnejšo drugo navlako, ki štrli iz nizke vode.

Stvar se ne bo premaknila za ped, če bomo samo kazali s prstom eden na drugega. Naloge so razmejene in odloki, ki velevajo, kaj nam je napraviti, so znani. Predvidene pa so tudi kazni za tiste, ki tega in tega ne bodo napravili. Človek preprosto ne razume, zakaj se ne zganemo.

I. ZORAN

Suhokrajinski drobiž

DELA PRI SPOMENIKU PADLIM BORCEM NOV IN ZIFT NA CVIBLJU dobro napredujejo, in če ne do kakšnih ovir, bo spomenik za 4. julij le urejen, sicer pa bo zanesljivo lahko urejen do žužemberškega krajevnega praznika. Spomenik ni bil čez zimo posebej zaščiten in je to nanj kvarno vplivalo. Upamo, da v bodoče ne bo takih težav v zvezi z vzdrževanjem, saj bodo tudi sedanja urevalna in zaščitna dela bolj izvedena, kot so bila pri sami gradnji spomenika.

ZUŽEMBERSKI TRG BODO ASFALTIRALI še ta mesec. Istočasno bodo namestili tudi košče za odlaganje smeti in odpadkov. Stroske asfaltiranja bodo skupaj pokrili iz prispevkov krajevnih skupnosti, delovnih organizacij, ki imajo tu svoje poslovne in delovne prostore, računajo pa tudi na prispevek Dominista in občine, kakor tudi na prispevek obrtnikov iz trga. Nujno potrebno je tudi asfaltiranje regionalne ceste mimo šole proti Dobrnici, saj je tam velik promet z motornimi vozili.

ZUŽEMBERSKI GRADITELJI STANOVANJSKIH HIŠ pridno nadaljujejo lani pričeta dela. Težavo jim dela v glavnem pomanjkanje cementa, ki ga je čutili tudi pri drugih gradnjah.

VODOVOD NA JAMO PRI DVORU bo letos zagotovo potegnjen, upajo tudi, da bo vodovod dobila tudi Stavča vas. Na Jami že kopljejo jarek za glavni cevodov, v kratkem pa ga bodo pričeli kopati tudi iz Sadinje vasi na Stavčo vas.

KOŠNJA JE V SUHI KRAJINI ZE V TEKU, vendar je suša precej prizadela travnišča in ne bo tolikšnega pridelka, kot so računali, čeprav je letošnja potrošnja umetnih gnojil dokaj velika.

M. S.

Na Ragovski cesti v Novem mestu so začeli z deli za napeljavo vode do novega naselja na Brudarjevih njivah, kjer bosta do jeseni zgrajeni tudi dve PIONIRJEVI stolpnici, kasneje pa še trgovina. (Foto: S. M.)

Novomeška kronika

DOBER ODZIV - Po prvih in še nepopolnih podatkih so v Novem mestu zbrali prejšnji četrtek 780 kg rabljenih oblačil in obutve za potrebe RK. Te predmete je darovalo 624 ljudi. V akciji je sodelovalo 88 aktivistov in mladih članov RK.

VOJAKI O USTAVNIH DOPOLNILIH - Dom JNA je priredil pred kratkim pogovor o uveljavljanju ustavnih dopolnil v občini. Udeležili so se ga starešine JLA in predstavniki SGP Pionir, IMV, tovarne zdravil Krka, Laboda in Novoleja.

FRANCI ŠALI V LJUBLJANI - S 1. junijem se je novo izvoljeni član CK ZKS in sekretariata CK ZKS Franci Šali, dosedanji sekretar občinskega komiteja ZKS v Novem mestu, preselil v Ljubljano. Funkcijo člana sekretariata bo opravljal profesionalno.

MATURANTJE - Po Novolesovih maturantih - absolventih oddelka TSS za lesno stroko so odšli te dni v tradicionalnem sprevedu po mestnih ulicah tudi letošnji maturantje drugih novomeških srednjih šol.

TRŽNICA - Češnje in jagode, ki jim cena noče pasti - to je bilo značilno za tržne dni minuli teden v Novem mestu. Tržnica je bila bogato založena, na stojnicah so ponujali

INVALIDSKO DRUŠTVO

Tretjič ne bo mrtvorojenec!

V soboto: DTI naposled le na nogah?

„Rdeči koticček“, kot še imenujejo sejno dvorano občinske skupščine v hiši ob Ljubljanski cesti, bo v soboto spet imel v gosteh invalide: ob 9. uri se bo v njem začel občini zbor Društva telesnih invalidov, v nadaljevanju pa bodo ustanovili še Zvezo civilnih žrtev vojne.

Sklicatelji upajo, da se ne bo spet rodilo mrtvorojeno dete, saj so v istih prostorih pred leti že ustanovljali najprej medobčinsko in zatem tudi občinsko društvo telesnih invalidov, ki pa nista shodila. Bilo je veliko besed, veliko popisane papirja, dejanj pa (skoroda) nič. Skratka: veliko hrupa za nič. Kako trhla organizacija je bila to, dokazuje tudi tale ugotovitve: ko je odšel predsednik in za njim še tajnik, za društvo nihče ni več šlal.

Med zadnjimi v Sloveniji bodo tokrat v Novem mestu ustanovili tudi organizacijo civilnih žrtev vojne. Za zdaj imajo zbrane podatke 59 oseb, ki so invalidne 60 do 100-odstotno, računajo pa, da jih je vsaj še enkrat toliko, ki so do 60-odstotni invalidi. Vsem tem bi nova organizacija poskušala zagotoviti varstvo.

Jože Zupanc, ki bo v soboto delovni predsednik, pravi: „Upanje za to je. Dajejo ga tudi rezultati z nedavnega obiska invalidov pri predsedniku Titu.“

Plat zvona, ker je potrebno!

Novomeška občina ni obvarovana tegob sedanjega časa: divjih smetišč, navlake, zanemarjene okolice - Najhujši problem: smrad iz nizke Krke

Svet bije plat zvona zaradi onesnaženega okolja. Tudi pri nas ni treba daleč od hišnega praga, da se prepričamo, kako se narava spreminja v čedalje večji in globlji koš za odpadke. Kaže pa, da zgolj s papirnatiimi ukrepi stanja ne bomo spremenili.

Poziv Socialistične zveze in sindikata v novomeški občini ni zalegel kaj prida. Malokje so pospravili navlako, ki je bodla v oči. Smrad še vedno sili v nos. Divja smetišča rastejo kot gobe po dežju. V samem Novem mestu in njegovi neposredni okolici jih je na pretek.

Osnrednje smetišče ob cesti proti Mirmi peči je zbudilo odbornika Franca Udovca, da je zastavil občinski skupščini oziroma komunalnemu podjetju vprašanje, zakaj ni poskrbljeno za čiščenje okolice tega smetišča.

„To je precej problematično,“ so mu odgovorili. „Komunalno podjetje od časa do časa pospravi tudi okolico smetišča, to pa malo zaleže, ker Romi iz sosednjega taborišča v Zabjeku delajo nered po mili volji. Podjetje in celo organi milice so proti temu brez moči.“ Trdijo, da bi problem rešili le tako, da bi smetišče prestavili v kraj, kjer v bližini ni Romov.

V Žužemberku in Dolenjskih Toplicah so že izvedli nekaj očiščevalnih del. V drugih krajih se ne prebudijo. V Straži na primer kličejo na pomoč inšpektorje. Kaže, da ostaja vse preveč pri besedah, premalo pa je dejanj.

V Novem mestu se ta čas otepa z novim nadlogo: voda je predrta jez pri Seidlovem mlinu, Krka se je znižala, iz odtočnih kanalov, ki gledajo iz vode, se je začel širiti smrad. „Ribe bodo poginile,“ opozarjajo ribiči. „Glejite, naše skupno minulo delo!“ kažejo ljudje na odvržene gume, steklenice, pločevino in naj-

SKUPŠČINA SOGLAŠA
Dušan Brelih, diplomirani pravnik s pravosodnim izpitom, bo novi občinski javni tožilec v Novem mestu. Občinska skupščina z njegovo namestitvijo soglašala.

SKLADIŠČE OSTALO
Kmetijska zadruga Krka je ukinila poslovalnico v Stopičah, kot je navedla v odgovoru na vprašanje odbornika Jožeta Hrovatiča, zaradi odpovedi lokalne. Prebivalcem je ostalo skladišče, odprto trikrat na teden (skupaj 10 ur), v katerem se dobi najrazličnejši material. V tem času bo zadruga odkupovala kmetijske pridelke in gozdne sadeže.

Kdo naslednji?

Straža: Gorjanci prvi prispevali v sklad

Svet krajevnih skupnosti v Straži je v začetku leta 1973 ustanovil sklad za vzdrževanje družbenopolitičnih organizacij in društev. Pri tem je želel, da bi prenehala posamično romanje prošelj na podjetja in ustanove ter moledovanje za denarno pomoč.

Svet KS je zaprosil pri podjetjih za začetna sredstva sklada, hkrati pa za pomoč, da bi krajevna skupnost lahko opravila dela, ki jih ima v načrtu v tem letu. Prvi denarni prispevek v sklad - 20.000 din - je poslalo podjetje Gorjanci, ki ima sicer veliko razumevanja in posluh za razvoj kraja; to podjetje je tudi do zdaj že večkrat denarno podprlo komunalno in kulturno dejavnost.

Člani sveta KS želijo, da bi zglede Gorjancev posnemala še druga podjetja, katerim so tudi že poslali prošnje za denarne prispevke. Zavedajo se, da le s skupnimi močmi lahko uredijo Straško dolino, ki je industrijsko zelo napredovala, ob dobrih cestah pa bi v njej lahko bolj zavetel tudi turizem.

sadje, solato, korenje, čebulo, najrazličnejše semenje, jajca.

ROJSTVA - Rodile so: Alenka Škedelj iz Kristanove 30 - Boruta, Nada Obrstar iz Dilančeve 13 - Aleša in Marija Zagar z Ragovske 9 - Barbaro.

POGREBI - Umrla sta: Drago Zupet, upokojenec s Ceste herojev, v 54. letu starosti in Vladimir Jovanovič, medicinski tehnik z Zagrebške ceste 18 - v 21. letu.

Ena gospa je rekla, da je Pismo naposled le začelo delovati. V Trdinovi sta odstopila predsednik hišnega sveta in snažilka.

Lahko bi imeli več turistov

V gostinstvu krške občine tudi za letos napovedane nove investicije

Velik porast turističnega prometa v minulem letu obeta tudi letos živahno sezono. Hotel Srečič, ki je največje gostinstvo podjetje v občini, je imelo lani 4.543 gostov in med njimi 1048 tujcev. Prenočitev so našli 11.507. V primerjavi z brežiško občino je to število še vedno majhno. Najbrž bi bila končna številka precej drugačna, če bi imeli več turističnih sob. Primanjkuje jih predvsem v Kostanjevici.

Na srečo je Slavnik v restavraciji Pod Gorjanci že uredil nekaj ležišč v zgornjem nadstropju in tako vsaj nekoliko omilil pomanjkanje prenočišč v mestecu ob Krki. Od občanov tovrstnih pobud ni, čeravno tudi to prinaša denar. Prebivalci mesta se ne morejo ogreti za oddajanje sob. Prizadevanja turističnih delavcev po tej strani niso uspela. Čas bo napravil svoje in najbrž bo preteklo še nekaj Krke, preden bodo Kostanjevici vpletli tovrstne želje v svoje načrte.

Gostinstvo v krški občini tudi letos računa na nove investicije, če bo le mogoče. Načrti so pripravljani in pri osmih investitorjih so zanje delno rezervirani finančni deleži. Turist hotel Krško bo dal za te namene letos 200 tisoč dinarjev lastnih sredstev. Od tega bodo naložili 80 tisoč evrov v gradbene objekte, 80 tisoč dinarjev za opremo in 40 tisoč za druge potrebe.

Pa še nekaj števil za primerjavo med družbenim in zasebnim sektorjem. Za letos predvidevajo, da bo gostinstvo ustvarilo v občini za 6,9 milijona dinarjev vrednosti. Od tega odpade za zasebni sektor 4,7 milijona. To pomeni, da se bo v družbenem sektorju povečal promet za 7 odst., v zasebnem pa za 20,5 odst. V

gostinstvu bodo letos povečali tudi število zaposlenih za 3,8 odstotka. J. T.

Kam po sadike

za lepše okolje?

V času, ko toliko govorimo o potrebi po lepem in zdravem okolju, po negovanih nasadih in čistosti naselij, nam ponuja roko drevesnica Gozdnega gospodarstva na Rimšu pri Raki. Veliko ljudi v Posavju še ne ve zanj. Po okrasne rastline se vozijo v Sa-mobor in v Volčji potok, a jih imajo že kar lepo zbirko v domačem okolišu.

V tej drevesnici imajo že okoli 60 vrst okrasnih sadik za osamljevanje zelenic in ozelenjevanje raznih objektov. Mednje sodijo tovarne, šole, ceste, stanovanjski bloki in družinske hiše.

Od večjih sadik so na razpolago srebrne smreke, omorike, tuhuje, paciprese, sekvoje in navadne smreke, macesni, zeleni bori, breze, rdeči hrasti, modriški hrasti, jeseni, vrbe žaluške in druge drevesne vrste. V drevesnici lahko kupite 1 meter do 3 metre visoke sadike.

Zanimive so vrtnarske zvrsti smrek različnih oblik: ovalnih, grmastih, kopastih itd., pa še jelke, razne paciprese in druge.

Za žive meje so na voljo javor, guster, smreka, tuhuja, javor, maklura in gledičija. Nekateri od teh sadik so posajene v polju, nilastih vrečkah in jih lahko dobite vse leto. Izbor okrasnih sadik je vodstvo drevesnice prikazalo na cvetlični razstavi v Brežicah, kjer so obiskovalci pokazali zanje izredno zanimanje. To je bila prva javna informacija o možnostih za nakup okrasnih rastlin v krški občini. J. T.

Nocoj bo v prosvetnem domu javni nastop učencev glasbene šole Brežice. Ob tej priložnosti bodo podelili zlate lire učencem, ki se letos poslavljajo od šole in ki so bili vsa leta vestni in prizadevni. (Foto: Jožica Teppy)

Povsod za premišljene odločitve

V večini obratov težijo po večji samostojnosti in soodločanju

Večina delovnih organizacij v brežiški občini ima že pripravljene predloge za uskladitev statutov z ustavnimi dopolnili, drugod priprave še tečejo, ponekod pa celo še niso ničesar storili. Čakajo, da bi se vse stvari pojasnile, in marsikaj je medtem že bolj otipljivo. Poročilo o uveljavljanju ustavnih dopolnil je občinska konferenca ZK predložila tudi odbornikom občinske skupščine, od katerih pričakujejo, da bodo v svojih kolektivih pospešili začetno delo.

V obratih z matičnimi podjetji v drugih občinah so večinoma piheli z zahtevami po ustanovitvi temeljnih organizacij združenega dela. To jim pomeni zagotovilo za obstoj in nadaljnji razvoj. Marsikje do sedaj niso bili obveščeni, kako si to zamisljajo matična podjetja, in so zaradi tega živeli v dvomih.

V obratu Jutranjke so bile stvari glede TOZD hitro razčiščene. V

Brežicah ima ta kolektiv vse pogoje za temeljno organizacijo združenega dela in te dni so stvari že dozorele za podpis samoupravnega sporazuma.

Občinska konferenca ZK meni, da tudi pri obratu Beti v Dobovi ne bi smelo biti nobenih zadržkov za TOZD. Enakega mnenja sta obratni delavski svet in izvršni odbor sindikata v tem kolektivu.

Malo bolj zapleten položaj je nastal pri IMV, kjer se zavzemajo za eno TOZD v Brežicah. Vanjo bi bila vključena tovarna prikolice in stari obrat. Končna odločitev pa je seveda odvisna od temeljite proučitve znotraj podjetja. Če bodo analize pokazale drugače in če bodo o tem prepričali člane kolektiva in komisijo za TOZD pri komiteju, ne bo nihče nasprotoval drugačni rešitvi. Vsem je jasno, da se brez premisleka ni mogoče odločiti.

J. T.

KMETOM BORCEM VARSTVENI DODATEK

Socialno ogroženi kmetje borci, ki so stopili v vrste narodnoosvobodilne vojske pred devetimi septembrom 1943 in so dopolnili 60 let starosti, imajo pravico do varstvenega dodatka. To velja v primeru, če redni dohodki iz kmetijstva ne presegajo najnižje pokojnine, določene za tisto leto.

„SREČKA“ BREZ SREČE

Dramsko skupino Amaterski oder iz Brežic so v petek, 1. junija, povabili na gostovanje v Krško. Nastopila naj bi s komedijo Marjana Marinca „Srečka“. Vendar „Srečka“ tokrat ni imela sreče. V dvorani Svobode Krško se je zbralo komaj 28 gledalcev. Upriporitev so zaradi tako majhnega obiska odpovedali. Krško občinstvo, ki sicer goji simpatije do amaterizma, se je tokrat slabo izkazalo.

Ob tem samo še podatek, da se je Amaterski oder iz Brežic na 16. srečanju gledaliških skupin Slovenije v Kočevju uvrstil med 12 najboljših in da je občinstvo doslej povsod navdušilo.

KRVODAJALCI BODO ŠLI V VARAŽDIN

Izlet je najlepša nagrada, s katero se občinski odbor Rdečega križa lahko oddolži krvodajalcem za njihov praznik. Iz osnovnih organizacij in podjetij v brežiški občini se je letos prijavilo za izlet nad osemdeset kandidatov. Z dvema avtobusoma bodo odpotovali v soboto, 9. junija, do Rogaške Slatine in naprej v Ptuj in Ormož. Tam si bodo ogledali sodobno predelovalno klet Slovenija vina. Pot bodo nadaljevali do Varaždina, kjer jih čaka ogled znamenitega varaždinskega pokopališča, spremljenega v čudovit park.

V SPOMIN PROF. ŠKALERJU

Našega rojaka prof. Stanka Škalerja ni več. Ni še dolgo tega, kar je bil na kvizu o kmečkih uporih naš najljubši gost. To tekmovanje smo priredili člani zgodovinskega krožka na dobovski osnovni šoli. Znanje smo črpali iz knjige prof. Stanka Škalerja, „Boj za staro pravdo“, ki je izšla v počastitev 400-letnice hrvaško-slovenskega kmečkega upora.

Naše veselje, ker se je odzval povabilu na kviz, je bilo zares veliko. Ko pa smo kmalu po tistem zvedeli za nenadno smrt rojaka, na katerega smo bili vedno ponosni, se je veselje prelilo v žalost.

Njegovo kratko življenje se je tako pretresljivo končalo pod bizeljskim gradom. In gradovom v Brežicah in okolici je posvetil toliko ljubezni, toliko skrbi, da bi preprečil njihovo prehitro propadanje.

V našem spominu bo prof. Škaler ostal kot vzor človeka, ki je vse svoje življenje posvetil proučevanju zgodovine, še posebej pa kmečkih puptov. Bil je neustrašen raziskovalec preteklosti naše pokrajine, vendar svojih načrtov ni mogel dokončati.

ZGODOVINARJI OS. ŠOLE DOBOVA

KRŠKA VAS SPET PRI VRHU

V soboto, 26. maja, je bilo v Hrastniku republiško gasilsko prvenstvo, na katerem je nastopilo kar 72 desetini. Tekmovali so mlajši in starejši pionirji, mladinci in mladine. V skupini starejših pionirjev je deseti iz Krške vasi zasedla odlično tretje mesto. Vajo – tridelni napad – so pionirji izvedli v 77 sekundah, vajo s hidrantom pa v 42. S tem so si priborili tudi srebrno tekmovalno značko, kar je največji uspeh pionirjev gasilcev v brežiški občini. Za ta uspeh se desetina zahvaljuje mladinskemu referentu Janku Ivšiču in Krške vasi, ki je z nesebičnim in prizadevnim delom pomagal do tako lepe uvrstitve. Desetino krške vasi sestavljajo: Ravnikar, Volk, Pavlovič, Les, Lopatič, Kolar, Gorišek, Budič in Piltaver.

J. P.

Kar veselje je pogledati na njivo, kjer dela toliko mladih rok. Zdaj je za kmete najhujši čas. Hiti okopavati koruzo, sušiti krmo in še delo v vinogradih jih čaka. Gornja fotografija je bila posneta na Zdolah. (Foto: Jožica Teppy)

Senovčani najboljši

Pripravljani vsak čas

Rezervni vojaški starešine se že od sredine maja srečujejo ob nedeljah na orientacijskih taktičnih pohodih in v praksi rešujejo zahtevne vojaške naloge. Program vojaškega usposabljanja je letos v krški občini zelo obsežen. Gradivo za pripravo pohodov so pripravili Ivan Srpčič, Albin Božič in Dušan Vlado. Krajerna združenja jih izpeljujejo v praksi.

Prvi so organizirali pohod Senovčani in Brestaničani. Senovsko združenje je imelo v programu tudi streljanje z vojaško puško, ogled pehotnega orožja in še pohod po poteh XIV. divizije. Na tem pohodu so sodelovale tudi druge družbenopolitične organizacije.

Do sedaj se je najbolje izkazalo Združenje rezervnih vojaških starešin na Senovem. Ekipe, ki so bile doslej najboljše na pohodih, se bodo pomerile na občinskem tekmovanju in nato še na republiškem. Občinski odbor Zveze rezervnih vojaških starešin se zahvaljuje oddelku za narodno obrambo v Krškem za vso pomoč pri praktičnem in teoretičnem usposabljanju članstva.

DUŠAN VLADIČ

KRŠKE NOVICE

V ZAGORJU – Razstavljata ta čas člana krškega Kluba likovnih amaterjev Milan Dvoršek in njegova hčerka Majda. Razstavo so odprli v prostorih tamkajšnje osnovne šole, amaterja pa se predstavljata s 26 slikami v olju, temperi in tušu.

PRIZNANJA – V okviru praznovanja „Dneva krvodajalcev“ bo občinski odbor Rdečega križa svečano podelil 195 občanom značke za petkrat in večkrat darovano kri. Danes in jutri bodo v Krškem podelili 111 značk, na Senovem 35, v Brestanici 27 in v Kostanjevici 22.

PRVI „BILTEN“ – V preteklem tednu je pri občinski konferenci SZDL izšla prva številka „Biltena“, s katero javnost seznanjajo s pripravami na osrednjo posavsko-dolenjsko proslavo 400-letnice hrvaško-slovenskega kmečkega upora, ki bo v Kostanjevici 1. julija. Do takrat bo SZDL izdala še nekaj številik tega glasila in z njim sproti obveščala o vseh novostih, tako organizacijskih kot programskih.

DVA RAZPISA – Krški „Fotoklub“ in „Filatelistično društvo“ sta v sodelovanju z občinsko Zvezo pri-

jatelj mladine razpisala v posebnem 400-letnice hrvaško-slovenskega kmečkega upora natečaj za pionirsko fotografijo in razstavo znanih in neznanih slik na revolucionarno temo „Osvobodilna in revolucionarna gibanja pri nas in v svetu“. Tema razstavama se slovenski pionirji vključujejo v tekmovanje za prvo keto Matije Gubca.

VELIKO PRIJAVLJENIH – Za otroško letovanje v Materadi pri Posočju se je do sedaj prijavilo že 350 učencev osnovnih šol in posočjskih izmenah pa bo tamkaj prostora le za 280 otrok in bo treba zato številne zavrniti. Organizatorju letovanja občinski Zvezi prijateljev mladine je do sedaj uspelo zbrati 450.000 novih dinarjev, vsi stroški pa bodo znašali 112.000 dinarjev.

ZE PRIPRAVE – Prva letovna krvodajalska akcija bo v krški občini med 26. in 29. junijem. Da bo prva tako uspešna, kot so bile vse doslej, je kordinacijski odbor za krvodajalstvo, v katerega sta poleg občinskega odbora Rdečega križa vključena še občinska konferenca SZDL in občinski sindikalni svet, že pričel priprave.

Zakonca Marija in Franc Sušin iz Pišec sta praznovala 75-letnico rojstva in 50-letnico skupnega življenja. Čila in mladostno sveža se spominjata lepih in slabih časov, ki sta jih preživljala drug ob drugem pol stoletja. Imela sta sedem otrok, od katerih je eden v zadnji vojni dal življenje za svobodo.

Oče Franc je že 1943 sodeloval z aktivisti Osvobodilne fronte. Pridružila sta se mu tudi sinova Slavko in Mihael, ki pa se ni več vrnil. Marija Sušinova je bila prava partizanska mati, ki je nahranila marsikaterega borca. Oče Franc je bil tudi po vojni aktiven družbeno-politični delavec, zato so ga vsi cenili in spoštovali. Mimo političnega dela je ljudem pomagal z nasveti pri vzgajanju vinske trte, za kar je bil pravi mojster. Pa mnogo sreče za obletnico skupnega življenja! (Foto: Martin Zupančič)

NOVO V BREŽICAH

ŠOLARJI V BEOGRADU. V četrtek dopoldne je odpotovala skupina učencev in učiteljev osnovne šole Ribarjev na srečanje šol bratov Ribarjev v Beogradu. V njej so bili tudi košarkarji, člani šolskega športnega društva, ki so nekaj dni pred tem osvojili tretje mesto na pionirskem festivalu Slovenije v Hrastniku.

NOVO GRADBIŠČE. Na trgu dr. Ivana Ribarja v Brežicah so začeli kopati temelje za poslovno stanovanjsko zgradbo, v kateri bo imela Elektrotehna iz Ljubljane svojo trgovino. Promet so ta čas preusmerili mimo pošte in kmetijske zadruge.

KOROŠKI BORCI SPET SKUPAJ. Člani Združenja borcev za severno mejo so se pred dnevi zbrali na letni skupščini. Kljub visoki starosti so se skoraj vsi odzvali vabilu na vsakoletno srečanje, ko vedno znova obudijo spomine na dneve, ki so jih prebili v enotah generala Maistra. Za predsednika so izvolili Franja Zorka, tajnik pa je ostal še naprej Radko Klemenčič.

NAD 700 ČLANOV. Brežiško holtikulturno društvo združuje v svojih vrstah vsako leto več ljubiteljev cvetja. Letos so jih našli že nekaj nad 700. Člani so se tudi tokrat odzvali in sodelovali na cvetlični razstavi z lepimi lončnicami in raznovrstnim cvetjem. Njihova prizadevnost je društvu v veliko oporo pri skrbi za lepo podobo mesta in vasi v brežiški občini.

KRITIČNO O VRHU. V stikih, ki jih člani Avto-moto društva iz Brežic gojijo z varaždinskim AMD, izmenjujejo tudi delovne izkušnje. Na nedavnem srečanju v Varaždinu so kritično ocenili odnose z Avto-moto zvezo Jugoslavije. Bili so enotni misli, da ta organ dosti premalo skrbi za članstvo.

MALA ŠOLA KONČANA. „Kaj pomeni sprehod malčkov z nagejški?“ so se pred dnevi spraševali ljudje, ki so srečevali radostne otroke v spredu po Brežicah. V odgovor so zvedeli, da slavijo otroci zaključek male šole.

BREŽIŠKE VESTI

OLJ SLABO ZA CESTNO RAZSVETLJAVO

Za javno cestno razsvetljavo so v sevnški občini letos namenili 50 tisočakov. Polovico bo pobrala tokovska, nove luči v Boštanju bodo stajale 8.000 dinarjev, drugo pa bodo namenili za luč v Krmelju in na Loku. Prav tako bi bilo potrebno postaviti vsaj dve ali tri luči za Log in Radno. Zdaj iščejo izvajalce. Možno jim bo uspelo še letos. Tudi v Sevnici je v več prometnih ulicah razsvetljava bolj slaba.

PRESEDNIKA PA NI!

Predstavniki krajevne skupnosti na Blanci so trikrat povabili predsednika sevnške krajevne skupnosti na sejo, da bi se pogovorili o asfaltiranju ceste Sevnica - Blanca, vendar ni nikoli prišel. Na Blanci imajo že gradbeni odbor, v katerem so predstavniki vseh vasi, ki se zanimajo za to cesto. Občani so obljubili, da bodo prispevali 300 tisočakov. S sevnško krajevno skupnostjo bi se radi obrnili po pomoč na delovne organizacije. Kaj bodo naredili zdaj, ko predsednika iz sevnške skupnosti tudi tretjič ni bilo?

ŠE MANJ BLAGA?

Sevnške trgovce tarejo skrbi zaradi velikih zalog. V sevnški Železnini imajo za milijon dinarjev zaloga, kateri predmet obrnoje le enkrat ali dvakrat na leto, morali pa bi ga v tej stroki 8-krat ali 10-krat. Prava, da imajo največje zaloge v celjski regiji. Da bi se tega rešili, bodo morali ali zmanjšati založenost ali pa doseči, da bi se kupci pogosteje oglašali v trgovinah.

Gradbeno podjetje BETON iz Zagorja bo prihodnji mesec predalo kupcem 29 stanovanj v novem bloku. Večino stanovanj sta odkupili JUTRANJKA in LISCA, v začetku tedna je bilo neprodano le še 4no trisobno stanovanje. Minuli teden so pričeli tudi že z izkopi za 8 nadstropni blok s 55 stanovanji, dograjen naj bi bil prihodnje leto poleti. Predvideni so še trije taki bloki. Na sliki: v glavnem so na gradbišču le še obrtniki. (Foto: Železnik)

Samoprispevek bo kvas za razvoj

Doslej so s samoprispevkom zbrali 6 milijonov dinarjev, v šolske objekte pa je bilo vloženi več kot 20 milijonov - Kako naprej?

Kdor že nekaj ima, lahko računa, da bo dobil še kaj zraven, bodisi kot posojilo ali kako drugače. Na ta način v trebanjski občini že od leta 1966 množijo denar, ki ga zberejo s samoprispevkom občanov, namenjen pa je za gradnjo šol. Mnogo so že zgradili, žal še vedno premalo. Občinska skupščina je na zadnji seji sprejela obsežno gradivo, kako naprej, ki ga bodo obravnavale tudi krajevne organizacije SZDL po krajevnih skupnostih.

Po prvem predlogu bi po sedanjih računih zbrali 10 milijonov dinarjev, po drugem pa več kot 11.

Pobudo za samoprispevek sta že sprejeli občinski konferenci SZDL in ZK. Tehtno pripravljeno gradivo, ki ga je obravnavala občinska skupščina, je dobra osnova za javno razpravo.

A. ZELEDNIK

Leta 1966 je Trebnje med prvimi v Sloveniji sprejelo samoprispevek. Razvoj je šel naprej; drugod k denarju občanov primaknejo denar še delovne organizacije, večinoma po višini družbenega proizvoda. Tako pot nameravajo ubrati tudi v Trebnju, saj bi le na ta način prispevali tudi obrati ali temeljne organizacije združenega dela s sedežem matičnega podjetja izven občine.

li 1,5 oziroma 2 odstotka od davčnih osnov, prav toliko tudi upokojenci od svojih pokojnin.

Novo šole na Mirni, na Jelševcu, v Trebelnem in v Velikem Gabru so take pridobitve. Več šol so s samoprispevkom preuredili: v Mokronogu, Velikem Gabru, posebno šolo na Mirni, šole v Sentočencu, Dol. Nemški vasi in Sentrupertu. Potrebno bi bilo graditi novo šolo s telovadnico v Trebnju, dozidati šolo na Mirni, telovadnice v Mokronogu, Velikem Gabru, Sentrupertu in še kaj. Vse skupaj bi veljalo 25 milijonov dinarjev.

V načrtu komunalnih del, ki so ga sprejeli spomladski zbori volivcev in občinska skupščina, navajajo za vrednost srednjeročnega razvoja gradnje teh objektov do leta 1975 skoraj 45 milijonov dinarjev. Tudi za komunalne objekte so občani doslej veliko prispevali.

Solanje mladega rodu mora seveda imeti prednost, zato bi kazalo pri bodočem samoprispevku dve tretjini zbranega denarja nameniti za šolstvo, tretjino pa za naložbe v komunalne naprave. Od tega zneska naj bi tretjino združili za skupne potrebe, z dvema tretjinama pa bi neposredno razpolagale krajevne skupnosti, ki bi tako dobile stalen vir denarja.

V Trebnju so pripravili dva predloga za samoprispevek: po prvem bi plačevali od svojih osebnih dohodkov 1,5 odstotka, po drugem pa 2. Katastrski dohodek, od katerega plačujejo kmetje davke, že 10 let ni bil spremenjen: zato naj bi kmetje dali za samoprispevek po prvi in drugi 4 odstotke, po drugi pa 5 odstotkov od katastrskega dohodka. Obrtniki naj bi prispeva-

V tem trenutku je največje šolsko gradbišče v Velikem Gabru. Nova šola bo nared do 2. septembra, za občinski praznik. Te dni so pričeli preurejati tudi staro stavbo, ki bo poslej povezana z novo. Ker pouk še ni zaključen, dela v stari stavbi pa tečejo, imajo tri razrede že v novi stavbi. Brez samoprispevka ne bi bilo nove šole niti ne bi bilo s čim urejati stare. (Foto: Železnik)

Koliko je prostih delovnih mest?

Sevnško gospodarstvo se v Posavju odlikuje z velikimi skladi, zaostaja pa pri osebnih dohodkih - Napotki zbora delovnih skupnosti

Povprečni osebni dohodek v sevnški občini je bil lani 1.663 dinarjev, kar je za 308 dinarjev manj kot v Krškem in za 208 manj kot v Brezicah, čeprav so skladi sevnških podjetij lani narasli za 40 odstotkov.

Sicer pa so zanimivejši od zaključnih računov ugotovitve seje zbor delovnih skupnosti pretekli četrtek. Vrednost so poudarili, da bi morali pogosteje spregovoriti o gospodarstvu, saj so se doslej zbirali navadno o tem, da je potrebno kaj dati. Nekateri trdijo, da je zdaj v občini 400 prostih delovnih mest. Najkvalificirane moške delovne sile. Tudi konfekcija Lisca na primer v Sevnici takoj zaposli 200 delavk. Zdal jih vozijo iz Krmelja 50, vendar bodo te delale doma, ko bo obrat v Krmelju končan. Veliko bi si lahko pomagali s prevozi. Tako so komaj pred mesecem odprli novo progono proti Planini, a je avtobus vedno zavoden.

vse kraje občine je še naprej potrebno urejati ceste, da bi omogočili prevoz delavcev, ker je to ceneje, kakor graditi stanovanja. Za gradnjo stanovanj pa bo potrebno združevati denar, sicer ne bodo pridobili potrebnih strokovnjakov.

V težkem položaju je kovinska industrija. V Krmeljski Metalni deli še vedno polovica delavcev na prostem. Pravzaprav se ni po ukinutvi rudnika nič spremenilo. Sodijo, da

bo morala pomagati tudi republika, če bodo hoteli priti na zeleno vejo. Tudi sevnška tovarna konstrukcij za zdaj ne dela izdelka, ki bi bil dolgo časa zanimiv za kupca. Ker je tudi tehnično slabo opremljena, je za tovarno težko poiskati rešitev.

Na razpravo o gospodarstvu v prvih treh mesecih letos bodo razen odbornikov zbora delovnih skupnosti povabili tudi direktorje delovnih organizacij in predstavnike obratov, za katere še vedno nimajo točnih podatkov o poslovanju. To pa zamagljuje celotno podobo o gospodarstvu v sevnški občini.

A. ZELEDNIK

Kolesarji: da ali ne?

Ker temu sevnškemu klubu manjka denarja, se bojijo novih članov - Koliko denarja letos?

Občinski proračun so sprejeli že pred mesecem dni, TVD Partizan pa še ni razveljavil mošnje. Bo le-ta sploh dovolj „globoka“ za vse? Povsod se sliši: denarja ni!

Kolesarji se na primer na dirke vozijo z vlakom, domov pa kar s kolesi. Njihovi trenerji tretjajo od strahu, ali bodo iztrošene gume vzdržale do konca tekme. Vendar so kolesarji kljub temu ne dajo. Če ni denarja, priskoči na pomoč domiselnost: zimski trening jim je omogočil tehnični vodja Martin Kranjc kar v kleti bloka, v katerem stanuje.

Pobud za skrbno gospodarjenje torej ne manjka. Kako pa ste shajali lani?

„Z oglašji smo zbrali več kot 15 tisoč dinarjev, kar nam sedaj nekateri celo očitajo.“ je povedal Martin Kranjc. „Naš klub šteje 9 tekmovalcev. Z denarjem smo že tako na tsnem, letos pa se je vse še podražilo: tekmovalno kolo stane od 2.200 do 2.500 dinarjev. Fantje, ki hočejo tekmoovati, morajo krepko poseči v žep, če hočejo biti vsaj za silo opremljeni. Povsod stikamo, kar se le da; kolesa popravljam kar sam.“

A. Z.

SLABA UDELEŽBA

Samo 10 ljudi se je udeležilo občinskega zbora Rdečega križa v Krmelju. Vzroke je treba iskati v pomanjšanju obveščanju pa tudi v neprijetnosti občanov. Krmeljski krovodajci so sicer zelo številni in je pravzaprav čudno, da je bil občinski zbor tako klavrn.

SEVNIŠKI PABERKI

DELAVSKE IGRE: ZACELI ROKOMETASI IN NOGOMETASI - V tem tednu vlada sicer kratek pomor, sicer pa so igrali že tri kola v obeh zvrsteh. V rokometu je po tretjem mestu (6 točk), 2. je Prosveta (4 točke), 3. Jutranka (4 točke), 4. Lisca (2 točki) in 6. Trgovsko podjetje so v Sevnici je Levičar (11 golov). V rokometu odigrali tudi tretje kolo v Sevnici (5 točk), 2. mesto si delata Jutranka in Prosveta (4 točke), 3. je Lisca (3 točke), 4. Tovarštvski klub (2 točki), 5. Lisca (1 točka) in 6. Trgovsko podjetje (1 točka). Na tekmah v Krmelju in Sevnici je ponavadi od 100 do 200 gledalcev, včasih je izredno borbeno. Sp. rtna komisija pri oblikovanju undikalnem svetu je pooblaščen za obveščanje z domiselnimi izjavami.

jo velik osip, dokler pač spet ne ponavljajo. Avto-moto društvo tare pomanjkanje inštruktorjev, to je poglavitna ovira, da nimajo še več tečajev. Zeleli bi tudi svojega predstavnika v krški izpitni komisiji.

PARTNER JE PARTNER - Ob nedavnem obisku zahodnonemških poslovnih partnerjev v LISCI vsakekor niso pozabili tudi na področnosti: na drogu je med državno in narodno zastavo plapolala tudi nemška zastava. So tudi Nemci tako širokogrudni ob naših obiskih?

VODA IZPOD LISCE IN VRANJE PEČI - Občinska skupščina se je na seji minuli četrtek odločila, da pride za bodočo oskrbo mesta z vodo najbolj v poštev zajetje izpod Lisce, drugo pa je iz Vranje peči ob Mirni, Vrtnja za Jugotanimom kažejo na 4-metrski vodonosni sloj. Ob koncu tedna bodo izvršili tudi merjenja. Za možne vire mora občinska skupščina določiti ožje in širše varstvene pasove.

Kolesarski šport sta vpeljala v Sevnico pravzaprav dva upokojenca: Martin Kranjc in Stanko Struclin. Kolesarska tekmovalna gotovo niso tako razburljiva kot na primer rokomet, nogomet ali košarka, zato je tudi denarja precej manj kot v drugih ligaskih tekmovaljih. Proračun sevnškega kolesarskega društva je petkrat manjši od rokometnega, zato morajo prav vsak dinar trikrat obrniti. Vendar bo TVD Partizan moral najti kakšno rešitev!

A. Z.

MARTIN KRANJC: „Še veliko mladih bi se ukvarjalo s kolesarskim športom, vendar se bojimo množičnosti, ker ni denarja.“

Gasilski avto: nuja

Gasilski poveljnik Ivan Zajc o tem, kako so na Čatežu prišli do gasilskega kombija

Kraji so tod revni, denarja ni in ljudje se težko preživljajo na skopi zemlji. Zato ni čudno, da so čateški gasilci za avto zbrali le 8.000 dinarjev prispevkov. To pa je, kot pravi Ivan Zajc, vseeno precej, saj se niso nadejali niti toliko.

Avto je postal za čateško gasilsko društvo nuja, saj ima obsežno območje, katero mora varovati pred nesrečami. Le-to namreč sega od Gabrovke, Primekovega in Sentočence tja do Velike Loke. Večinoma so vasi razstresene. Zadnja leta so ljudje pota usposobili, tako da se je skoraj povsod mogoče peljati z avtomobilom. Če pa z vozilom ne bodo mogli prav do vsake hiše, bodo brizgalno nekaj metrov pač nesli.

A. Z.

IVAN ZAJC: „V zadnjih treh letih dozivlja gasilstvo v naših krajih hvalevreden napredek: dom, ki je bil skoraj ruševina, smo obnovili, imamo novo brizgalno, svečane in delovne obleke, zdaj pa še avto...“

„Zbrali smo tudi les. Težko je bilo ob delovnih akcijah za posek in spravilo lesa. Bil je v težko dostopnih krajih, ljudje - pol delavci, pol pa kmetje - težko najdejo čas celo za drugo delo. Če bi se ta trud spremenili v denar, se nam akcija ne bi splačala, gasilcem pa se je ob koncu le poznalo. Ljudje so bili zelo prizadevni, nekaj imamo sami, nekaj pa bo vrgla še veselica v nedeljo popoldan.“

NOVA CESTA DOLENJA VAS - KRIŽ

Buldožer je v glavnem že zarezal 4 kilometre dolgo traso za cesto, ki povezuje te vinske gore s Trebnjem. Zdalj nameravajo odtočne kanale, posnavajo cesto in drugo. Ljudje so bili zelo prizadevni, ko je bilo treba plačati buldožer, pa jim je pomagala tudi čateška krajevna skupnost.

INKOT K TRIMU

Delavci obeh podjetij so se na referendumu 28. maja izrekli za pripojitev industrije klimoodzračevalnih naprav in predelave plastike INKOT k tovarni tipskih montažnih elementov TRIMO. Za pripojitev je glasovalo nad tri četrtine delavcev v obeh kolektivih.

ČATEŽ: REPUBLIŠKA PRIZNANJA GASILCEM

Ko bo direktor trebanjske zadruge inž. Slavko Nemanic v nedeljo, 10. junija, slovesno krstil novi gasilski avto, bodo najzaslužnejšim gasilcem podelili republiška gasilska priznanja. Dobili jih bodo: predsednik društva Drago Zagorjan, strojnik Slavko Bregar in deseter Anton Kamin. Priznanje občinske gasilske zveze bo dobilo še 12 članov, 50 botrom avta pa bodo izročili zahvalne diplome.

LOG DOBIL BRIZGALNO

V nedeljo, 3. junija, je prostovoljno gasilsko društvo Log pri Selih Šumberku izročilo namenu novo brizgalno. Priridev je bila pod pokroviteljstvom predsednice občinske konference SZDL Trebnje Ivanke Pavlin.

B. D.

DROBNE Z MIRNE

ČEHI V GOSTEH - V okviru mednarodnega mladinskega pevskega festivala v Celju, kjer nastopa tudi mladinski zbor mirenske šole, je Mirna imela dva dni v gosteh svetovno znani zbor Severček iz Liberec v Češkoslovaški. V ponedeljek so najprej peli za učence mirenske, šentrupeške in mokronoške šole, zvečer za ostalo občinstvo, v torek pa še za trebanjsko šolo. V programu je sodeloval tudi domači zbor. Nastop mirenskega zbora v taki konkurenci je nedvomno lep uspeh mladih pevcev in prizadevnega pevovodje Staneta Pečka. V zahvalo za trud so bili mirenski pevci na izletu v Benetkah in na Doberdolu.

so končno spet v večjem številu na Mirni. Slednjic sta na vrsti tudi mostiča za pešce za brivnico preko Mirne, Marsikdo pa se čudi, kdo je domiselni avtor obeh mostičev, saj ne stojita v ravni črti drug za drugim preko obeh strug, temveč se lomita v precejšnjem ovinku. Nekateri kritizirajo tudi to, da so kamniti podporni zidovi od vozi brez stropic ali drugačnih dohodov. Domiselneži že zbijajo šale na račun mirenskega „tromostovja“.

ZADRUGA SE JE IZKAZALA - Trebanjska kmetijska zadruga je pred košnjo ustregla številnim kmetovalcem, ki imajo motorne kosilnice. 23. maja je bil namreč na Mirni servisni pregled kosilnic BCS. Kmetje so bili te tehnične pomoči izredno veseli.

UPOKOJENCI IN INVALIDI NA IZLETU - Avtobus upokojencev si je ogledal nekdanji Valvasorjev grad Bogenšperk nad Litijo, invalidi pa Sv. Urha in okolico Ljubljane. Z izletom so bili zelo zadovoljni.

NE NARAVNOST - ZAVITO - Delavci Dolenjske vodne skupnosti

KOLENC UREJUJE OKOLICO BIFEJA NA KOPALIŠČU - To pomlad je gostilničar Kolenc vložil dosti truda, da je okolica bifeja pod gradom še lepša. Uredil je brajde, odstranil dosti navlake in posadil cvetlice. Urediti namerava tudi staro kaško.

Ive Stanič je pred dnevom mladosti prejel republiško priznanje za delo z mladimi. Poleg njega Avgust Vrtnar, polkovnik JLA, tudi Dolenjec, doma s Podturna pri Dolenjskih Toplicah, ki je prejel enako priznanje kot Stanič. (Foto: J. Primc)

Republiško priznanje I. Staniču iz Kočevja

Ive Stanič med dvajstimi najprizadenejšimi slovenskimi mentorji

Priznanja najprizadenejšim slovenskim mentorjem in mladim družbeno-političnim delavcem je 22. maja podelila republiška konferenca ZMS. Kot zaslužnega mentorja je dobil priznanje tudi Ive Stanič iz Kočevja.

IVE STANIČ je tako znan, da ga

FARA: REDNO FILM

Dve leti je že minilo, kar nam je podjetje SAP iz Ljubljane poklonilo aparaturo za predvajanje ozkotračnih filmov. S pridom jo uporabljamo že ves ta čas. V tem šolskem letu pa redno vsakih 14 dni predvajamo filme iz kinoteke garnizije JLA iz Zagreba, ki nam jih brezplačno posoja garnizija iz Delnic. Letos smo gledali filme: Sarajevski atentat, Ne obračaj se, sinko, En dan življenja, Ko čuješ zvonove, Kaj si delal v vojni, očka? itd.

K predstavam prihajajo tudi učenci višjih razredov iz osnovne šole Brod na Kolpi. Filme predvaja učitelj Jože Jakšič. Vstopnine ni, kajti garnizija posoja filme brezplačno, stroške prevoza pa plača KUD Vas-Fara.

M. V.

Pesem mladih

Koncert pevskih zborov osnovne šole v Kočevju (24. maja) nas je prijetno presenetil. Nastopili so: zbor najmlajših (v njem pojo tudi predšolski otroci), otroški zbor nižjih razredov in mladinski zbor. Predstavila se je tudi skupina DOREMI, ki je izvajala že zahtevnejše skladbe.

DROBNE IZ KOČEVJA

JEDILNICO PREUREJA hotel PUGLED. Naredili bodo tudi nova vrata, da bo lažja postrežba na vrtu. Sedaj je bila postrežba počasna, ker ni bilo neposredne zveze s točilnico in vrtom. Neustaljeno vreme v splošnem precej ovira gostinske obrate pri urejanju vrtov in strežbe na prostem.

UMETNOST NA ZNAMKAH - Filatelistična razstava za 30-letnico zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju, 500-letnico kmečkih uporov in 400-letnico hrvaško-slovenskega punta je bila odprta 1. junija in bo trajala do 13. junija. Boštjan Fabjan, predsednik društva, razstavlja tematsko zbirko „Umetnost skozi stoletja na znamkah“, v kateri prikazuje umetnost v Jugoslaviji skozi stoletja, umetnost na znamkah Evrope in umetnost znamenitih evropskih slikarjev na znamkah prekomorskih držav. Tajnik društva Andrej Arko pa razstavlja tematsko zbirko, v kateri prikazuje obdobje do svobode.

VELIKO KAČ je letos. Tako pravijo ljudje, ki delajo na polju in v gozdovih, pa tudi izletniki in planin-

Na kratko

PODPRESKA: MLADI ODHAJAJO - Člani Zveze združenj borcev NOV so na letni konferenci kritično ocenili svoje delo. Ugotovili so, da pri članih še vedno vladajo tednjeje NOB in da navzlic starosti in bolehnosti po svojih močeh aktivno sodelujejo pri reševanju krajevnih vprašanj in vlagajo napore za napredek tega predela občine. V razpravi o gospodarskih vprašanjih pa so opozorili na odhajanje mladih proizvajalcev iz teh krajev. Mnogi odhajajo na delo drugam, ker so majhne možnosti zaposlovanja v domačem kraju. Zato želijo, da bi v prihodnje posvetili več skrbi odročnim in oddaljenim krajem v občini in izdelali program razvoja tudi za ta območja.

Nevarne igre

V Kočevju se je v zadnjem času zgodilo precej prometnih nesreč, v katerih so bili laže ali huje poškodovani otroci, ki so zašli pod kolesa vozil. Take nesreče pogosto povzročijo otroci, navadno šolarji, sami.

Ko sem oni dan peljal z avtom po Ljubljanski cesti, sem videl dva fantiča, ki sta pri občini tik pred nekim avtom stekla preko ceste. Le nekaj sekund kasneje sta na oni strani ceste pogledala sem in tja in gotovo videla, da pelje motorno kolo, ter spet tik pred njim stekla čez cesto. Potem sta spet gledala in videla svoj avto in spet stekla čez cesto. Ustavil sem, enega ujel in mu jih naložil.

Spet drugič je bil podoben primer v Kidričevih ulici. Tam pa sem zato še posebno previdno vozil, vendar tokrat pred menoj otrok ni stekel preko ceste, ampak je zamahnil z roko in nekaj je priletelo v avto, da je krepko zaropotalo po pločevini. Tretji primer je bil, da je neki že precej velik fant „za šalo“ sunil fantka, da bi zletel pred avto, vendar ga je v zadnjem trenutku ujel in potegnil spet ob rob ceste. Tudi v teh primerih sta jih krivca dobila po zadnji plati.

Udarci so verjetno res zastarela vzgojna metoda, vendar učinkovita. Sicer pa te zastarele „vzgojne metode“ niti ne bile potrebne, če bi starši podučili svoje otroke, kaj je prav in kaj ne, oziroma kako se morajo vesti na cesti, da ne bodo ogrožili svojih življenj in življenj drugih.

P-c

Srečanje v Taborski steni

Na prizorišču junaškega boja svečan sprejem v ZMS in SZDL - Prišli mnogi borci

Prijetno srečanje je bilo 26. maja v Taborski steni. Udeležilo se ga je veliko povabljencev, med njimi prvi komandant kočevskega odreda narodni heroj Bojan Polak-Stjenka, preživeli borki iz bitke v Taborski steni junija 1942 Marija Groznik in Nežka Ukmar, preživeli borec te bitke Franc Mihelič, ki je v jami obujal spomine na ta strašni dan, in drugi predstavniki političnih in družbenih organizacij s slovenske in hrvaške strani. Slavja so se udeležili tudi učenci osnovnih šol Podpreška, Osilnica, Trava ter Vas-Fara in mladina iz Kočevske Reke.

Na proslavi so nastopali učenci osnovnih šol Vas-Fara, Trava in Pod-

preška. Po sprejemu 19 pionirjev v ZMS in mladincev v SZDL smo nadaljevali srečanje na jasi nad Taborsko steno. Vsak udeleženec svečanosti je položil tudi kamen na piramido nad grobom pionirjev Vinka in Jakca. Šolarji pa so grob zasuli s pomladanskim cvetjem.

Po malici na jasi so pionirji intervjujali nove udeležence srečanja, vsi pa so se tudi podpisali v knjigo spominov, ki smo jo odprli lani ob 30-letnici boja v Taborski steni.

Vzdušje v jami in na jasi je bilo res partizansko, tovariško in vsi udeleženci smo bili istega mnenja: te svetle in dragocene tradicije NOB smo dolžni gojiti tako učenci in učitelji, kot borci NOB. Sola Vas-Fara bo to sveto dolžnost tudi v bodoče vestno izpolnjevala.

M. VOLF

Kočevje in Ribnica skozi zgodovino

Turistično društvo Kočevje je že pred leti zbralo nekaj podatkov o ozemlju od Turjaka do Kolpe. Mi smo te skope podatke še skrajšali, da bi zdaj, ko izhaja podlistek „Za staro pravdo“, ki opisuje punt kočevskih in ribniških kmetov leta 1515, dali bralcem kratek pregled zgodovine našega ozemlja.

Leta 811 pride ozemlje severno od Kolpe pod oblast oglejskih patriarhov.

1220 pride ozemlje od Grosupljeja do Kolpe v last Turjačanov pod nazivom DOMINIUM RAWENICZ.

1330 Ortenburžani prično naseljevati nemški živelj iz Frankovske, Bavarske, Turingije in Koroške.

1418 umre zadnji Ortenburžan in to ozemlje podležuje celjski grofje.

1456 pade pri Beogradu zadnji celjski grof Ulrik in dežela pride pod oblast Habsburžanov.

1469 Turki uničijo Kočevje in Ribnico.

1471 Kočevje dobi mestne pravice.

1480 Turki požgejo Kočevje.

Člani ribiške družine Ribnica vsako leto prirejajo meddruštveno tekmovanje v suhi disciplini - „metu v tarčo“. Letos je bilo tako tekmovanje 20. maja v Velikih Laščah. (Foto: F. Modic)

Sodelovanje pobratenih

Možno je na vseh področjih - Obetajo se tudi prvi sadovi - Kdaj olimpijski bazen?

Pred kratkim so se sestali predstavniki pobratenih krajevnih skupnosti Sodražice in Poljane (Ljubljana) in se dogovorili o nadaljnjem okrepljenem sodelovanju.

Sad tega pobratenja naj bi bila tudi gradnja zimskega športnega središča v Izberju, kjer je zdaj smučarska vlečnica. Tu naj bi postavili gostinski objekt, ki bi imel tudi prenočišča. Poletni pa bi bil Izber prijetno izletišče.

Sportno središče pa se bo razvilo v Sodražici ob že začeti gradnji (nekateri objekti so že dograjeni) športnega parka. Ta gradnja bo predvidoma zaključena, ko bo zgrajen olimpijski plavalni bazen.

S Poljanami, pa tudi Reko in Sušakom bo Sodražica sodelovala še na

mnogih področjih. Obe obmorski mesti želita prostor za taborjenje, kamor bi pošiljali letovat svojo mladino, kasneje pa morda celo odrasle. Neštete so možnosti športnih srečanj, kviz tekmovanj itd.

Usklajevalni odbor naselja Sodražica je že priporočil vsem organizacijam, naj v svoje delovne programe, ki jih bodo sprejemale letos in izvajale že v prihodnji sezoni, zajamejo tudi vse mogoče oblike sodelovanja s pobratenimi krajevnimi skupnostmi.

J. P.

Pričakovali smo, da bo krajevna skupnost Ribnica razpisala natečaj za dvig grajskih vrat, pa so medtem prišli delovni električarji, vrata razstavili in jih prislonili ob notranji strani grajskega obzidja! Čas je že bil za to, saj so že leto in dan ležala prevrnjena ob „zadnjem“ vходу v grajsko dvorišče. (Foto: D. Mohar)

Dvojni praznik

V kvizu zmagal 8. b

Za letošnji dan mladosti in krajevni praznik Sodražice je osnovna šola Sodražica priredila 25. maja dopoldne proslavo. Na njej so sprejeli v mladinsko organizacijo 34 učencev sedmega razreda. Razen tega so podelili priznanja in diplome učencem, ki so med šolskim letom tekmovali v raznih športnih in drugih panogah ter dosegli najboljše uspehe.

V kvizu sta preizkusili svoje znanje iz biologije in športa ekipi 8. a in 8. b razreda. Zmagala je ekipa 8. b, ki so jo sestavljali Janez Mestek, Nada Brinšek, Andrej Pintar in Anton Košmrlj.

Cvetka Vesel je ena izmed dveh mentoric mladinske organizacije. Druga je Mojca Henigman. (Foto: J. Primc)

Nepreračunljivi mladoletniki

Delajo sramoto sebi in kraju - Starejši mladinci in starši bi jih morali naučiti, kaj je prav - Zakaj nihče ne ukrepa?

Ribniški huligančki so pred kratkim spet imeli svoj dan oziroma svojo noč: prevrčali so kante za smeti, pulili količke olepševalnih ograj, teptali tulipane, razbijali šipe na oknih, lupili dragocene javorčke, verjetno pa še kje druge napravili kaj „koristnega“.

Ob presoji takih dejanj se človeku porajajo vprašanja: kam drve ti mladi ljudje? Kaj res njihov omejeni razum ne more dojeti, da bomo morali vso škodo, ki so jo napravili, popraviti mi vsi, tudi oni ali njihovi starši, saj občina in krajevna skupnost lahko zbereta denar za urejanje teh zaved le med občani?

Pravijo, da so med njimi tudi taki, ki ne ločujejo lastništva. Ni pomembno, čigava je kakšna stvar, glavno je, da se oni lahko okoristijo

Ošiljeni zobotrebc

CE SEM OBLJUBIL ...

Pravijo, da so v nekem podjetju vsi nižji šefi „prave riti“, ker nič ne obljubijo. Vsi višji šefi pa niso „prave“, ker vse obljubijo. Oboji pa nič ne naredijo, hkrati pa celo mislijo, da tako gradijo lepšo bodočnost. Z obžalovanjem se je morala o resničnosti teh navedb prepričati ribniška mladina pri sprejemu letošnje zvezne štafete mladosti.

RAZLIČNO - Dokazano je, da je neko večje podjetje dalo le 3 mladince, drugo, precej manjše, pa 15 mladincev za sprejem in nosilce letošnje zvezne štafete palice! Vsi bi morali biti ponosni in zadovoljni, da je zvezna štafeta sploh šla skozi Ribnico in jo z 20-minutnim postankom zelo počastila, saj se ni ustavila v tisoč in tisoč večjih naseljih v naši domovini.

VEZANA ŠTACUNA - Ugotovljeno je, da se na ribniški tržnici prodaja južno sadje samo po sistemu vezane trgovine. Če kupiš kilo jabolk ali pomaranč, lahko dobiš tudi kilo banan, sicer pa ne. Tako je bilo 23. maja. Priče se bodo same oglasile pri tržni inšpekciji.

Ploščo padlima

9. junija bo v Globeli partizansko slavlje

Krajevna organizacija Zveze borcev Sodražica organizira 9. junija partizansko proslavo z odkritjem spominske plošče padlima aktivistoma Viktorju Mokorelu-Zmagu in Jožetu Perušku v vasi Globel pri Sodražici.

Med ljudmi je še danes živ spomin na učitelja ter priljubljenega aktivista in partizana Zmaga, ki je bil doma iz vasi Pirče ob Kolpi. Pred vojno je nekaj časa poučeval na Gorenjskem in je bil prijatelj narodnega heroja in učitelja Staneta Zagarja. Poučeval je tudi v Premurju in na Štajerskem. Nemci so ga že leta 1941 zaprli in izgnali v Srbijo, vendar se je še istega leta vrnil v Ljubljano in se vključil v narodnoosvobodilno gibanje. Pred smrtjo je bil sekretar rajonskega komiteja KP Sodražica. Padel je zaradi izdaje 15. maja 1944 v Globeli skupno z Jožetom Peruškom iz Zimaric, ki je bil član RO OF.

Na hiši, kjer sta padla, jima bodo 9. junija odkrili spominsko ploščo. Ob tej priložnosti bo kulturna prireditev, v kateri bodo sodelovali šolska mladina in učenci glasbene šole Sodražice.

(več o tem na 20. str.)

SODRAŠKA MREŽA

ODKRITJE PLOŠČE - Na odkritje spominske plošče Viktorju Mokorelu-Zmagu in Jožetu Perušku 9. junija bodo prišli tudi predstavniki nekaterih šol iz Gorenjske (Žirovnica itd.), kjer je pokojni učitelj Mokorel pred vojno služboval. Zaradi velike svečanosti so v sodraškem obratu INLES prestavili prosto soboto, ker je precej zaposlenih doma iz okolice Globeli.

POBRATENJE - Sestanek predstavnikov pobratenih krajevnih skupnosti Poljane in Sodražice pa še Reka in Sušak bo v soboto na Travnici gori. Dogovorili se bodo o bodočem sodelovanju.

SOLA V NARAVI - Za učence četrtih razredov bo od 4. do 11.

junija. V morju pri Novem gradu se bo naučilo plavati 19 učencev četrtih razredov osnovne šole Sodražica.

NOVA HALA - 2.200 kvadratnih metrov meri nova proizvodna dvorana obrata DONIT, ki je bila odprta 27. maja. Zdaj bodo v obratu proizvodnja kar podvojili. Od sedanjih 150 zaposlenih pa bo število porastlo še za okoli 50. Prošenj za službo dobiva vodstvo obrata veliko, in sicer kar iz območja vse ribniške občine.

ZASTOJA NI BILO - Zaradi eksplozije v lakirnici obrata INLES ni bilo večjih zastojev. Okvare so popravili med prvomajskimi prazniki, zamujeno pa nadoknadili v nekaj prostih sobotah.

F. L.

Zeleni Jurij

Pod pokroviteljstvom ljubljanskega Viatorja bo v Črnomlju v soboto in nedeljo jubilejno deseto jurjevanje. To je spomin na najpomembnejša obredja, ki jih je belokranjsko ljudstvo od pamtveka praznovalo v kresni dobi: začeli so na Jurjevo in nehali na Ivanje, torej od 24. aprila do 24. junija.

Na letošnji prireditvi, ki se bo začela v soboto ob 20.30 s kresovanjem in semiško ohceto, nadaljevala pa v nedeljo ob 9.30 z zelenim Jurijem, belokranjskimi koli in svatbenimi običaji ter nastopom gostov, bo sodelovalo vseh deset belokranjskih folklornih skupin. Prišli bodo iz Adlešičev, Bojancev, Črnomlja, Dragatuša, Metlike, Predgrada, Preloke, Semiča, Starega trga in z Vinice. Med gosti bo karlovska folklorna skupina, povabili pa so še skupino iz zamejske Režije ter oraje iz ptujske občine

Na fotografiji: piskači in trobentači spremljajo zelenega Jurija na lanskem jurjevanju. Na letošnjem jubilejnim pričakujejo več tisoč obiskovalcev. (Foto: Ria Bačar)

NA OBČINSKI SEJI V ČRNOMLJU:

Republika naj skrbi za borce

V proračunu manjka kar 2.430.000 dinarjev, zato ga odborniki na četrtkovi seji niso sprejeli - S težavami bodo seznanili republiko

Odborniki obeh zborov občinske skupščine v Črnomlju so na zadnji seji v četrtek sprejeli program razvoja kulturnih dejavnosti v občini ter poslušali poročila o ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela in delovanju delavske samoupravne kontrole. Sprejeli so tudi več odlokov s področja zdravstva, sociale in stanovanjske gradnje ter sklenili podpisati družbeni dogovor o prijavi premoženja občanov na javni poziv ter o ugotavljanju premoženja.

Odbornikom na današnji seji ni uspelo sprejeti proračun občine za leto, Kljub prizadevanju sestavljalcev in razumevanju proračunskih potrošnikov namreč niso mogli uskladiti obveznosti z dohodki, ki se smejo letos povečati le za devet odstotkov glede na lansko porabo.

NOVI MLADINCI

Ob letošnjih sprejemih v mladinsko organizacijo v črnomaljski občini so povsod sodelovali tudi člani predsedstva. Tako so bili: Planinčeva v Starem trgu, Kolenčeva na Vinici in v Dragatušu, Zupanc v Adlešičih ter Tkalič v Črnomlju. Drugi člani predsedstva so se udeležili osrednje proslave na Bazi 20, kjer je vihrala tudi zastava Belokranjskega odreda.

N. K.

SVET ŠTEVILK

Mladi matematiki iz Starega trga, Črnomlja in z Vinice so se pomerili na občinskem tekmovanju v Črnomlju 26. maja. Med učenci 6. razredov je zmagal Dušan Sašek iz Črnomlja, pred Horvatom ter Judničevom in Starešiničem. V sedmem razredu je najboljši matematik Beronja, pred Panjanom in Tomcem (vsii Črnomelj), v osmem pa Kobe iz Starega trga, pred Pezdircem in Povšetom iz Črnomlja.

A. P.

ČRNOMALJSKI DROBIR

DELAVSKE IGRE - Na letošnjih delavskih športnih igrah, ki jih pripravljajo občinski sindikalni svet, bo, kot zdaj kaže, sodelovalo rekordno število zaposlenih. Prijavilo se je več kot 120 ekip iz 19 delovnih organizacij. Največ nastopajočih bo v kegljanju in streljanju, veliko zanimanje je tudi za nogomet. Tudi letos bo najštevilneje zastopana semiška Iskra, sledi ji črnomaljski Belt. Posebej velja pohvaliti podružnico Ljubljanske banke, saj tam tekmujejo skoraj vsi zaposleni.

BOJ BELOKRANJCEV - V založbi knjižnice OF je izšla Rudija Vogriča knjiga Boj Belokranjcev. Občinski odbor ZB je sklenil organizirati prodajo tudi preko krajevnih organizacij ZB in računa, da bodo čez poletje prodali 2.000 izvodov knjige. Z enakim zanimanjem pričakujejo v Beli krajini izid knjige o Belokranjskem odredu, ki ga napovedujejo za jesen.

KOMISIJA - Občinska skupščina je na zadnji seji imenovala posebno komisijo za ocenitev zaradi tuberkuloze ali drugih kužnih bo-

lezni prisilno zaklane živine. Sestavljajo jo veterinar Ernest Bezenšek, inž. Malka Stefanič in Darko Car.

NEZADOVOLJNI - Občani so nezadovoljni s preskrobo z rožami ter z gnojili in škropivi zanje. Sodijo, da bi bilo prav, ko bi Kmetijska zadruga ali kaka druga trgovska organizacija uredila sodobno cvetličarno.

MLADOST - Dan mladosti so v Črnomlju praznovali na Gričku. V programu so nastopili pevski zbor z gimnazije ter recitatorji črnomaljskih šol. Več mladih so sprejeli v organizacijo ZM, najboljšim pa so podelili priznanja.

TRŽACANI - Z igro Kadar se ženski jezik ne suče so se črnomaljskemu občinstvu predstavili tržaki gledališčniki. Se posebej je navdušil rojak s Preloke Stane Starešinič. Dvorana je bila za črnomaljske razmere dobro zasedena.

POGREBI - Umrli so Vladimir SKUŠEK iz Doblič, star 70 let, Ferid MUŠANOVIC iz Kanžarice, star 18 let, in Marija PLAVEC iz Knežine, stara 72 let.

ske potrošnje v tem letu.

Ob koncu seje so sklenili še pogodbo za nadaljevanje gradnje viniškega vodovoda in pogodbo za kritje stroškov zdravljenja socialno ogroženih kmetov ter kritje povečanih stroškov zdravstvenega varstva, ki so nastali z združitvijo kmečkega in delavskega zavarovanja. V te namene bo občina prispevala letos kar 620.000 dinarjev.

LOJZE ŠTERK

ZA BORCE

V zadnjih dveh letih je bilo za stanovanjsko gradnjo borcev NOV namenjenih več kot 21 milijonov dinarjev. S tem denarjem so pomagali pri gradnji ali popravilih stanovanjskih hiš več kot 1.400 borcem. Kupili so tudi 24 najemnih družinskih stanovanj, medtem ko jih še gradijo 6 v Semiču in 16 v Črnomlju. Ta bodo vsejšiva jeseni.

VINICA OŽIVELA

Z napovedjo turistične sezone je oživel tudi viniški kamp. Prvi gostje že prihajajo, med stalnimi gosti pa so delavci, ki gradijo Novoteksov obrat na Vinici. Odslej bo za zabavo vsako nedeljo skrbel tudi črnomaljski ansambel Abadoni

TURIZEM:

Občina se postavi

Najboljšim nagrade, kršilec pa kazni

Turistično društvo in sveti krajevnih skupnosti v občini so pred turistično sezono pripravili akcijo za olepšavo in ureditev naselij. V ta namen so v posameznih krajevnih skupnostih razpisali tekmovanja za najlepše urejeno okolje hiš, v občini pa tekmovanje za najlepše urejeno naselje. Komisija za turizem pri občinski konferenci SZDL bo najboljšim nagradila. Razen denarnih nagrad bo avtobusno podjetje Gorjanci prispevalo tudi brezplačne vozovnice, podjetje Viator pa bo najboljšim nagradil z letovanjem v blejskem hotelu Golf.

Občinska skupščina je, da bi pospešila akcijo, dopolnila odloka o javnem redu in miru in o zunanjem videzu naselij. Povečali so kazni za tiste kršilce, ki imajo zanemarjeno okolje svojih gospodarskih in stanovanjskih poslopij in ki z nečistočo kvarijo naselje. Večje kazni so predpisali tudi za uničevanje zelenic, javnih nasadov in okrasnega grmičevja. Sodnik za prekrške bo odslej lahko kršilce kaznoval tudi s 5.000 dinarji globe.

Ta spodbudna akcija v črnomaljski občini se kajpak odlično vključuje tudi v letošnjo borbo Rdečega kriza za življenje v čistem in varnem okolju, hkrati pa se ta belokranjska občina na najboljši način turistično še bolj odpira.

Sovražnik bi si polomil zobe

O delu krajevnih odborov splošnega ljudskega odpora bo te dni razpravljala tudi koordinacijski odbor za SLO pri konferenci SZDL

Te dni bo koordinacijski odbor za splošni ljudski odpor pri občinski konferenci SZDL razpravjal o delu krajevnih odborov splošnega ljudskega odpora. V SZDL ugotavljajo, da ti odbori dobro delajo, v prihodnosti bodo morali uskladiti le eno stvar: v metliški občini je namreč pet odborov splošnega ljudskega odpora in kar 13 krajevnih skupnosti. Položaj kaže, naj bi sedanji pododbori SLO prerasli v odbore, tako da bi se v prihodnje odbori SLO in krajevnih skupnosti tudi teritorialno pokrivali.

Sicer pa je tudi nedeljska vaja, na kateri so preizkusili stanje in pripravljenost SLO v delu metliške občine, pokazala, na kakšne nepremagljive ovire bi našel sovražnik v naših krajih. V vaji so sodelovali: del oboroženih sil, civilna zaščita z vsemi službami, prva pomoč ter gasilci. Razen teh so bile na mestu vse službe SLO v krajevnem ter v občinskem štabu in so odlično prestale preizkuse.

Kako resno so v metliški občini vzeli vajo, kaže podatek, da so se sestanki osnovnih organizacij ZK po

vojnem razporedu začeli komaj pol ure po izdaji navodil, udeležba pa je bila popolna.

Po oceni občinskega političnega vodstva so vaje lepo uspeli zaradi množične udeležbe in zato, ker je slo vse po vnaprej zastavljenem načrtu. Proti diverzantom, ki so bili vrženi v del občine, je složno nastopilo tudi vse prebivalstvo, zato ni čudno, da je bila namišljena borba z diverzantsko skupino po 12 urah končana s popolnim uspehom „rdečih“.

NA SEJI V METLIKI:

Odborniki o gospodarstvu

V glavnem so potrdili stališča z razširjene seje komiteja občinske konference ZK

Na zadnji občinski seji so odborniki metliške občinske skupščine razpravljali o poslovanju gospodarskih organizacij v prvem letošnjem tromesečju. Primerjava z enakim lanskim obdobjem je težka, ker podjetja niso bila dolžna izdelati periodičnih obračunov za lansko prvo tromesečje.

V razpravo je bilo zajetih 8 organizacij združenega dela: BETI, KOMET, Kmetijska zadruga, Komunalno podjetje, METLIKATRANS, MERCATOR, NOVOTEKS in IMV. Odborniki so v glavnem potrdili stališča z razširjene seje komiteja občinske konference ZK Metlika. BETI je na primer imela v I. tromesečju za 5 odstotkov večji celotni dohodek kot v lanskem enakem obdobju, KOMET pa za 4 odst. manjšega. V primerjavi z lanskim enakim obdobjem pa so narasle pogodbene in zakonske obveznosti ter osebni dohodki, zato so dobički manjši.

BETI je v tem obdobju izvozila za 52 odst. več blaga kot lani, KOMET pa za 26 odst., vendar pestijo tekstilno industrijo nove, nepričakovane dajatve. Na seji so ugotovili, da je potrebno proučiti razvoj gospodarskih organizacij, da lahko naraščajo osebni dohodki le v skladu s

produktivnostjo in celotnim dohodkom, da bodo morale gospodarske organizacije poiskati notranje rezerve, napraviti selekcijo kupcev, teža-ve pa odpravljati sproti.

T. GASPERIČ

Mladinski klub

Mladi pravijo: »Klub ne bo postal hlev!«

Kaže, da bodo v Metliki kmalu začeli urejati mladinski klub, ki naj bi postal tudi kulturni center. V klubu nameravajo mladi prirediti filmske, literarne in glasbene večere, občasne razstave, seminarje, debatne večere, razgovore z družbenopolitičnimi in kulturnimi delavci Slovenije, šahovska in namiznoteniška tekmovanja, manjše modne revije, ure pravljic za najmlajše in podobno.

Razen teh organiziranih oblik bo klub mladim nudil tudi zabavo: ob sobotah bodo plesi, mladi bodo lahko gledali televizijo, poslušali plošče, brali knjige, tu bodo imeli vaje literarne in dramski krožki.

Denar za preureditev je delno zagotovljen, občinski sindikalni svet bo prispeval za nakup opreme 20.000 dinarjev. Mladinci komunalnega podjetja bodo brezplačno napeljali elektriko, mladinci-soboslikarji pa bodo zastopali prebrelli prostore. Vse to kaže, kako si mladi želijo svojih prostorov. Zato najbrž ni bojzani, da bi se klub spremenil v hlev, kot bi to radi dokazali že pred začetkom del.

T. G.

JANŽIČ IN TOŠ V METLIKI

Danes bosta prišla na obisk v Metliko Vlado Janžič, član sekretariata CK ZKS, in strokovni sodelavec Peter Toš. Ob 11. uri se bosta pogovarjala z razširjenim političnim aktinom, ob 14. uri pa bosta šla na šestanek osnovne organizacije Zveze komunistov v BETI.

NOV DELOVNI ČAS

Od 1. junija do 31. avgusta bo imela občinska uprava nov delovni čas. Delali bodo od 6. do 14. ure, ob sredah pa od 6. do 16. ure. Od 1. septembra do 31. maja pa bodo delavci občinske uprave delali tako kot doslej: od 7. do 15. ure.

To pa je še en dokaz več, da je naše ljudstvo nepopustljivo, kadar gre za nedotakljivost ozemlja in svobodo, in da bi si morebitni sovražnik polomil grabežive zobe tako, kot so si jih „plavi“ na vajah, ki so pokazale odlično pripravljenost in dobro izurjenost v metliški občini.

J. S.

SINDIKALNI SEMINAR

Občinski sindikalni svet je organiziral 26. maja na Vinomeru enodnevni seminar za vodstva sindikalnih organizacij. Na njem so govorili o organiziranosti sindikalnih organizacij in reorganizaciji sindikatov, o delovanju osnovne organizacije sindikata ter o delovni kontroli. Sklenili so, da morajo v vseh temeljnih organizacijah združenega dela in v vseh organizacijah združenega dela v najkrajšem času izvoliti organe samoupravne delavske kontrole. Statutarne komisije in komisije za pravno samoupravnih sporazumov pa naj pripravijo osnutke novih določil o samoupravni delavski kontroli. Zavzeli so se tudi za spremembe in dopolnitve v organiziranosti osnovnih sindikalnih organizacij.

PRIJATELJI MLADINE

V ponedeljek ob 15. uri bo v Metliki ustanovna skupščina Društva prijateljev mladine. Vsem delovnim organizacijam in ustanovam ter krajevnim skupnostim so pisali, naj imenujejo na skupščino po enega ali dva delegata. Tako naj bi poživili nekdanjo delovno zvezo, katere delo pa je zamrlo in so ga morale prevzeti na svoja ramena šole, mladinska organizacija, SZDL in še kdo.

V metliški samopostrežni trgovini Mercator imajo svojevrstno zanimivost: prave limone rastejo kar pred očmi kupcev, vendar niso naprodaj. Limono je vzgojil poslovođa Skoliber, v trgovini pa je le za okras. (Foto: R. Bačar)

SPREHOD PO METLIKI

KOPALCI - Toplo vreme privablja na kopalnišče ob Kolpi vedno več ljudi. Večina se jih sonči, bolj vročekrvni pa se že hlade v vodi. Pričakujemo, da bodo kmalu odprli restavracijo in željimo ne bo treba hoditi v Jurovski brod. Razbitih steklenic in kozarcev ni dobro metati v vodo, saj se je lani marsikdo pošteno urezal.

ZE BRE - Na novo so prebarvali prehode za pešce. Bil je res že skrajni čas, saj se starih znakov že skoraj ni več videlo. Postavili so tudi nekaj novih tabel in zarisali nekaj novih prometnih znakov.

SREČANJE BORCEV - Sestal se je odbor za pripravo tradicionalnega srečanja borcev XV. SNOUB. Pogovorili so se o poteku srečanja, si razdelili delo in se pomenili o tem, kako bi jesensko srečanje naredili kar najbolj prijetno.

ZNAČKE - Konec maja so dobili košarkarji BETI svoje značke. Na oranžni podlagi, ki predstavlja žogo,

je zarisana koš, na črnem, žogo obdajajočem krogu, pa je napis KK BETI, Metlika. Značka bo veljala 5 dinarjev. Osnutek zanjo sta naredila Marjan Matekovič in Nikica Lalič iz BETI.

KARLOVCANI V METLIKI - Srečanje mladih Karlovčanov in Metličanov je uspelo. Ni toliko pomembno, da so domačini zmagali skoraj v vseh športnih panogah, važnejše je, da so se mladi spoprijateljili in se zmenili za še tesnejše sodelovanje.

KVIZ - Mladina BETI je pripravila v počastitev dneva mladosti tekmovanje na temo: Mladi, samoupravljanje, BETI. Tekmovale so ekipe BETI iz Črnomlja, Mirne peči, Dobove in Metlike. Zmagala je domača ekipa, ki se bo za nagrado odpeljala v Rašico.

POGREBA - Umrli sta Franc KOROŠEČ iz Čuril, star 62 let, in Katarina MAVRIN iz Srednje vasi, stara 83 let.

metliški tednik

Delo na akord in norme

Upoštevati pa tudi minulo delo

„Letos smo prvič začeli izvažati vrata, ki jih proizvajamo v našem obratu, v Avstrijo, Nemčijo in Madžarsko. Bodoča večja naročila so seveda odvisna od tega, kako bodo kupci z našimi proizvodi zadovoljni. Trenutno dosegamo na tujem trgu ugodnejše cene kot na domačem,“ je povedal inž. Janez Novak, direktor obrata INLES v Sodražici.

„V začetku leta smo organizirali proizvodnjo tako, da bomo količinsko proizvedli za 15 odstotkov več kot lani, ne da bi za to koga na novo zaposlili. Vse, kar bomo letos več proizvedli, bomo izvozili.“

„Zdaj urejamo normative in akorde, kar bo pripomoglo, da bo produktivnost še porastle, z njo pa bodo porastle tudi osebni dohodki tistim, ki bodo več naredili. Poizkusno delamo po teh normativih že od aprila. Ko bodo norme dokončno urejene, bomo prešli na takomenovano progresivno nagradjevanje, kar pomeni, da bo presežek norme celo nekoliko boljše nagradjevan kot redno delo.“

„Vendar pa ob tem ne bi smeli dopustiti, da bi mlad de-

lavec zaslužil več kot tisti, ki je že 20 ali več let pri podjetju, ki se je v podjetju iztrošil in zato ne more dosegati več takega delovnega učinka, kot ga je nekoč. To pomeni, da bo treba tudi pri tem nagradjevanju upoštevati minulo delo in pravilnik o delitvi osebnih dohodkov temu prilagoditi.“

Janez Novak: „Letos prvič izvažamo v Avstrijo, Nemčijo in Madžarsko.“ (Foto. J. Primc)

Veliko vabljenih, malo udeležencev

Malo jih je prišlo na sestanek, na katerem so sprejemali program za varstvo narave, še manj pa na očiščevalno akcijo - Ne odnehati

Nekateri člani skupnosti za varstvo okolja iz ribniške občine so resno pripravili za delo in dosegli lepe uspehe, čeprav so bili pri delu običajno osamljeni.

Tako so na primer za 14. maj napovedali akcijo čiščenja struge Bistrice od vojašnice do Gorenjske ceste (bivše Gorenje vasi). V tej akciji naj bi sodelovali člani ribniške družine (RD) ter mladinska in taborniška organizacija. V resnici pa so čistili strugo le tajnik krajevne skupnosti Ribnica Jože Gril, gospodar RD Ciril Abrahamsberg, član RD dr. Božidar Voljč in pionir Boštjan Češarek, ki je prišel slučajno zraven. Smeti je odvažal Alojz Gelze. Seveda je veliko Ribničanov z obale in mostov opazovalo, kaj za vruga počenjajo oni v vodi.

Zatiranje smeti pri Gorenjski cesti je bilo opravljeno približno teden dni kasneje, kot je bilo v programu, ki ga je sprejel 11. maja ribniški del izvršnega odbora medobčinske skupnosti za varstvo okolja Kočevje-Ribnica. Takratnega sestanka se je udeležil le predstavnik KS Ribnica, čeprav so bili vabljeni že iz KS Dolenja vas, Breg-Dolenji Lazi, Velike Poljane, Sv. Gregor, Sodražica in Loški potok.

Prve uspehe je torej skupnost za varstvo okolja dosegla in gotovo bo še nove, če člani ne bodo izgubili volje za delo, za prepričevanje in mobiliziranje ljudi.

Struga Bistrice je bila očiščena lani in predlanskim. Zalostna je ugotovitev, da je bila kljub temu spet polna kanta, papirja, crkovine, smeti in odpadkov in da jo je bilo treba letos spet čistiti. Odlok o prepovedi odlaganja smeti v vodi je sprejel, velja, ne upošteva pa ga skoraj nihče, pač pa odlagajo v vodi smeti ponoči, ko odlagalec nihče ne vidi. Še posebno sta onesnažena struga Bistrice in okolje v Mali Hrovači in na Gorenjski cesti, hkrati pa se prav prebivalci teh območij najbolj branijo smetnjakov in plačevanja odvoza smeti. Niti krajevna skupnost niti skupnost za varstvo okolja brez pomoči občinske skupščine ne bosta

dosegli, da bi občani spoštovali odloke, ki govorijo tudi o varstvu narave.

J. PRIMC

DOPUST BO DRAG

Počitniška skupnost Ribnica bo letos od 1. junija do 30. septembra imela odprta svoja počitniška domača v Malinski in Novigradu. V sezoni bo treba plačati za sobo z dvema posteljama 20 din, s tremi posteljami 28 din in s štirim posteljami 34 din, izven glavne sezone pa 18,25 din in 30 din. Razen tega je treba plačati za vsakega odraslega še po 2,50 din turistične takse na dan.

V Novigradu je počitniška skupnost dogovorjena s sosednjimi počitniškimi domovi, da bodo kuhali hrano tudi za ribniške dopustnike po 48 do 50 din na dan.

Obeta se torej razmeroma drag dopust, saj bo enodnevna oskrba veljala najmanj 60 din.

Ošiljeni zobotrebci

VZTRAJNA LAŽ - Neki ribniški občan je šestnajstkrat obiskal neko ribniško podjetje, pa mu še ni uspelo, da bi mu odpravil njegove tegobe. Ko je šestnajstič prišel do „drugega človeka“ v podjetju in z nejevoljo obrazložil svojo prošnjo, mu je ta mirno odgovoril: „Saj vsi v Jugoslaviji lažejo, pa tudi mi!“ Odgovor je res vreden „visokopoložnega tovariša“!

DIREKTORJEVA BUTARA - Rekli so, da je neki direktor nosil butaro na cvetno nedeljo. Pa se hitro oglašila tudi Hanka: „In naš tudi!“ Potemtakem sta dva direktorja nosila butare po Ribnici.

PRAZNIČNA RIBNICA - Ošiljeni je zbral nekaj prazničnih cvetk z naših pročelij. Tokrat bo malo zloben, pa bo kar naravnost povedal: Cela Grajska pot, od prve do zadnje hišne številke, ni za praznik OF izobesila niti ene zastave, čeprav v njej stanuje nekaj naprednih in zavednih občanov!

Pri Turnškovi in Pokovčevih, jutraj pa tudi pri Pirkarjevih so na slovenski narodni praznik izobesili zastave SR Hrvat-ske!

Drugi posameznikov, ki so pozabili na svoj praznik, za sedaj ne bom navajal, saj so ostali gluhih ušes tudi po vabilu ribniške mladine, naj ob narodnih praznikih izobesijo narodne zastave!

POSEBNO SPOROČILO OŠILJENEGA ZOBOTREBCEA

Neki visoko spoštovani občan mesta Ribnica je zadnjič v „Delikatesi“ izbruhnil: „Pazite se ga, ta kolje. Veste, pičil vas bo, špičast je, pa vas bo nabodel.“ Ker me je nato prodajalka nekoliko s strahom pogledala, sporočam vesoljnemu ribniškemu občinstvu, da nisem še nikogar pičil niti z bodel, pa tudi ne „zakial“. Moja naloga je le, da na ujedljiv način bičam in grajam napake, ki jih nekateri, navadno vrhunski občani, delajo (saj tisti pri tleh jih ne morejo). Hvalevrednih in častitljivih občanov ribniških kot osebnosti pa ne pikam niti se jih ne dotikam in objubljam, da se jih tudi v bodoče ne bom.

Veselova hiša v Globeli pri Sodražici. Pri skoku iz nje sta padla Viktor Mokorel in Jože Perušek.

Spominska plošča Zmagu in Perušku

Spominska slovesnost bo v Globeli pri Sodražici v soboto, 9. junija

Pred kratkim je predsednik krajevne organizacije Združenja borcev Žirovnica na Gorenjskem Anton Mežnarc obiskal Sodražico in se s tamkajšnjimi nekdanjimi borci in prosvetnimi delavci dogovoril o odkritju spominske plošče učitelju Viktorju Mokorelu-Zmagu in Jožetu Perušku.

Viktor Mokorel-Zmago se je rodil 1908 v vasi Pirčce ob Kolpi v kočevski občini. Njegov oče je bil avstrijski orožnik. Umrl je, ko je bil Viktor star štiri mesece. Mama, vdova, je sina in hčer preživljala z dnino.

Viktor je maturiral na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani. Po vojaščini je dobil prvo službo kot učitelj v Kropi, kjer je bil od 1930

Viktor Mokorel-Zmago

do 1932. Od tam je bil premeščen na osnovno šolo na Breznico v jese- niški občini, kjer je učiteljeval štiri leta. V stari Jugoslaviji so napredne učitelje, ki so preveč širili svobodoljubne misli, kazensko premeščali v Prekmurje. Tja so poslali tudi Mokorela in njegovo ženo Marijo. Na jesen 1936 sta bila premeščena na

osnovno šolo v Domanjševce v Prekmurju, leto dni pozneje pa na osnovno šolo v Zgornji Leskovec pri Ptuj. Tam sta ostala do okupacije. Maja 1941 so Viktorja zaprli v grad Borl, potem pa izgnali v Srbijo. Toda že čez dva meseca se je vrnil v Ljubljano in takoj začel delati za OF.

Januarja 1942 je prišel za učitelja na osnovno šolo Borovec pri Kočevski Reki. Maja 1942 se je priključil kočevskemu bataljonu, kjer je bil politkomisar čete, intendant bataljona in namestnik politkomisarja bataljona. Decembra 1942 je bil izvoljen za sekretarja rajonskega odbora OF Kočevska Reka. Ohranjeni so zapisniki s teh prvih sestankov, ki jih je on napisal in podpisal. Oktobra 1943 je bil odposlanec Kočevske Reke na zboru odposlanev v Kočevju. Decembra 1943 je bil premeščen za sekretarja rajonskega

NEMŠKA VAS: AVTO V HIŠO

V ponedeljek, 28. maja ob 1.25, se je v Nemški vasi pri Ribnici zgodila huda prometna nesreča: Alojz Klun iz Sajeveca, ki je na začasnem delu v Nemčiji je z avtom zletel s ceste, se zaletel v steno Češarkove hiše, od koder ga je odbilo kar do strehe hiše. Avto je skoraj popolnoma uničen. Škode je za 25.000 din. Voznik in sopotnik Oswald iz Sajeveca sta hudo poškodovana.

komiteja Sodražica. Njegova žena, upokojena učiteljica, živi na Jesenicah, sin Tomislav pa je zobozdravnik v Ljubljani.

Jože Perušek, ki je padel skupaj z Zmagom, je bil tedaj star 39 let. Doma je bil iz Zigmarič pri Sodražici. Bil je kmet in krošnjar. Aktivist OF je bil od leta 1941. Na rajonskem odboru OF je odgovarjal za agitacijo in propagando, še predtem pa je vodil gospodarsko komisijo. Zapustil je ženo, tri hčerke in štiri sinove.

Zmago in Perušek sta padla 15. maja 1944, ko sta se v Globeli skušala prebiti iz obkoljene Veselove hiše. Padla sta pri skoku skozi okno. Podpisani sem bil štiri leta Mokorelov učenec. Zato sem v knjigi Zločin pri Lenartu podrobno opisal njegovo življenje in smrt iz hvalnosti do vzornega učitelja, ki je ostal zvest svojim besedam do smrti.

Ko sem zbiral podatke o učitelju Mokorelu, sem se obrnil tudi na njegovega nekdanjega sodelovca učitelja Marjana Tratarja - Uca, ki živi v Novem mestu. Takole je zaključil svoje pismo (pismo je v celoti objavljeno v knjigi Zločin pri Lenartu): „Zelo sem bil vesel Vašega pisma in Vašega namena, da mu kot njegov učenec posvetite knjigo, saj smo učitelji veseli takih pobud. Veseli smo, da naše besede le niso padle na nerodovnatna tla.“

Na proslavi v Globeli bosta govorila Jože Kopitar, nekdanji sekretar ribniškega okrožja, in prof. Dušan Kompare, predstavnik organizacijske enote Zavoda za šolstvo SRS v Ljubljani. Proslava bo ob desetih dopoldne (9. junija).

JOŽE VIDIC

Z Županovo Micko po treh občinah

Mladina iz Loškega potoka si ureja klub, študira »Divjega lovca« in se ukvarja s športom - Klub bo za krajevni praznik

„Potoški mladinci urejamo svoj klub, ki bo pod kulturno dvorano na Hribu,“ je povedal predsednik aktivna Alojz Lavrič. „Odrpi ga bomo letos okoli krajevnega praznika. Lani smo dobili nekaj denarja in materiala, okna smo naredili sami s prostovoljnimi delom, pa bo šlo. Naredili bi še več, pa najprej nismo imeli denarja. Ko nam je občinska konferenca ZMS dala 2.000 din, pa nismo dobili cementa. Zdaj bomo vzdali okna in vrata in vse prebelili. Stole nam je daroval LITOSTROJ, ostalo opremo pa moramo kupiti.“

Naša dramska skupina je naštudiralala „Županovo Micko“ in z njo nastopila v petih krajih v občinah Ribnica, Kočevje in Cerknica. Zdaj stopila v petih krajih v občinah Ribnica, Kočevje in Cerknica. Zdaj stopila v petih krajih v občinah Ribnica, Kočevje in Cerknica. Zdaj stopila v petih krajih v občinah Ribnica, Kočevje in Cerknica.

stopila v petih krajih v občinah Ribnica, Kočevje in Cerknica. Zdaj stopila v petih krajih v občinah Ribnica, Kočevje in Cerknica. Zdaj stopila v petih krajih v občinah Ribnica, Kočevje in Cerknica.

VOJAŠKA MALICA ZA MLADINCE

160 pionirjev iz osnovne šole Ribnica so 25. maja na Bazi 20 sprejeli v mladinsko organizacijo. Malico so jim pripravili pripadniki ribniške vojaške enote, za zabavo pa jim je igral vojaški godbeni ansambel. Ribniška osnovna šola odlično sodeluje z vojaško enoto. Šolska mladina je v znak zahvale za uspešno sodelovanje na svečani zaobljubi vojakov 26. aprila letos poklonila predstavnikom vojske električno kitaro.

dira pod vodstvom Marije Bambič »Divjega lovca“.

V Loškem potoku, doma, je okoli 30 mladincev. Približno toliko nas dela v RIKU in INLESU v Ribnici, okoli 40 pa jih je v šolah in v službah drugod.

Zelo prizadevni so tudi naši športniki. V smučarskih skokih je marca tekmoval 18 pionirjev, mladincev in odraslih. Ob sobotah vadi v telovadnici nove šole košarko in rokomet okoli 25 mladih. Imamo tudi nogometni klub, ki šteje 22 članov, in šahovsko sekcijo, ki spada pod ribniški klub.

Svet zveze je zasedal in bil ob žalostnem dogodku vendar tudi vesel, kajti dobro jim je dela misel, da bodo vse te in prejšnje krivice prav kmalu maščevane. Kočevska še ni videla toliko krivic, kolikor sta jih v sedmih letih prizadela deželi grof Thurn in njegov oskrbnik Steržen, vse to pa zahteva povračilo. Ker so vedeli, da bo to povračilo sledilo kaj kmalu, so Kočevci bili kljub žalosti zaradi Mahovnika tudi veseli.

Povračilo, ki je sledilo zločinu v Mahovniku, je bilo trdo, kruto in krvavo. Noč od 5. na 6. marca je bila temna, da nisi videl roke pred očmi. Od devetih zvečer so Kočevci odrinili nad grad. Jonke je vodil 30 mož, ki bodo prišli v grad skozi rov, ostalo četo pa Urban. Ti bodo vdrli pri grajskih vratih, ko jim jih oni iz gradu odprejo.

Vse se je zgodilo natanko tako, kot so se zmenili na posvetovanju.

Jonke, oborožen s krivo turško sabljo, je peljal svoje ljudi po stezi pred vhod v rov, ki ga je kljub temi noči hitro našel. V rovu so stopali le tipaje naprej. Pol ure je minilo, preden so se priplazili do navpičnega rova z lestvijo in po njej v grad. Vratca so bila samo priprta in možje so se neslišno splazili na grajsko dvorišče. Pri robu obzidja sta stala dva stražarja. Nekaj mož je zamahnilo in neslišno sta obležala na tleh, pet drugih pa je spustilo dvizni meč. Z ropotom so treščila stara brna čez prepad in že je planil v grad Urban z dve sto oboroženimi kmeti. Grad je oživel. Tu in tam so zagorele smrekove plamenice, grajski hlapi so se prebujali iz spanja. Preden pa so se mogli postaviti v bran, so bili že obkoljeni. Ko so spoznali, da je vsa obramba zaman, so se vdali. Odložili so orožje, se stisnili v kot dvorišča in prosili za milost.

Jonke je z nekaj mož vdrl v Sterženovo spalnico. Oskrbnik je planil s postelje in se hotel braniti, ko so kme-

tje navalili nanj. Jonke je ukazal možem, naj ga puste z oskrbnikom samega. Neradi so odšli, ker so hoteli z oskrbnikom poravnati še stare račune. Kaj se je v spalnici potem zgodilo, se ni nikoli zvedelo. Ko se je Jonke znova prikazal na grajskem dvorišču in brisal svojo turško sabljo, pravijo, da je mrmral nekaj o izpolnjenem maščevanju.

Ko je baron Thurn zapazil na dvorišču upornike, je skočil k sinovi postelji, zgrabil dečka, ga zavil v plašča in stekel po sobah proti izhodu iz palače proti skrivnemu rovu. Na dvorišču je bila silna gneča. Nihče ni zapazil pomankljivo oblečenega moža, ki je nosil na rokah nekaj velik zavoj. Baron je bil s sinčkom že pri Janezovem stolpu in pred vratici v skrivni rov, ko so ga kmetje zapazili. Jonkejev brat Anton je zamahnil s sekuro in baron se je zrušil na tla, nekdo drug pa je pobil njegovega sina. Tisto uro je izumrla moška veja baronov Thurnov. Grofica in hčerka sta ostali pri življenju, ker sta vsi tisto krivico noč veselo plesali na plemiški veselici v Ljubljani.

Nato so kmetje odprli grajske ječe in izpustili jetnike. Skoraj trideset jih je bilo. Kleče in z vzdignjenimi rokami so se zahvaljevali svojim rešiteljem. Žena, ki je dala povod temu krvopreletju, Elizabeta Steržen, je med hrupno bitko neprizadeto klečala pred svojim ubitim možem, izpirala mu smrtno rano na glavi in glasno molila. Sedaj, ko je plačal za svoje grehe, je

zopet postal njen. Zatisnila mu je oči in bridko zajokala.

Osvojeni Fridrihštajn se je počasi pomiril. Jonke je pustil na gradu petdeset mož za stražo, z ostalimi se je vrnil v mesto. Korakal je pred svojo vojsko, za njim sta šla Urban iz Slovenske vasi in Koenig iz Starega Loga, ki jima je sledila vsa kmečka vojska. Žvenketali so s svojim kmečkim orožjem in veselo ukali in vriskali. Pred mestnimi vrati so jih pričakovali mestni svetovalci, celhovski mojstri s svojimi zastavami in pisane mešanice žensk in otrok. Pred mestnim županom so se ustavili. Ko je župan pozdravil zmagovalce in zlasti njihovega vodjo Jonkeja, se mu je ta zahvalil in dejal, da nihče ne ve, kaj jih še čaka, zato morajo ostali trdno povezani, in če treba, eden za drugega dati tudi življenje.

Bil je dan, kakršnega Kočevje še ni videlo. Dvajset govodi so zmagovalci in lačni meščani pojedli tisti dan. Živino so zaplenili na grajski pristavi, k temu pa dodali še petindvajset veder vina, ki so jih prinesli iz kleti mestnega gradu. Svet enajstovice je tako odredil, Jonke pa je pritrdil. Vedel je, da na tak dan ne sme kaliti splošnega veselja. Toda v njegovi glavi so se porajali nadaljnji veliki načrti.

Jonke se je otepal s premnogimi vprašanji. Kaj se bo zgodilo sedaj, ko se kmetje nimajo več bati ne barona ne njegovega oskrbnika? Ali se ne

bodo razšli na svoje kmetije, kjer se je nabralo nujnih del na pretek, ko oni sedaj po zmagi v mestu brez haska zapravljajo svoje dneve? Naj se razidejo! Sam jih bo razpustil, razen nekaterih, ki so potrebni za varstvo Fridrihštajna in mesta. Zato pa bodo radi znova prišli, če jih pokliče.

Na spodnjem Kočevskem, kjer je bila lakota najhujša, je dal razdeliti tri sto meric žita, ki ga je vzel iz grajske kašče. In kaj poreče milostljivi gospod kranjski vicedom Erazem Praunwart za dogodke v Kočevju, za katere je prav gotovo že izvedel?

Preganjal je take misli, saj se ni utegnil ubadati še z reševanjem prihodnjih ugank. Čakalo ga je nujnejše del. Pripravil je odposlanstvo k cesarju v Innsbruck. Urban in Koenig naj bi odnesla Maksimilijanu pritožbo kmetov in mestnih celov ter cesarju podrobno razložila zadnje dogodke na Kočevskem.

Ko je bila prošnja lepo prepisana in zvitkec zapečaten, sta oba poslanca odpotovala v severne dežele. Teden dni sta jahal, preden sta prišla do cesarja. Oddala sta pritožbo, in ko ju je cesar sprejel, sta mu po svoje, kakor sta pač najboljše vedela in znala, povedala po pravici, kaj so storili z grajsko gospodo: ubili so barona Thurna in njegovega oskrbnika Steržena, ki sta jih neusmiljeno izzemala in zatirala, nalagala jim krivične davke in predpisala nove svojevoljne dajatve, nikjer določene in zapisane.

TEKSTILNI CENTER KRANJ RAZPISUJE

SVET ŠOL Tekstilnega centra Kranj razpisuje za šolsko leto 1973/74 sprejem učencev v

TEHNIŠKO TEKSTILNO ŠOLO

in sicer v:

— predilski odsek	30 učencev,
— tkalski odsek	30 učencev,
— pletilski odsek	30 učencev,
— tekstilnokemijski odsek	30 učencev,
— konfekcijski odsek	30 učencev,

TEHNIŠKO ČEVLJARSKO ŠOLO

30 učencev,

POKLICNO TEKSTILNO ŠOLO

30 učencev — za poklic šivilja ženskih oblek

ŠOLO ZA ČEVLJARSKE DELAVCE

in sicer:

— za šivalca zg. delov	60 učencev,
— za prikojevalca zg. delov	30 učencev,

Sprejeti bomo učence, ki bodo imeli predhodno sklenjene učne pogodbe s podjetjem.

Prošnji za vpis (kolek 2 din) je treba priložiti:

- spričevalo o končani osemletki (original),
- rojstni list,
- lastnoročno napisan življenjepis,
- zdravniško potrdilo o sposobnosti za poklic.

Kandidati morajo vložiti prijavo za sprejem z ustreznimi dokumenti do 20. junija 1973 na naslov: TEKSTILNI CENTER KRANJ, Staneta Žagarja 33 (tajništvo šol). 25. junija bo razglasitev rezultatov ter objavljen seznam sprejetih in odklonjenih kandidatov. Učenci lahko dobijo stanovanje in oskrbo v DIJAŠKEM DOMU v Kranju, Kidričeva ulica 2. Mesečni stroški za stanovanje in oskrbo znašajo 550,00 din.

ŠTIPENDIJE!

Upravni odbor sklada za štipendiranje Skupščine občine Novo mesto

RAZPISUJE

na podlagi 7. člena pravilnika o štipendijah

15 štipendij

za študij na srednjih, višjih in visokih šolah.

Pogoji za podelitev štipendije so:

- najmanj dober učni uspeh v zadnjih dveh letih in najmanj dobra ocena iz matematike, slovenskega in tujega jezika (za srednješolce),
- študentje višjih in visokih šol morajo imeti iz opravljenih izpitov povprečno oceno najmanj 7,5,
- povprečni mesečni dohodek na družinskega člana ne sme presegati 900,00 din,
- ob enakih učnih uspehih imajo prednost socialno šibkejši prosilci in otroci borcev NOV.

Na razpis se lahko prijavi prosilci, katerih starši imajo stalno bivališče v občini Novo mesto. Razpisni rok velja do 10. julija 1973.

Prošnjam za štipendije je treba priložiti:

1. overjene prepise spričeval zadnjih dveh let,
2. potrdilo o premoženjskem stanju in številu družinskih članov,
3. potrdilo o osebnih dohodkih staršev,
4. mnenje šole.

Prošnje na izpolnjenem obrazcu „Prošnja za štipendijo“ (obrazec DZS 1,65) na Sklad za štipendiranje skupščine občine Novo mesto.

Po roku prispelih prošenj in prošenj brez zahtevanih prilog upravni odbor sklada ne bo obravnaval.

ZA TRGOVSKEGA POMOČNIKA

ASTRA

VELETRGOVINA,
Ljubljana, Titova 77, sprejeme

UČENCE

za izučitev poklica trgovskega pomočnika

Prijavijo se lahko kandidati, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da niso starejši od 17 let,
- da so uspešno končali osnovno šolo,
- da so telesno in duševno zdravi.

Prednost imajo kandidati moškega spola in z zagotovljenim stanovanjem v Ljubljani.

Pismene ponudbe sprejema ter posreduje potrebne informacije kadrovski oddelek podjetja (tel. 315-955).

OBIŠČITE BLAGOVNICO V NOvem MESTU!

HLAČE S POPUSTOM!

Razen bogate izbire konfekcije in ostalega blaga imamo vselej na zalogi moške, ženske in otroške hlače TRIKON po tovarniško znižanih cenah do 50 odst.

Razpisna komisija pri Svetu Valvasorjeve knjižnice in čitalnice Krško razpisuje prosto delovno mesto

UPRAVNIKA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. višja ali visoka izobrazba filozofske smeri in najmanj eno leto delovnih izkušenj v ustreznem poklicu;
2. sposobnosti in izkušnje s prirejanjem likovnih razstav.

Kandidati naj se prijavijo v 15 dneh po dnevu objave tega razpisa razpisni komisiji pri Svetu Valvasorjeve knjižnice in čitalnice Krško.

Prijavi je treba priložiti življenjepis z navedbami o dosedanjih zaposlitvah in overjen prepis zadnjega spričevala.

Razpisna komisija

Takoj zaposlimo

KV ALI PK KLJUČAVNIČARJA.

Osební dohodek po dogovoru.

Takoj zaposlimo

NK DELAVCA ZA PRIUČEVANJE V KOVINSKI STROKI.

RUFAC, kovinska obrt, RUDL FRANC, Kočevje, Bračičeva

ŠTIPENDIJE!

Odbor za kadrovske zadeve Gozdnega gospodarstva Brežice

razpisuje štipendije na naslednjih šolah:

- 1 NA BIOTEHNIŠKI FAKULTETI — GOZDARSKA SMER,
- 4 NA SREDNJI GOZDARSKI ŠOLI V POSTOJNI,
- 1 NA GEODETSKI SREDNJI ŠOLI,
- 1 NA EKONOMSKI SREDNJI ŠOLI,
- 6 NA ŠOLI ZA GOZDNE DELAVCE — „GOZDARJE“

Interesenti naj vložijo pismene prošnje pri Gozdnem gospodarstvu Brežice v 15 dneh po objavi tega oglasa.

OBVESTILO POTROŠNIKOM BUTAN PLINA!

Obveščamo cenjene potrošnike butana, naj se od 11. 6. 1973 do 30. 6. 1973 zgledajo v prodajalni butana v Žabji vasi zaradi sklenitve pogodbe o nabavi in prodaji plina in uskladitve evidence potrošnikov plina.

V kolikor dosedanja potrošniki plina ne bodo sklenili pogodbe v navedenem roku, bomo primorani ustaviti dobavo butana.

Prodajalna bo v zgoraj navedenem času poslovala vsak dan od 11. do 17. ure, ob sobotah pa od 8. do 13. ure.

„Novotehna“
Novo mesto

PROSTO DELOVNO MESTO!

razpisuje prosto delovno mesto

VODJE RTV SERVISA NOVO MESTO

Pogoji: elektrotehnik z najmanj dvema letoma delovnih izkušenj ali visokokvalificirani delavec ustrezne stroke z najmanj 7 leti delovnih izkušenj na delovnem mestu, ki zahteva izobrazbo visokokvalificiranega delavca.

Osební dohodek po pravilniku o delitvi OD.

Kandidati naj pošljejo pismene prošnje ali naj se osebno zglase na upravi zavoda, Dalmatinova 1, Novo mesto. Razpis velja do zasedbe.

VABIMO NOVE SODELAVCE!

komisija za kadre in splošne zadeve objavlja dve prosti delovni mesti REFERENTOV

ZA EKSPOZITURO V STRAŽI

Pogoji: srednješolska izobrazba ekonomske smeri in 2 leti prakse.

Rok objave velja do zasedbe delovnih mest.

Do začetka poslovanja ekspoziture v Straži bosta sprejeta kandidata zaradi pridobitve potrebne bančne prakse opravljala delo v banki v Novem mestu.

Kandidati morajo prijavi priložiti kratak življenjepis z opisom dosedanjega dela in potrdilo o izobrazbi.

Prijave pošljite komisiji za kadre in splošne zadeve pri Dolenjski banki in hranilnici Novo mesto.

PROSTA DELOVNA MESTA!

Osnovna šola Dol. toplice

razpisuje prosta delovna mesta za:

- RAČUNOVODJO (srednja izobrazba s prakso)
- KURJAČA — HIŠNIKA (kvalificiran delavec z izpitom za kurjača)
- KUJARICO (kvalificirana za samostojno delo)
- SNAŽILKO (polkvalificirana).

SOP Krško SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA INDUSTRIJSKO OPREMO

OBRAT KOSTANJEVICA NA KRKI

razpisuje prosta delovna mesta:

KV KLJUČAVNIČARJEV
KV KLEPARJEV
PK DELAVCEV V KOVINSKI STROKI
VEČ VAJENCEV

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Osební dohodek po pravilniku in samoupravnem sporazumu.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Ponudbe pošljite na naslov: SOP Krško, obrat Kostanjevica, Kostanjevica na Krki.

ZDRAVSTVENA ŠOLA NOVO MESTO

RAZPIS

delovnih mest za šolsko leto 1973/74

Delovna skupnost zdravstvene šole Novo mesto razpisuje naslednja delovna mesta:

1. višja medicinska sestra — 3 za pouk nege bolnika
2. profesor angleškega jezika — 1 z dopolnjevanjem na srednji šoli
3. snažilka — 1

Pogoji:

pod 1 — višja izobrazba (višja šola za medicinske sestre)
pod 2 — visoka izobrazba (filozofska fakulteta — angleški jezik)
pod 3 — brez pogojev

Ponudbe sprejema razpisna komisija do 30. junija 1973. Nastop službe 1. septembra 1973.

Osební dohodki po pravilniku o delitvi dohodka iz osebnega dohodka.

PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 8. junija – Medard
Sobota, 9. junija – Primož
Nedelja, 10. junija – Binkošti
Ponedeljek, 11. junija – Feliks
Torek, 12. junija – Adela
Sreda, 13. junija – Anton
Četrtek, 14. junija – Metod

KINIO

BREŠTANICA: 9. in 10. 6. francoski barvni film „Labirint zločina“.
BREŽICE: 8. in 9. 6. danski barvni film „Rdeči rubin“.
CRNOMELJ: 8. 6. ameriški barvni film „Na poti za Sahar“.
CRNOMELJ: 8. 6. ameriški barvni film „Išče se bivši šerif“.
CRNOMELJ: 13. 6. francoski barvni film „Umreti od ljubezni“.
CRNOMELJ: 15. 6. jugoslovanski barvni film „Ljubezen in kaka žaljivka“.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

IŠČEM DEKLE za pomoč v gospodinjstvu in varstvo dveh otrok za dobo dveh let, nato ji preskrbim službo. Plača in življenjski pogoji dobri. Urbanija, Zasavska 18, Črnuče pri Ljubljani.

IŠČEM DIMNIKARSKEGA vajenca s 6 razredi osnovne šole. Hrana in stanovanje preskrbljeno. Jože Prime, dimnikarstvo, Črnomelj.

PEKARNA OMERZEL v Krškem razpisuje delovno mesto vajenca, delavca za priučitev pekovske stroke in pekovskega pomočnika. Hrana in stanovanje v hiši. Ostalo po dogovoru.

IŠČEM kmečkoga fanta za pomoč na kmetiji po službi. Hrana in stanovanje preskrbljeno. Anton Rutar, Zabnica 33 pri Kranju.

ZAPOSILIM PK ali priučeno natakario za delo v gostinskem lokalu „Pri Jurčovic“. Fanika Arh, Stara Ježica 9, Ljubljana. Hrana in stanovanje preskrbljeno, drugo po dogovoru.

ZAPOSILIMO ŽENSKO srednjih let za pomoč v gospodinjstvu – pospravljanje in delno pomoč v delavnici. Stanovanje in hrana preskrbljena. Ponudbe na naslov: Verbič, Ljubljana, Čarova 9.

SPLOŠNA BOLNICA NOVO MESTO sprejme več delavk za dela na oddelkih in v pralnici. Podrobne informacije dobite v personalni službi uprave bolnice.

HOTEL GRAD OTOČEC takoj zaposli več žensk za delo sobaric in čistilk. Stanovanje in hrana zagotovljena.

STANOVANJA

ODDAM sobo. Trebnje 29.
IŠČEM SOBO in kuhinjo s soprojbo kopalnice. Ranka Veljkovič, Partizanska 14, Novo mesto.
OPREMLJENO SOBO oddam samskemu moškemu. Naslov v upravi lista (1435/73).

Enosobno stanovanje v Novem mestu ali najbližji okolici iščemo za stalnega sodelavca. Osebnosti ali pismene ponudbe pošljite na naslov: DOLENJSKI LIST, Novo mesto, p.p. 33 (Glavni trg 3)

Motorna vozila

POCENI PRODRAM Zastavo 750, letnik 1965, v zelo dobrem stanju ali zamenjam za nevozeče vozilo. Oglasite se v trafiki pred občino, Novo mesto.

PRODRAM WARTBURG, letnik 1971, prevoženih 44.000 km, dobro ohranjen. Anton Markovič, Mokronog 101.

PRODRAM LAMBRETTO 150 LD v voznem stanju. Franc Sever, Vrhopolje 4, mizarstvo, Sentvid pri Stični.

PRODRAM FIAT 1100 R, letnik 1969. Naslov v upravi lista (1405/73).

PRODRAM osebni avto Zastava 750, letnik 1969. Jože Petric,

KRSKO: 9. in 10. 6. angleški barvni film „Mashevanje Harry Coulterja“.
METLIKA: 6. in 7. 6. zahodnonemški barvni film „Hotel z rdečo lučjo“.
MIRNA: 9. 10. 6. „Pridi, pridi ljubezen moja“.

MOKRONOG: 9. in 10. 6. nemški barvni film „Po sledih sokola“.
NOVO MESTO: Od 8. do 11. 6. ameriški barvni film „Crna karavana“.

NOVO MESTO: 10. 6. barvni film „Robin Hood“.
PRODRAM otroško kolo (od 2 do 4 let), dva ležalna stola za sončenje in nov električni kuhinjski aparati na dve plošči. Pezdur, Železniška cesta 19, Črnomelj.

PRODRAM lepo cepljeno limono, primerno za terase ali javne prostore. Đurašević, Jerebova 16, Novo mesto.
PRODRAM košnjo sena na rastilu. Ovnček, Karlovska 5, Novo mesto.

PRODRAM mlatilnico, pajteljna na motorni pogon, zapravljiček in puhalnik za seno, premer cevi 50 cm, vse v dobrem stanju. Jože Dolinšek, Vino 10, 61291 Skofljica.
PRODRAM vprežne grablje, obračalnik in vprežno motorno kosilnico Fahr. Franc Hrstar, Kronovo, Smarješke Toplice.

POCENI-PRODRAM nova vhodna vrata, širina 1,50 m. Novak, Dol. Težka voda n.h., Stopiče.

PRODRAM lepa malo rabljena desna vzdoljna štedilnika na dve plošči in dve in pol plošči ter z bakrenima kotličkoma. Naslov v upravi lista (1413/73).

POCENI-PRODRAM nova vhodna vrata, širina 1,50 m. Novak, Dol. Težka voda n.h., Stopiče.

PRODRAM lepa malo rabljena desna vzdoljna štedilnika na dve plošči in dve in pol plošči ter z bakrenima kotličkoma. Naslov v upravi lista (1413/73).

POCENI-PRODRAM nova vhodna vrata, širina 1,50 m. Novak, Dol. Težka voda n.h., Stopiče.

PRODRAM lepa malo rabljena desna vzdoljna štedilnika na dve plošči in dve in pol plošči ter z bakrenima kotličkoma. Naslov v upravi lista (1413/73).

POCENI-PRODRAM nova vhodna vrata, širina 1,50 m. Novak, Dol. Težka voda n.h., Stopiče.

PRODRAM lepa malo rabljena desna vzdoljna štedilnika na dve plošči in dve in pol plošči ter z bakrenima kotličkoma. Naslov v upravi lista (1413/73).

POCENI-PRODRAM nova vhodna vrata, širina 1,50 m. Novak, Dol. Težka voda n.h., Stopiče.

PRODRAM lepa malo rabljena desna vzdoljna štedilnika na dve plošči in dve in pol plošči ter z bakrenima kotličkoma. Naslov v upravi lista (1413/73).

POCENI-PRODRAM nova vhodna vrata, širina 1,50 m. Novak, Dol. Težka voda n.h., Stopiče.

PRODRAM lepa malo rabljena desna vzdoljna štedilnika na dve plošči in dve in pol plošči ter z bakrenima kotličkoma. Naslov v upravi lista (1413/73).

POCENI-PRODRAM nova vhodna vrata, širina 1,50 m. Novak, Dol. Težka voda n.h., Stopiče.

vložkom in lahko žensko kolo. Godnik, Trdinova 5 b, II. nadstropje. Novo mesto. PRODRAM 2300 kosov navadne opeke. Telefon 21-502, popoldne.

GRADBENI MATERIAL – prodam 1500 betonskih votlakov in 1500 kg betonskega železa po lanskim cenam. Naslov v upravi lista (1417/73).

V CENTRU MESTA prodam garažo. Naslov v upravi lista (1425/73).

PRODRAM lepo cepljeno limono, primerno za terase ali javne prostore. Đurašević, Jerebova 16, Novo mesto.

PRODRAM košnjo sena na rastilu. Ovnček, Karlovska 5, Novo mesto.

PRODRAM mlatilnico, pajteljna na motorni pogon, zapravljiček in puhalnik za seno, premer cevi 50 cm, vse v dobrem stanju. Jože Dolinšek, Vino 10, 61291 Skofljica.

POCENI-PRODRAM nova vhodna vrata, širina 1,50 m. Novak, Dol. Težka voda n.h., Stopiče.

PRODRAM lepa malo rabljena desna vzdoljna štedilnika na dve plošči in dve in pol plošči ter z bakrenima kotličkoma. Naslov v upravi lista (1413/73).

POCENI-PRODRAM nova vhodna vrata, širina 1,50 m. Novak, Dol. Težka voda n.h., Stopiče.

PRODRAM lepa malo rabljena desna vzdoljna štedilnika na dve plošči in dve in pol plošči ter z bakrenima kotličkoma. Naslov v upravi lista (1413/73).

POCENI-PRODRAM nova vhodna vrata, širina 1,50 m. Novak, Dol. Težka voda n.h., Stopiče.

PRODRAM lepa malo rabljena desna vzdoljna štedilnika na dve plošči in dve in pol plošči ter z bakrenima kotličkoma. Naslov v upravi lista (1413/73).

POCENI-PRODRAM nova vhodna vrata, širina 1,50 m. Novak, Dol. Težka voda n.h., Stopiče.

PRODRAM lepa malo rabljena desna vzdoljna štedilnika na dve plošči in dve in pol plošči ter z bakrenima kotličkoma. Naslov v upravi lista (1413/73).

POCENI-PRODRAM nova vhodna vrata, širina 1,50 m. Novak, Dol. Težka voda n.h., Stopiče.

PRODRAM lepa malo rabljena desna vzdoljna štedilnika na dve plošči in dve in pol plošči ter z bakrenima kotličkoma. Naslov v upravi lista (1413/73).

POCENI-PRODRAM nova vhodna vrata, širina 1,50 m. Novak, Dol. Težka voda n.h., Stopiče.

PRODRAM lepa malo rabljena desna vzdoljna štedilnika na dve plošči in dve in pol plošči ter z bakrenima kotličkoma. Naslov v upravi lista (1413/73).

POCENI-PRODRAM nova vhodna vrata, širina 1,50 m. Novak, Dol. Težka voda n.h., Stopiče.

ZAHVALA

Ob boleči in mnogo prerani izgubi našega dragega sina, zaročenca, brata in strica

VLADIMIRA JOVANOVIČA

iz Novega mesta

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, pokojnikovim sodelavcem in znanecem, ki so nam izrekli sožalje in mu darovali vence ter cvetje. Posebno se zahvaljujemo mladinskemu aktivu in kolektivu tovarne farmacevtskih in kemičnih izdelkov Krka in tovarni IMV. Prav tako se zahvaljujemo tov. Milanu Iliču in Toniju Vovku za poslovitne besede ter pevcem in godbi in vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: mama Rozika, zaročenca Sonja, brat Dušan, sestra Sonja z družino, brat Zvone z družino, družina Kočevar, strici in tete ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame in stare mame

FRANČIŠKE TRDIČ

iz Črešnjevca 7 pri Dragatušu

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili k zadnjemu počitku. Hvala tudi sosedom Balkovčevim, Marentičevim in Ivančičevim za vso pomoč in župniku za opravljeni obred.

Zalujoči: vnuk Franci, hčerki Marija z možem Janezom, Frančiška z družino in sin Janko z družino ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega moža, očeta in starega očeta

ANTONA RADOVANA

iz Praproč pri Šentjerneju

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znanecem in sosedom za vso pomoč in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, mu darovali cvetje in vence. Zahvaljujemo se Industriji motornih vozil Novo mesto, podjetju Kremen Novo mesto in Gasilskemu društvu Mokro polje za podarjene vence ter župniku za opravljeni obred.

Zalujoči: žena Kristina, otroci Tone, Franci in Kristina z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedka, tasta, brata, strica in svaka

DRAGA ZUPETA

iz Novega mesta

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znanecem in prijateljem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala družbenopolitičnim organizacijam, govornikom za poslovitne besede, godbenikom in pevcem, vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so z nami sočustvovali. Zahvalo smo dolžni tudi sosedom za vso pomoč.

Zalujoči: žena Marija, hčerki Metka in Dragica z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljube mame

FANIKE DRNJAC

iz Sevnice

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje ter pokojnico v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebna hvala sevnškemu pevskemu zboru za žalostinke.

Zalujoči: hčerka Erna z družino, sinovi Mirko, Vinko, Jože, Maksi, Franci z družinami ter drugo sorodstvo Sevnica, 24. maja 1973

ZAHVALA

Vsem, ki so nam pomagali in sočustvovali z nami ob prerani smrti mojega moža in očeta štirih mladolčnih otrok

JOŽETA KALČIČA

miličnika PM Ribnica in člana LD Osilnica

se lepo zahvaljujem. Posebej se zahvaljujem generalu Jožetu Ožboltu, miličniku Gradiču, družini Krajčevi, godbi in miliči, organizacijam ZB NOV, ZKS, LMS in šolam ter govornikom za lepe poslovitne besede, kakor tudi lovcem in ribičem. Hvala tudi zdravstvenemu osebju iz Ribnice in vojaške bolnice Ljubljana-Moste, ki mi je pomagalo lajšati bolečine med njegovo zahrbtno boleznijo. Prav tako se zahvaljujem vsem darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Lojzka z otroki in drugo sorodstvo.

OBVESTILA

19. uri v gostišču Breg. Pismene prijave sprejema Dragica Peric, OŠ Grm, Novo mesto.

Maturanti 5. letnika učiteljskega v Novem mestu – letnik 1968 – bomo imeli obletnico mature v soboto, 16. junija 1973. Zbrali se bomo ob 19. uri v Novem mestu na Loku (kopališče).

PREKLICI

Jože Okički, Gor. Vrhopolje 4, Sentjerne, opozarjam Karolino Šval iz Gor. Vrhopolja, naj preneha širiti lažne govornice, ki jih je govorila v zdravstvenem domu v Sentjernejcu dne 28. maja, ker je bom v nasprotnem primeru sodno preganjal.

Tone Pungerčar, Slakova 2, Novo mesto, prepovedujem delanje kakršnekoli škode, vožnjo in hojo po mojih parcelah v Grčvrhu pri Mirni peči. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Vsa teracerska in keramična dela opravljamo z garancijo ter po solidni ceni. Ivan Dominič, Ul. Talcev 9 a, Novo mesto.

MAMICE! Stekleničko vašega dojenčka hitro in brez truda očistite. Sčeteke nabavite pri ščetarstvu Armič, Tržaška 52, Ljubljana.

Strokovno popravljamo televizijske, radijske in gospodinjstvene aparate ter brivnike Braun. SERVISNA DELAVNICA ISKRA, Prekopa pri Kostanjevici.

Maturanti novomeškega učiteljskega – letnik 1953! 20-letnico mature praznujemo 30. junija 1973 ob

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnik, Jože Jeke, Tone Klenovšek, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Žvižič

UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni urednik), Marjan Logan (odgovorni urednik), Ria Bačar, Marjan Moškon, Jože Prime, Jože Splichal, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 2 din – Letna naročnina 79 dinarjev, polletna naročnina 39,50 din, plačljiva vnaprej – Za inozemstvo 160 dinarjev ali 10 ameriških dolarjev oz. 30 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 40 din, 1 cm na določeni strani 55 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 80 din. Vsak mali oglas do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 5 od 1. 7. 1972 – DOLENJSKI LIST šteje med proizvođe iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, 33-316/72), za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informacije IS SRS št. 421-1/72 od 31. 1. 1973)

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 – Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 – Telefon (068) 21-227 – Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana

KUPIM

STREŠNO OPEKO, bobrovce (1000 do 2000 kosov) kupim. E. Fon Novo mesto, Trdinova 27.

KUPIM manjšo količino opeke monta v bližini Novega mesta. Telefon 21-837.

KUPIM rabljeno železno samokolnico. Naslov v upravi lista.

KUPIM RABLJEN linolej (4 x 4 m) in divan. Naslov v upravi lista (1421/73).

POSEST

UGODNO PRODRAM stavbno parcelo v Artičah. Naslov v upravi lista (1261/73).

PRODRAM manjše posestvo v okolici Boštjanja pri Sevnici, vseljivo hišico z gospodarskim poslopjem. Sončna lega za vinograd. Poizve se pri E. Flajsu, Sevnica, Trg svobode 7.

RAZNO

V NAJEM VZAMEM poltovorni avto za dobo 2 do 3 let, nato ga odplačam. Ponudbe pod „POGODBA“.

BIFE z enosobnim stanovanjem dam v najem. Ponudbe pod „ODKUP OPREME“.

KMEČKI FANT s srednjim posestvom želi spoznati deklo, staro do 30 let. Naslov v upravi lista (1388/73).

POROČNI PRSTANI! – Zenin in nevesta, ne pozabita: moderno izdelane poročne prstane dobita pri Otmarju Zidanču, zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5. – Z izrezkom tega oglasa dobita 10 odst. popusta!

NUJNO POTREBUJEM milijon starih dinarjev posojila. Vrnem v enem letu s 50 % obrestmi. Ponudbe pošljite pod šifro „Visoke obresti-garancija“.

vic do vica brunarica

in vsak teden 10 NAGRAD v PAVLIHI

PROSTA UČNA MESTA

Komisija za sprejem in odpust delavcev pri Hotelu Grad Otočec, Otočec ob Krki

razpišuje v letu 1973/74 prosta učna mesta za IZUČITEV POKLICA KUHAR – NATAKAR. Pogoji: končana osemletka, dober uspeh. Stanovanje in hrana preskrbljena. Prijave pošljite na upravo podjetja.

IŠČEMO NOVE SODELAVCE!

ZAVAROVALNICA SAVA,
POSLOVNA ENOTA NOVO MESTO,

objavlja prosta delovna mesta:

1. ZASTOPNIKA ZA ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA za področje Kočevja in okolice;
2. 2 PRIPRAVNIKOV za delo v administraciji.

Pogoji za zasedbo:

Pod 1. srednja strokovna izobrazba ali nižja izobrazba ter izkušnje pri delu s strankami

Pod 2. srednja šola ekonomske ali splošne smeri in po možnosti znanje strojepisja

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izobrazbi sprejema odbor za delovna razmerja pri Zavarovalnici SAVA, poslovna enota Novo mesto, Glavni trg 24.

UČNA MESTA!

Stanovanjsko in komunalno podjetje
Brežice

razpisuje

učna mesta za vajence – učence v gospodarstvu, in sicer:

- 2 za soboslikarsko-pleskarsko stroko
- 2 za vodoinštalatersko stroko

Prošnje s pričevali o šolski izobrazbi pošljite podjetju do konca julija 1973.

KOLESA IN MOPEDI

Občinska skupščina Novo mesto, oddelek za upravno pravne zadeve obvešča občane, da bo dne 16. junija 1973 ob 8. uri na dvorišču zgradbe občinske skupščine, Ljubljanska c. 2.

JAVNA LICITACIJA IN PRODAJA

najdenih dvokoles, mopedov, delov mopedov in drugega.

20 PRODAJALCEV - UČENCEV

Veletrgovina „MERCATOR“
Ljubljana,

TOZD STANDARD NOVO MESTO

razglašuje prosta delovna mesta za

20 PRODAJALCEV – UČENCEV
v svojih prodajalnah.

Pogoj za sprejem: uspešno končana osnovna šola z vsaj dobrim uspehom ter primerno zdravstveno stanje.

Pismene ponudbe pošljite splošni službi TOZD „STANDARD“, Novo mesto, Glavni trg 3, do vključno 20. 6. 1973.

NOVOMEŠKA OPEKARNA
ZALOG

OBJAVLJA
prosto delovno mesto

FINANČNEGA KNJIGOVODJE

Pogoji:

1. srednja izobrazba ustrezne smeri
2. najmanj dve leti delovnih izkušenj v finančnem knjigovodstvu

Prijave pošljite v osmih dneh po objavi na upravo podjetja. Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru; osebni dogodki po pravilniku podjetja; poskusno delo 30 dni.

dražba

KMETIJSKA ZADRUGA „KRKA“

razpisuje javno dražbo za prodajo osnovnih sredstev.

Dražba bo v ponedeljek, 11. junija, in sicer:

v EE Šentjerneje – Draškovec ob 7 uri za osnovna sredstva:
TRAKTOR „STEUER“ 18 KS
ŽITNI KOMBANJ „ZMAJ“ 780
TRAKTORSKA ROTACIJSKA KOSILNICA
STISKALNICA ZA SENO – 2 KOM
OBRAČALNIK „FAHR“

v EE „Agroservis“ Novo mesto – Žabja vas ob 9 uri za osnovna sredstva:
KAMION TAM – 5 TON
KOMBI IMV – FURGON
KOMBI IMV „MORIS“ 1 TON
VEČ RABLJENIH ELEKTRIČNIH IN OLJNIH PEČI
VEČ AVTOMATSKIH IN DECIMALNIH RABLJENIH TEHTNIC IZ PRODAJALN
RAZNO RABLJENO ORODJE ZA MEHANIKE

v EE Zalog pri Novem mestu ob 11 uri:
ŽITNI KOMBANJ „ZMAJ“ – 780

Pri nakupu žitnih kombajnov imajo prednost strojne skupnosti iz področja zadruga. Natančni pogoji dražbe bodo objavljeni pred pričetkom.

Informacije zahtevajte po tel. 21–756.

„DOLENJKA“

trgovsko podjetje na debelo in drobno

objavlja prosto delovno mesto

VODJE PRODAJNEGA MESTA
„SLAP“ V ŽUŽEMBERKU

Pogoji: kvalificiran trgovski delavec železninarsko-tehnične ali mešane stroke z nekaj let prakse.

Rok za prijavo je 8 dni po objavi.

ŠTIPENDIJE

Belokranjska železolivarna in strojna tovarna BELT Črnomelj razpisuje za šolsko leto 1973/74 naslednje štipendije:

ELEKTRO FAKULTETA	1
FAKULTETA ZA METALURGIJO	2
PRAVNA FAKULTETA	1
VIŠJA TEHNIČNA ŠOLA	1
VIŠJA ŠOLA ZA SOCIALNE DELAVCE	1
TŠŠ – METALURŠKI ODDELEK	5
TŠŠ – ELEKTRO ODDELEK	2
POKLICNA KOVINSKA ŠOLA ČRNOMELJ	5
LIVARSKI ODDELEK ČRNOMELJ	15

Prošnje pošljite do 15. 7. 1973 na Odbor za kadre in družbeni standard.

Poskusi in zadovoljen boš kot tisoči Jugoslovanov, ki ugotavljajo:

- prijetno žvečenje zaradi ameriške gumi baze
- osvežujoč in dolgotrajen okus

• sličice s

številko:

5, 15, 25,

35

nagrajujejo

brez žrebanja

Bazooka

žvečilno gumo kupite posamezno ali v tripaku

Bazooka

beti beti beti beti beti beti

Razpisna komisija
„Bet“ Metlika

razpisuje prosto delovno mesto

VODJE INVESTICIJ IN VZDRŽEVALNIH SLUŽB

Kandidati moramo imeti poleg splošnih pogojev še naslednje:

- visokošolska izobrazba strojne, gradbene ali elektro smeri in najmanj 2 leti prakse,
- višješolska izobrazba in najmanj 4 leta prakse,
- srednješolska izobrazba in najmanj 6 let prakse.

Osebni dohodek po pravilniku. Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe razpisni komisiji najpozneje 15 dni po objavi razpisa.

STANKO
ŠKALER

KMEČKI
UPOR
1573

12

Upodobitev iz 17. stoletja kaže, da je samostan ležal severno in južno od cerkve in torej zapiral vso dolino Gračnice. Severno od cerkve so bile utrdbne, od katerih je ohranjen samo še en gotski stolp, ki stoji vzhodno od današnjega gradu. – Prvotna romanska cerkev je od začetka 13. stol. doživljala v vseh slogovnih obdobjih dozidave in prezidave. Zadnje prenovitev so opravili proti koncu prejšnjega stoletja, ko so stavbo „romanizirali“, ji prizidali nov zakristijski del in uredili sedanji portal.

Prek Zagorja in Lesičnega pridemo v Pilštanj, staro in slikovito trško naselbino na majhni vzpetini nad dolino Bistrice. Enako imenovani grad nad njo sega z začetki še v 10. stoletje in je bil v začetku 11. stol. žarišče fevdalne gospodarskoupadne in

cerkvene razdelitve Kozjanskega. Ime Pilštanj pomeni grad na skali (Bill=skala). Po gradu je prevzel ime tudi trg, ki ima v grbu skalo, na kateri počiva jelen. V 10. stol. je bil grad last Engelberta Pilštanskega. Njegova hči Hema je bila poročena z mejnim grofom Savinjske krajine Viljemom. Ker ni imela otrok, je svoje obsežne zemljiške posesti v Posotlju podarila škofijama na koroški Krki in v Salzburgu. Grad je v začetku novega veka močno propadel, zato ga je krški škof Urban 1570 na novo pozidal. Zapis o obnovi gradu vidimo na plošči nad glavnim portalom pilštanske cerkve. Po 200 letih – proti koncu 18. stol. – je bil tudi že obnovljen grad dokončno zapisan propadu. Danes je od njegovih razvalin ohranjen le še ostanek zidu na skali južno od pilštanskega trga.

Na zahodni strani trga je na skalnatem robu pomola neznatni ostanek kamnitega zidu, poslednja priča, da je nekoč stal tu grad Hartenstein. Proti koncu 18. stol. je tudi ta propadel; zadnji lastniki, grofje Attemsi, so v 18. stol. pridobili bližnji grad Podčetrtek in ga v devetnajstem razkošno uredili.

Trg Pilštanj se omenja sredi 14. stol. Hiše prvotnega trga so bile na južnem obronku grajskega hriba, kjer jih je danes le še nekaj raztresenih. Hiše novega trga pa so se vgnezdile v sedlo med nekdanjima gradovima Peilenstein in Hartenstein. Trg je slovel po sejmi, ki jih je imel ob koncu 19. stoletja kar po šest na leto. – Prafara Pilštanj se omenja prvič leta 1167. Še v 16. stol. je imela kar 12 podružnic. Najstarejši, srednjeveški del cerkvene stavbe je ladja, medtem ko so prezbiterij in kapeli prizidani v 18. stol. – Pred cerkvijo stoji še pranger, kamnit kvadraten steber z nastavkom za verigo, s katero so stoletja privezovali nanj obsojence.

K o z j e je pribl. 4 km od Pilštanja. Na ravnici nad naselbino so ostanki temeljnih zidov nekdanjega gradu Kozje, ki je nastal proti koncu 12. stol. in je bil v 16. stol. sodobnik kmečkih uporov. Proti koncu 17. stol. je grad upodobljen že kot razvalina. Namesto tega so zraven cerkve sezidali nov gosposki dvorec. Cerkev se v Kozjem omenja prvič že v 13. stol. Ladja in prezbiterij sta iz 15. stol., vendar so ju v 17. stoletju preobokali in ob cerkev prizidali kapeli. Hiše v trgu – med njimi je nekaj lepih poslopj s klasicističnimi portali in fasadami

– so razvrščene tako, da oblikujejo pravokoten trzni prostor. Sredi trga stoji spomenik padlim partizanom Kozjanskega, delo kiparja Stojana Batiča.

Po dolini potoka Bistrice pridemo v P o d s r e d o, ki je bila v 16. stol., v času kmečkih uporov, znana po svojih tržnih in sejmskih dneh. Stara tržna naselbina je 1798 popolnoma pogorela s srednjeveško cerkvijo vred, iz katere so rešili samo oltarno podobo Krst v Jordanu, delo znanega slovenjegrajskega slikarja Franca Mihaela Straussa iz ok. 1740. – Danes ima torej trg podobo, kakršna se je razvila po obnovi v 19. stoletju. Pranger z letnico 1667 spominja na nekdanje sod-

stvo.

S hriba se razgleduje po Bistriški dolini podsreški grad, katerega začetki segajo še v srednji vek (11-12. stol.). Sedanjo grajsko stavbo je zelo prizadel potres 1880. leta, ko je bila uničena tudi zgodnjebaročna grajska kapela, ki jo je bil 1612 posvetil ljubljanski škof Tomaž Hren.

Vzhodno od trga Podsreda je podružna cerkev Stara gora s kapelami Križevega pota. Kapeli sv. Ane ter sv. Mohorja in Fortunata (morda pa tudi temelji podr. cerkve same) sta iz 14. stoletja.

V sedemnajstem stoletju je cerkev sv. Petra v Leskovcu postala središče samostojne župnije.

Na Bizelskem so se pridružili upornikom vsi kmetje, samo eden se je zatekel v grad. Bizelske podložnike je vodil do Krškega kmet Kristof Pustak, naprej pa Filip Fiserič. – Na sliki: bizelski grad v 18. stoletju

S srcem za idejo

Biti moraš nabit z znanjem in imeti obilo prakse, da povežeš svoja hotenja in hotenja drugih v akcijo. Pri tem si vsaj z eno nogo ne nehno v nevarnosti, da boš v delovanju siv, premalo življenjski. Kaj hitro ti obesijo nalepko nekakšnega teoretika, načitanega politika. Zato moraš k stvari s srcem. To je tako kot v šoli: učitelj ne more vzgajati za interese, ki jih sam ne občuti.

Iz Francija Šalija vro spoznanja, do katerih se je sam dokopal. Privzetega je pri njem malo, kvečjemu kaj pričudenega, mimo česar se ne da. S sklepom pride na dan šele, ko je prepričan, da bo „tisto“ držalo. Nekoč mi je v svoji pisarni pravil, da dolgo v noč ni zatisnil oči, dokler ni našel pravega epigola svojemu spisu za Dolenjski list.

„Včasih se mi zdi, kot bi se vse sukalo v začaranem krogu. Toliko niti se ti ponuja, toliko izhodov, in ko že misliš, da si našel pot, pride kaj vmes, kot opozorilo, da se ne prenaglj. Seveda je zelo pomembno, da nisi sam, da se lahko posvetuješ, prisluhneš, kaj drugi mislijo.“

Ko je postal občinski sekretar ZK v Novem mestu, se je hkrati slišalo iz dveh kotov: „Ne bo vzdral“ in „Naposled imamo pravega, ki bo znal držati vajeti“. Govorice so se polegale, Franci Šali je obstal in ostal. Prepričan sem, da predvsem zato, ker se ni šel nekakšnega kabinetnega politika (zoper tak način vodenja politike je sam ostro nastopil), marveč pobudnika akcij.

Ocena stanja, akcija, rok, odgovornost – so najpogosteje uporabljane besede njegovega političnega besednjaka. Rok in odgovornost sta največkrat poudarjena. „Prvega brez drugega si ni mogoče misliti, partija ne pozna polovične poti, samo konec akcije, cilj,“ je govoril na nekem seminarju.

V mislih prodoren in razumljiv zna prislunhiti vsakomur, četudi se z njim ne strinja. Ob tem svoje delo nenehno vrednoti v krogu sodelavcev. To pa so vrline, ki jih ni mogoče pripeti komurkoli.

Živeti za idejo in se ji podrežati, to je resnično življenjsko in duhovno vodilo Francija Šalija, komuniste od leta 1959, ko se je iz Straže vozil v četrti letnik učiteljskega študija. Z znanjem, ki si ga je pridobil med študijem na filozofski fakulteti v Ljubljani in študijem marksizma ter drugih političnih znanosti, ki se ga je z vmeto lotil po diplomu in ga plemenitil z lastno prakso, si je širil obzorje in si še bolj utrdil prepričanje, da je socialistična ideja najvišja vrednota človeštva.

Na četrti konferenci ZKS je bil izvoljen za člana CK in takoj nato za člana sekretariata CK ZKS. To je, kot je nedavno poudaril v Komunistu, zanj pomenilo nekakšen čustveni šok. Odkrito pravi: „Morda ne bom kos nalogam. Nenehno se sprašujem, kako delati, da bo moj prispevek k uresničevanju odnosov, ki jih nakazuje program ZK, opravičil zaupanje.“

I. ZORAN

Zaviranje na mokri cesti se je končalo katastrofalno: s črno točko označena cesta pri Jezeru je pordela od krvi (Foto: Mikulan)

Dve krsti za smrt v preklani škodi

V ponedeljek ob 14.10 je pri Jezeru zaviral šofer škode, a ga je zaneslo čez svojo polovico, da je silovito trčil v tovornjak - Italijanski mercedes, ki je prehiteval kolono, je pobegnil, toda ne za dolgo

Na mokri cesti je ležal oskuljen klobučevinast tiger, ki ga je vrglo iz razbitin avtomobila. Dve trupli so prekrili s polivinilom, rešilni avto je z utripajočo modro lučjo pred nekaj minutami odpeljal tri ranjence v novomeško bolnišnico. Koloni avtomobilov iz ljubljanske in zagrebške smeri sta se ustavili na avtomobilski cesti pri Jezeru...

„Nisem kriv, nisem!“ je pretrese no govoril v deževno popoldne mladi šofer valjevskega tovornjaka, Cvetin Lazič. „Nenadoma je škoda obrnilo na mojo stran. V polno sem jo zadel,“ se je držal za glavo. Od škode ni ostalo ničesar, v zverženih ploščevini pa sta umrla 23-letni Husein Tabaković iz Celinja pri

Vel. Kladaš in še enkrat starejši Smail Ajdinović iz D. Lučke pri Cazinu. Šofer škode z ljubljansko registracijo Huharev Ajdinović in dva sopotnika - Mustafa Tabaković in Serin Šalič so svojo pot končali v novomeški bolnišnici. Dežurni kirurg je v torek zjutraj povedal, da imata sicer dva hude poškodbe, da

pa zaenkrat nihče ni v smrtni nevarnosti.

Nesrečo je posredno - tako je bilo mogoče razbrati iz izjav na cesti - zakrivil mercedes italijanske registracije, ki ga je vozil Stanislav Savlje iz Gorice. Ta je proti Zagrebu prehiteval kolono vozil, zaradi česar so nasproti vozeči avtomobili morali na mokri cesti zavirati. Savlje je prav tako oplazil enega izmed tovornjakov, vendar je odpeljal naprej in so ga miličniki ustavili na Catežu - ter pripeljali nazaj k razbitinam, ki jim je hotel ubežati.

Vsem, ki boste vozili v poletni sezoni po tej cesti, samo še en stavek: zavedajte se, da je cesta za promet,

kakršnen je v sezoni, preozka in prenevarna. Zato vozite previdno!

J. SPLIČAL

V kočevskem Likovnem salonu so 1. junija odprli razstavo znamk na temo „Umetnost na znamkah skozi stoletja“. Razstavlja jih Boštjan Fabjan. Njegov razstavo pa dopolnjujejo znamke Andreja Arka „Obdobja od puntov do svobode“. Razstava, ki je posvečena 30-letnici Kočevskega zbora in kmečkim puntom, bo odprta še do 13. junija. (Foto: J. Primc)

Mesarjev štrajk

Mesa dovolj, mesnica zaprta

Občane, ki so hoteli v nedeljo, 3. junija, kupiti meso v mesnici na Gorenjski cesti v Ribnici, so pričakala zaprta vrata, na njih pa napis: „Zaprto radi poslovojdje mesarije II, ker je dobil 138.000 S din. Za tako plačo ne seka več. Mesa ima dovolj. Janež Franc“

Občani so si mesarjev ukrep različno razlagali: eni kot njegov „odstop s položaja mesarja“, drugi pa kot prekinitve dela oziroma štrajk.

Takoj v ponedeljek smo vprašali Jožeta Benčino, direktorja KZ Ribnica (kamor sodijo tudi ribniške mesnice), kaj ve o tem dogodku in kako si ga razlaga. Povedal je, da je za zadevo zvedel šele danes (v ponedeljek), da je zaslužil mesar Franc Janež pretekli mesec 1.400 din, da je plačan po prometu in da je ta poslovalnica imela v prvem tromesečju zgubo. Za isti mesec je prejel mesar v „Delikatessi“ za 250 din višji osebni dohodek, od tega 100 din za nadure. Za slabši zaslužek so različni vzroki. O njih in drugem se bodo pogovorili na prihodnjem sestanku.

MODNA REVIIJA ZA KRESNI VEČER?

Prireditelji letošnje kulturno-zabavne prireditve za kresni večer 23. junija na mokronoškem gradu napovedujejo celo modne revije dolenjskih tekstilnih tovarn: Novoteksa, Lisce, Jutrjanke, Laboda in Roga. Obiskovalcem naj bi odvrnilo tegobe sodobnega življenja praprato seme in druge stvari, ki boja prinašajo srečo na ta večer. Mokronožani za to prireditve že pripravljajo značke, znano boso nogo bo tokrat krasila kresnička. O bodočih in starih rečeh pa naj bi modroval jasmovidec v Krjavljevi noši.

24. junija ob 14h

Bo Hmeljnik obnovljen v 8 letih?

Društvo ekonomistov v Novem mestu: grad ohraniti za bodoče rodove! Zdj samo temeljna obnova, kasneje ureditev za nove namene...

„Pa se je le nekaj premaknilo!“ - je dejal marsikdo, ki je lani ali letos zagledal obnovljena stolpa hmeljniškega gradu, te najkvalitetnejše grajske arhitekture na Slovenskem. Zasluga za sedanja obnovitvena dela na gradu Hmeljnik gre novomeškemu društvu ekonomistov, ki je lani dalo pobudo, da bi grad ohranili, nato pa kasneje v ugodnejših gospodarskih razmerah dokončali in izročili novim namenom.

O tem je tekla beseda minulo soboto, ko so se na Hmeljniku zbrali razen odbornikov društva ekonomistov tudi predstavniki tistih delovnih organizacij, ki so lani prikočile na pomoč, ko je obnavljanje gradu s pomočjo republiške in občinske kulturne skupnosti spet zaživelo. Prišla sta tudi znana dolenjska prvoborca Niko Šilih in Adi Osterc, namene društva pa je predstavil njegov predsednik Marjan Simič, dipl. ekonomist. Bodočnost Hmeljnika je v njegovi izredni legi

na vzpetini nad avtomobilsko cesto in v izjemni ekonomski vrednosti za bodočnost. Doslej v obnovi gradu res ni bilo dosti vloženega, že pa se kažejo obrisi te pomembne investicije v prihodnosti, ko bo treba za obnovljeni grad poiskati tudi ustreznega investitorja.

Dr. Drago Komelj, višji restavrador republiškega zavoda za spomeniško varstvo, je predstavil zbranim nastanek tega zgodnjerednjeveškega gradu, njegovo dokončno prezidavo v 1592. letu in njegov delež v kulturni zgodovini grajskih arhitektov na Slovenskem ter v srednji Evropi. Špelca Valentinčič, inž. arh., ki že vrsto let uspešno opravlja dolenjske

gradove, pa je govorila o doslej opravljenem delu in načrtih, da bi z denarjem republike ter domačimi sredstvi obnovili Hmeljnik od take mere, da bi bil čez osem let pripravljen, da ga prevzame investitor, ki naj bi v objektu poskrbel predvsem za njegovo novo namembnost. Obstaja ideja, da naj bi bil Hmeljnik svojevrsten muzejsko-turistični objekt: v 1. nadstropju bi bila poleg obnovljenih salonov galerija, v pritličju pa restavracija. V drugem nadstropju bi uredili sejne dvorane in prostore za podobne namene.

Grobi izračuni kažejo, da bi za dokončno obnovo potrebovali v naslednjih 8 letih pribl. 3.500.000 din, še leta 1960 pa bi slo za iste namene komaj dobrih 120.000 din. Koristno sodelovanje novomeških ekonomistov je treba vsekakor javno pohvaliti, saj so se skupaj s kulturno skupnostjo lotili nehalnega, a za prihodnost sila koristnega in pomembnega dela.

TONE GOŠNIK

BUDNO KOMISIJSKO OKO

V podjetju, ki izdeluje sirove luknjice, je nekaj mesecev posebna komisija ocenjevala vse vodilne in vodstvene uslužbence. Za izhodišče so vzeli višino osebnega dohodka in tisti, ki prejema mesečno več kot 3000 dinarjev, je bil proglašen za vodstveni in vodilni kader in je tako podlegel budnemu komisijskemu očesu. In komisija je ugotovila, da ima sekretar podjetja zadovoljiv odnos do sirovih lukenj, do lukenj nasploh in do lukenj v zakonu tudi. Da se razumemo: komisija je razpologala z izrazi, kot so: zadovoljiv, dober, prav dober in odličan. Toraj je dobil tovariš

sekretar za odnos do sirovih lukenj, do lukenj nasploh in do lukenj v zakonih najnižjo možno oceno in s tem vzrok, da se raztrešči od jeze. Pa se ni. Smehljaje je odšel s sestanka.

Komisija je dala svoj blagoslov tudi tovarišu nabavnemu. Priznali so mu, da ima odličan odnos do sirovih lukenj, prav dober odnos do drugih lukenj, dober odnos do lukenj v zakonu in zadovoljiv odnos do okvirov za te luknje. Okvire je tovariš nabavni kupoval pri nekem privatniku na Zahodu, torej v gnilem svetu, in že zaradi tega zasluži negativen pečat. In ker je tovariš nabavni

živec pri živcu, so vsi prisotni čakali, da bo živalsko oštel člani komisije, še več, da bo kateremu izmed njih z zamahom desne roke v lepem loku prestavil zobe iz zgornje na spodnjo čeljust. In obratno. Toda ne: tovariš nabavni se je smehljaj zagonetno kot nevesta pred prvo poročno nočjo, ko človek nikoli ne ve, pri čem je.

Nadalje so dobili oceno „zadovoljiv“ še: tovariš direktor, tovariš komercialni, vsi šefi in njih podaniki, izvozni in uvozni referenti, financarji in njih leve roke, šefi obratov in tako dalje...

Komisija je bila prepričana,

da je svoje delo genialno opravila, saj se ni nihče od ocenjenih razburjal. Še več: vsem je igral na obrazu zadovoljen nasmehek Mone Lize...

Drugi dan je eksplodiralo: po tovarniškem dvorišču je bilo slišati preklinjanje in kričanje, pa so člani ocenjevalne komisije staknili glave. Pa so videli, da njihovo ocenjevanje jezi DELAVCA Toneta, zato so se milo nasmehnili. Delavec Tone se ni jezil, ker ga niso ocenili. Ob živce ga je spravilo le dejstvo, da s svojimi 1500 dinarji ni mogel poseči v konkurenco...

TONI GASPERIČ

Špelca Valentinčič razlaga v notranjem grajskem dvorišču na Hmeljniku, kako potekajo obnovitvena dela